

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 10

OKTOBER 1940

LETO XI.

Priložena je knjiga: Za pridne roke X (Nova šola za pletenje in kvačkanje)

ZIMSKI NAKUP OBLAČIL

Še vedno _____

Iz KVALITETNO BLAGO
PO SPLOŠNO ZNANIH
UGODNIH CENAH
SI NABAVITE IN S TEM
MNOGO PRIŠTEDITE!

ZATO OBIŠČITE ZNA-
NO SOLIDNO TRGOVINO

Manufaktura Novak

LJUBLJANA - KONGRESNI TRG 15

VRTNARSTVO IN
CVETLIČARNA

Kunovar Valentin

LJUBLJANA - SV. KRIŽ - TELEF. 49-74

Vsakovrstne cvetlice, šopki in venci _____
Specialna vzgoja cvetlic za nasade grobov _____
Oskrbovanje cvetličnih nasadov _____

Dekoracija grobov za praznik Vseh svetnikov

Perzijske preproge, originalno orientalske, ne ponarejene,
nudi na strogo solidni bazi znana domača trrdka

Ante Grgić „Damask“, Zagreb

PANTOVČAK 114

Stalno zapriseženi izvedenec in ocenjevalec pri kr. okrožnem
sodišču v Zagrebu. Razstavlja na vsakem velesejmu v Ljubljani.
Informacije vsake vrste daje rad in brezplačno.

KREPITE SI KOŽO!

Potem domača dela
ne bodo več imela
škodljivega vpliva!

Uporabljajte NIVEO, ker samo NIVEA vsebuje EUCERIT, uspešno okrepčevalno sredstvo za kožo. Redno negovanje z NIVEO okrepča kožo, jo napravi bolj zdravo in odporno ter ji da mladostno svežost

Razdvojena.

Dovoljujem se obrniti na Vas s sledečim vprašanjem:

Imam prijatelja, s katerim se zelo dobro razumeva. Poznava se že pol-drugo leto. Sedaj mi ponuja zakon in mi večkrat zatrjuje, da me želi osrečiti. Moti me le to, ker sem ločena in imam 12 let starega sina, kateremu pa je zelo naklonjen; tudi sin je njega vzljubil. Mama pa je proti temu in mi pravi, da se mi ni treba več poročiti, da ne bom še enkrat nesrečna, in pa, ker nima stalne službe — je namreč obrtnik, in to dober obrtnik.

Stara sem 31 let in mislim, da imam še pravico, da si zopet ustvarim — če mi je usoda namenila — srečno zakonsko življenje. Tudi jaz ga imam rada, ker je soliden, pošten in pameten človek.

Prosim Vas, svetujte mi, ali naj poslušam mamo ali srce?

Odgovor. Težka je taka odločitev, pred katero Vas je zdaj postavila usoda. Mladi ste še, in zato je čisto razumljivo, da si želite ustvariti nov

dom, topel in prijazen, da si želite dobrega zakonskega druga in svojemu sinu skrbnega očeta. Če je res tako, kakor pišete, da je Vaš prijatelj pošten in pameten človek, dober obrtnik, ki želi Vam in vašemu otroku novo srečo v novem življenju, tedaj pač ni razloga, da bi se z njim ne poročili.

Ker ste bili v zakonu že enkrat razočarani, sem prepričana, da boste vdrugič toliko treznejše preudarili svoj korak, to tem bolj, ker ste že na sebi občutili, da je zakon resna zadeva, ki jo je treba dobro in temeljito premisliti. Da Vas ima Vaš prijatelj rad in da ste tudi Vi njemu naklonjeni, je nekaj zelo važnega, kar prav gotovo govori v prilog tega zakona. Še važnejše, kakor to, pa je dejstvo, da ima Vaš prijatelj rad tudi Vašega sinčka in da je tudi otrok njega vzljubil. To, da je gospod «samo obrtnik», je najmanjši razlog, ki bi govoril proti Vašemu zakonu. Saj se marsikateri priden in vesten obrtnik v življenju dostikrat povzpne neprimerno višje, kakor kak uradnik.

Važno je predvsem to, da se ne pre naglite in svojo odločitev res trezno preudarite. To tem bolj, ker ne gre le za Vaše dobro, temveč tudi za srečo Vašega otroka, kar Vam je kot skrbni mamiči prav gotovo nadvse važno. Res je sicer, da človeka v poldrugem letu poznanstva prilično dobro spoznamo, napak pa zanesljivo ne bo, če

končno veljavno odločitev še nekoliko odložite.

Govorite tudi s svojo mamo, ki Vam s svojim svarilom gotovo hoče samo najboljše. Vprašajte jo, če nima morda kakšnega posebnega razloga za svoje pomisleke. Tiste njene pomisleke potem tudi sami dobro preudarite.

In če boste potem spoznali, da je vse res v redu, da je značaj Vašega prijatelja neoporečen, da se tudi glede njegove pridnosti in njegove sposobnosti, kakor tudi o njegovi naklonjenosti do Vas in Vašega otroka niste zmotili, tedaj pogumno sežite po svoji sreči, ki Vam jo vdrugič ponuja usoda. Iz vsega srca Vam želimo, da bi Vam bila naklonjena.

Gospodinjske skrbi.

Imam služkinjo, pridno, zanesljivo in prikupno dekle, s katero sem bila doslej v vsakem oziru zelo zadovoljna. Zadnje čase pa opažam, da v nekaterih zadevah ne zna ločiti, kaj je moje in kaj tvoje. Drugače sicer vseskozi poštena, se je navadila, da se umiva z mojim milom in češe z mojim glavnikom. Opazila sem tudi, da uporablja moj Kalodont (Bog ve, če ne tudi moje zobne ščetke?) in moje mazilo za kožo. In če le nanese priložnost, kane nase nekaj kapljic moje kolonjske vode. Ni samo to, da mi je skrajno neprijetno, da te docela osebne potrebe uporablja poleg mene še drug, meni čisto tuj človek. Zame je važno tudi to, da

živim v zelo skromnih razmerah in mi torej res ne more biti vseeno, na koliko časa si moram nabaviti novo tubo Kalodonta, nov kos mila in drugo. Kako naj dekletu povem, da tega ne morem dopuščati, ne da bi prišlo do prepira ali celo do odpovedi. Ali je mar to nekaj, s čimer je treba računati, če je posel v hiši?

Mlada gospodinja.

Odgovor: To, kar si Vaše dekle dovoljuje, nikakor ni v redu. Zato morate zadevo čimprej urediti. Ker Vam je na tem, da ostane dekle tudi nadalje pri Vas, storite to na miren in obziren način. Morda ji ob prvi priložnosti podarite košček cenejšega mila ali tudi stekleničico cenejše kolonjske vode in ji obenem prijazno, toda strogo in odločno poveste, da brezpogojno želite, da odslej uporablja samo te svoje reči in se Vaših nikdar več ne dotakne.

Popolnoma napačno bi storili, če bi zadevo molče prešli. Saj bi si dekle v tem primeru lahko upravičeno mislilo, da Vi ničesar ne opazite ali pa, da Vam je vseeno, če se tudi ona poslužuje Vaših toaletnih potrebščin. To bi jo utegnilo napotiti k temu, da bi si dovoljevala vedno več in več.

In to morate preprečiti. Pa ne samo zato, da sebe obvarujete materialne škode, marveč predvsem zato, ker utegne Vaša obzirnost, ki tu prav zares ni na mestu, mlado dekle zavesti na pot nepoštenosti in resnične kraje in tatvine.

Počitniški odmev.

Ko sem se pred dnevi vozila s počitnic proti domu, je na neki vmesni postaji vstopil v moj oddelek mlad gospod. Nekaj časa me je tiho opazoval, nato pa se je kar na lepem nasmehnil in lahkotno dejal: »N. N. sem. Ne zamerite mi, toda nemogoče mi je, da bi molče sedel poleg nekoga, ki mi je všeč.« Ker tudi on meni ni bil zopr, sva bila mimogrede v živahnem pogovoru in vožnja je minula, kakor bi trenil. Ob razstanku sva se dogovorila, da me bo v kratkem obiskal. Ko sem vse to povedala svojim staršem, je bilo doma veliko razburjenje. Oče kakor tudi mati se strašno zgražata nad tem, da sem se sploh spustila v pogovor z docela tujim človekom, in mi strogo zabranjujeta, da bi se še kdaj z njim sešla. Da bi morala to poznanstvo kar tako prelomiti, bi mi bilo zares težko. Kajti čeprav sem tega človeka samo enkrat videla in z njim preživela le nekaj kratkih ur, mi je vendarle že samo pri misli nanj svetlo in toplo pri srcu. Starši pa so neizprosni. Mar naj se snidem z njim brez njihove vednosti?

Odgovor: Ne samo v romanih in filmih, tudi v življenju se kdaj pa kdaj dogodi, da se dva človeka vzljubita na prvi pogled... In nihče ne more trditi, da to pri Vas in Vašem znanцу ni mogoče. V takih srečnih primerih je pač res postranskega pomena, kje in kako sta se ta dva človeka

SREČNO POT...

Vzile prahu in vročini sveža in negovana z uporabo »4711«. Nekoliko globokih vdihov njegovega osvežujočega vonja okrepuje in osvežuje takoj!

PRAVI
No. 4711.
Eau de Cologne

spoznala, čeprav se steer res ne spodobi, da se mlado dekle spušča v vlakcu v pogovor z docela tujimi moškimi.

Ker pa danes niti Vi sami še ne morete z gotovostjo presoditi, kaj je na stvari, tudi svojim staršem ne smete zameriti, da skušajo preprečiti, da bi se to poznanstvo nadaljevalo. To tem manj, ker ste najbrže še zelo mladi, kar sklepam iz tega, da ste se vračali s »počitnic« in ne z »dopustom«.

Zavedati se morate, da Vam hočejo Vaši starši samo najboljše in da Vas žele obvarovati žalostnih in bolestnih razočaranj. Ker so matere za takšna romantična ljubezenska nagnjenja svojega otroka vedno dovtetnejše, kakor očetje, se naslonite predvsem nanjo.

Povejte ji, kako težko Vam je že samo ob misli, da svojega znanca ne bi smeli nikdar več videti, in da Vas boli, ker odklanjajo in kar nekako obsojajo človeka, ki ga sploh videli niso in ga torej niti ne poznajo. Prav gotovo jo pridobite zase, da bo spregovorila pri očetu dobro besedo za Vas, naj Vam dovoli, da smete mladega moža povabiti na svoj dom. Tako bo tudi njim dana priložnost in možnost, da ga pobliže spoznajo. Če bodo potem starši videli, da gre za človeka, ki Vam, če pride do tega, lahko tudi ponudi roko za življenje, Vam prav gotovo ne bodo več branili prijateljstva z njim. Če pa je to človek, ki mu je življenje le igra in mlado dekle le za-

bavna in mikavna igračka, tedaj jim morate biti samo hvaležni, da skušajo preprečiti, da bi med svoje igrače uvrstil tudi Vas.

In še nekaj je, česar ne smete pozabiti nikdar in nikoli: največja nesreča in največje gorje se rodi mlademu človeku iz dejanj, izvršenih za hrbtom staršev in brez njihove vednosti.

Zelo iznajdljiva in praktična mora biti dandanes gospodinja

Ceprav se naša država ne vojskuje, prinaša vojna, ki je zadela večji del Evrope, tudi nam različne težave. Zlasti me gospodinja to zelo občutimo. Zaradi povečanega izvoza so se zelo podražile vse življenjske potrebščine in se je znatno omejila poraba nekaterih živil. Bojimo pa se, da bodo nekatere vrste živil sčasoma popolnoma pošle. To je predvsem kava, čaj in razno drugo kolonialno blago, ki smo ga dobivali iz prekomorskih dežel. Da so se zaloge takih živil pri naših trgovcih tako hitro izpraznile, so predvsem krive tiste gospodinjice, katerih življenje ni tako urejeno kakor večine nas, ki živimo «iz rok v usta», in so si lahko pravočasno nakupile živil za rezervo. Med temi je bilo dosti takšnih, ki so si iz same gole lakomnosti nagrabile mnogo več, kakor bi bilo treba. Seveda s tem ne mislimo na splošno ugovarjati proti domačim zalogam. Vsaka gospodinja je dolžna, da pravočasno poskrbi za svojo družino po svojih močeh, odnosno po močeh moževe denarnice. Povsod pa mora biti neka mera. Brezvestno in nečloveško pa je nakopiti doma toliko blaga, kakor ga je v skladiščih veletrgovine. S tem so predvsem oškodovane matere številnih družin, ki so primorane kupovati ta živila sproti v majhnih količinah. Zdaj pa jim je to onemogočeno, ker so trgovci prehitro izpraznili svoje zaloge.

Toda o takšnih lakomnicah tu ne bomo govorili. Saj čas prinese svoje in povračuje dobro z dobrim in slabo s slabim. Morda bodo od vseh svojih velikanskih zalog imele manj korist, kakor me, ki smo si utrgale od ust, da smo lahko kupile za rezervo dva litra olja, pet kilogramov riža in pol kilograma kave. Govorili bomo torej o «nas». Današnji čas nas je postavil pred težko preizkušnjo: splošna draginja... primanjčevanje nekaterih živil... brezmesni dnevi... To so problemi, ki se tičejo predvsem gospodinjic. Mož prinese ob mesecu denar, kolikor ga pač prinese in družina hoče trikrat na dan jesti, ti, gospodinja, pa skrbi in vse uredi!

Dosti je gospodinj, ki skoraj ne morejo pripraviti obeda brez mesne jedi. Zdaj pa ima vsak teden kar tri brezmesne dneve. Toda treba se je privaditi, prilagoditi. V brezmesnih dnevih je dovoljena prodaja mesa drobnice,

**Za vsakdanjo
nego Vaših zob
malo zobne kre-
me ODOL!**

Uporabljajte jutraj in zvečer zobno kremo ODOL! Njena pena prodre v najbolj skrite koticke ustne votline, uniči vse mikrobe in krepi dlesni. Zobna krema ODOL preprečuje škodljivi zobni kamen, zobje postanejo blesteče beli in vzbujajo splošno pozornost.

ODOL

1 TUBA ODOL-A VELJA PO KOLIČINI IN UČINKU ZA 2.

perutnine, rib in prekajene svinine. Tako imamo prav za prav dosti mesa na razpolago. Marsikdo pa se ovčjemu ali kozjemu mesu ne more privaditi. Ti morajo izbirati med prekajeno svinino, ribami in perutnino. Ribe so zelo okusne in lahko prebavljive. Ker vsebujejo antirahitični vitamin D, ki je zelo potreben za rast in krepitev naših kosti, so zlasti za otroke, slabotne ali okrevajoče zelo priporočljiva hrana. Žal pa imajo to napako, da so precej drage, zato si jih večina go-

spodinj ne more dostikrat privoščiti. Prav tako draga je zaklana perutnina, ki jo prodajajo na trgu. Če tako vse premislimo in preračunamo, ostanejo brezmesni dnevi, čeprav je tudi takrat trg založen z nekaterimi vrstami mesa, za siromašnejše gospodinjice res pravi brezmesni dnevi. Temu morejo gospodinjice odpomoči le na ta način, da same doma rede različno perutnino ali kunce. Reja malih živali se zlasti v naših dneh gospodinjji trojno izplača. Če imamo košček vrta, redimo vsaj

nekaj kokoši ali kuncev. Tako bomo imeli pri hiši vedno sveža jajčka in tudi v brezmesnih dneh ne bomo v zadregi za okusno in ceneno meso. Re-ja malih živali ni draga, zlasti ne pri večjih gospodinjstvih, kjer se v kuhinji in na vrtu nabere dosti odpadkov za krmo živali, ki bi nam sicer prav nič ne koristili. Pravi blagoslov za siromašne domove je domači kunec, ki se hitro plodi, ni izbirčen in ima okusno meso, katero lahko pripravimo na najrazličnejše načine.

Pa tudi drugače naj gospodinja svoj vrt, čeprav je morda še tako majhen, koristno in smotrno izkoristi. Cvetlične grede naj zamenjajo zelenjadne grede. Saj je lepo gojena, skrbno opleta povrtnina domu in vrtu prav tako v okras, kakor cvetlice. Tudi Čehi, ki so priznani vrtnarji in gojitelji cvetlic, so zadnja leta zamenjali lepo s koristnim. Namesto cvetlic in raznih okrasnih rastlin so nasadili krompir. Saj krompir tudi cvete...

Vlagajmo! Vkuhavajmo! Vse, česar ne moremo sprosti porabiti, vložimo in shranimo za zimo! Vložimo lahko različno povrtnino na razne načine. Sadja je letos na žalost malo in je precej drago. Toda kljub temu si bo večina gospodinj pritrkala toliko, da bo pripravila za zimo vsaj nekaj kozarcev sadne marmelade, ki nam bo na toliko načinov prav prišla. Ali se še spominjate tiste marmelade, ki jo je med svetovno vojno delil mestni prehranjevalni urad? Menda je bila skuhana iz jabolk in repe. Toda bila je okusna, in naše matere so se teple za njo. Košček kruha, namazanega z marmelado, to je bila v tistih časih za nas otroke kar nebeška večerja.

Hranoslovje je veda, katere osnovni pojmi bi ne smeli biti neznani niti najpreprostejši gospodinj. Tu zvemo, kakšne snovi vsebujejo različna živila in v koliko in kako so te snovi koristne za naše telo. Te koristne snovi imenujemo vitamine in jih delimo po abecednih črkah v vitamin A, vitamin B, vitamin C itd.

Vitamin A je največ v sveži povrtnini, sadju in mleku in je zelo važna in koristna snov za naše oči. Krepi očesne mišice in preprečuje ocesna vnetja.

Prav tako važen za naše telo je vitamin B, ki ga je največ v krompirju, žitu, čebuli, redkvi, pa tudi v svinini.

Vitamin C vsebujejo kumare, paradižniki, pomaranče, citrone, jagode, kosmulja in tudi krompir. Vitamin C je v naši prehrani zelo potrebna snov, ker preprečuje skorbut in razne sorodne bolezni.

Ribje olje, ostrige, slaniki, sardine in druge ribe, mleko, jajca in gobe imajo v sebi vitamin D, ki krepi in utrjuje kosti.

Pri pripravljanju hrane moramo upoštevati predvsem živila, ki vsebujejo naštetе vitamine. Iz gornjega tudi razvidimo, da imajo za naše telo potrebne hranilne in redilne snovi zlasti preprosta živila, kakor povrtnina, raz-

Udobnejša in delotvornejša pot k lepšemu teintu!

NEGA KOŽE BREZ MASTI!

Večkrat ste imeli neprijeten občutek, ko ste po čiščenju Vašega obraza imeli mastne roke, mastne brisače in mastno posteljno, kako je pa šele neprivlačno in odurno od masti sijajoče se lice! Scherk Gesichtswasser Vam kaže novo pot, bolj prijeten in bolj učinkujoč način čiščenja. Kanite malo Scherk Gesichtswasser na košček vate in obrišite počasi s tem Vaš obraz. Takoj boste občutili, kako Vam osvežujoče kroženje krvi poživilja kožo. Če potem pogledate tisti košček vate, boste osupnjeni opazili, kako je črn. Toliko nesnage je v porah, ki je s svojimi do sedaj uporabljanimi sredstvi niste mogli odstraniti. Čista koža je predpogoj za lepoto. Scherk Gesichtswasser se vpija globoko v pore, raztaplja sojedice, mozolje in nesnago ter naredi Vašo kožo lepo, nežno in gladko. Vaša koža spet lahko diha, Scherk Gesichtswasser jo osveži, ozdravi in pomladi.

Scherk Gesichtswasser

ne žitnice, mleko, jajca, gobe. Če bomo to upoštevali in bomo količjak iznajdljive, ne bomo niti v najhujših časih v skrbeh, kako bi svoji družini postregle z zdravo, tečno hrano. Paziti pa moramo, da pri kuhanju ne uničimo preveč hranilnih snovi. Zato je boljše, da povrtnino dušimo, namesto da bi jo kuhali. Kadar pa jo ku-

hamo, moramo porabiti tudi vodo, v kateri se je kuhala.

Knjiga «Kako naj kuham» s 524 recepti in knjiga «Skrivnosti sodobnega gospodinjstva» Vam nudita veliko dobrih nasvetov. Obe knjigi dobite za polovično ceno, to je po 15.— din. Naročite ju pri upravi «Žene in doma» Ljubljana, Dalmatinova 8.

Ne pozabite na nas!

Kadar ima človek preveč dela in skrbi, prav rad pozabi na kako manj važno reč. Taka nevažna zadeva pa je plačilo malenkostne naročnine za «Ženo in dom». Zato ni čudno, če ste na to pozabili. Nam je pa ta znesek za kritje ogromnih stroškov nujno potreben. Ko bi večina naših naročnic pozabila na plačilo naročnine, bi prišli v velike stiske. Mi smo morali papir za vse leto naprej naročiti in plačati, vsak mesec moramo točno plačati stroške za tisk, za klišee, za upravo, za odpravnštvo in uredništvo.

Koliko ste še na zaostanku z naročnino, je natisnjeno na našem vabilu z naslovom «Mačka v žaklju nikar ne kupujte», ki ste ga prejeli 1. oktobra. Položnico ste pa že prejšnji mesec dobili v posebnem pismu.

Prosimo torej, ne pozabite zopet na nas in nakažite še danes zaostanek naročnine!

Poročile so se naročnice: gospodična Paola Brančeva z gospodom Jankom Švabom, orožniškim podnarednikom iz Stične, gospodična Mimica Filipčičeva z gospodom Tomico Batušičem iz Josipdola, gospodična Ivanka Peretova z gospodom Ivanom Čadežem, orožniškim podnarednikom iz Bača, gospodična Paola Štuhčeva z gospodom Francem Malavašičem iz Ljubljane, gospodična Julči Šuligojeva z gospodom Vinkom Rebecem, strojnomehaniškim mojstrom iz Ljubljane, gospodična Justa Zagmeisterova z gospodom Stanislavom Pohlevnom, žel. uradnikom z Grosuplja, in gospodična Ceska Rajhova z gospodom Jožo Kurijem, pol. uprav. pristavom iz Ljubljane.

Iskreno čestitam!

DRAGE NAROČNICE IN BRALKE!

Dvanajst mesecev vojne je za nami. Čez naše meje doslej ni pljusnila s svojim krvavim valovjem, nobena bomba še ni padla na naša tla. Poplah, ki nas je begal od kraja, se je nekoliko unesel; zdi se nam, da jasneje vidimo smer in smisel tega, kar še bo. Da, časih smo kar optimisti. Morebiti pojde strašni kelih mimo nas...

Da bi le šel, praviš, draga bralka; saj je že tako dovolj hudo. Slaba letina pri nas in drugod, votlooka pošast lakote širi svoje kreljuti nad Evropo. Koliko vzrokov za upravičeno skrb, koliko izgovorov za prazno razburjanje, koliko priložnosti za hijene, ki zmerom čakajo, da bi se opitale iz obče nesreče! Nič čudnega ni, da poganjajo očetom in materam sivi lasje: cene živilom in obleki skačejo kvišku kakor obsedene, zaslužek, ki ga prejemajo delavec, uradnik in še mnogi, mnogi drugi za svoje pošteno delo, pa stoji na isti višini in vsak dan manj zadostuje potrebam...

Kam plovemo, se vprašuješ, in kaj nam je storiti, da nekako prebrodimo ta čas?

Kam plovemo, ne more nihče reči, zakaj vzroki vsega tega so onkraj našega dosega; noben človek in noben narod jih ne more odpraviti, sam zase ne, pa da bi se odločil za še tako obupne izpremembe. Odpraviti bi jih mogel samo ves svet, ko bi bil složen. Morda bo kdaj složen. Nemara celó kmalu, toliko prej, kolikor strašnejše bodo kazni, ki ga tepo zaradi njegove nesloge. Morda plovemo v teh gorja prepolnih dneh zelo naglo proti uri, ki bo ob soglasju vseh narodov izmučene zemlje namesto okrvavljenih gesel zapisala nad sleherni vrata in v sleherno človeško srce:

«Nihče, kdor dela, ne bodo lačen!» In: «Kdor ne dela, naj tudi ne jé!»

Ostalo bi torej še vprašanje, kaj nam je storiti: zdaj, takoj. Kako naj ravnamo, da se pretolčemo?

Tudi na to vprašanje ni povsem zadovoljivega odgovora. Nihče ne more napisati recepta, po katerem bi se zanesljivo ognili preizkušnji. Sprijazniti se je s tem težko, a vsaj izprevideti moramo. Še na globusu se dežela tišči dežele; resnični svet pa je živ organizem, po katerem se izprepletajo žile in živci na vse strani, in nemogoče je, da bi se nekje v tem organizmu razlivalo strahotno ulje, na drugem, katerem koli kraju pa bi bilo vse v redu, kakor v minulih, zdravih dneh.

Treba se je vdati v neogibnost, si znati zategniti pas in se prisiliti k skromnemu, še skromnejšemu, več ko najskromnejšemu življenju. Bolje je biti črnega kruha sit kakor belega lačen. To je okruten nasvet, a v času občih katastrof si ne more nihče izbirati. Pomislimo na uboga ljudstva dežel, ki jih je preplavila vojna: česa pogrešajo, kaj vse morajo prenesti, s čim se morajo zadovoljiti. In vendar upajo in hočejo preživeti ta pekel in ga tudi bodo preživeli. Ne bodimo manj junaški od njih!

Ne modrujmo, drage bralke, kaj bi storile, ko bi mogle; škoda besed! Rajši storimo to, kar moremo, in pred vsem: opustimo, kar same vemo, da je treba opustiti. Ne vdajajmo se brezumnemu strahu pred prihodnostjo, ki gre samo temnim silam v korist. Borimo se proti paniki pri sebi in pri drugih!

Tenko prisluhnimo: ali ni v razburjenju, s katerim se ženemo zdaj za tem, zdaj za onim živilom, blagom ali gospodinjiskim predmetom, razločno viden strupeni kanec histerije? To je kakor duševna kuga: danes plane hrup, da ne bo več sladkorja, jutri, da bo zmanjkalo moke, olja, mila... skratka, vsega. V resnici pa ne zmanjka ničesar, čeprav tega ali onega ni na prebitek in čeprav se cene dvigajo. Narobe: cene se tem bolj dvigajo in blago je tem redkejše, čim bolj se zbegane ženemo za njim in si ga izkušamo nakopičiti v prekomernih zalogah. Zaloge stanejo denarja, ki nam ga potem manjka za sproti; vrhu tega se rade pokvarijo, denar gre torej v izgubo, in naša stiska bo le tem večja, ne pa manjša.

Če smo tako srečne, da bi lahko utrpele sredstva za tak nakup, ne pozabimo nečesa: pripravljanje velikih zalog je v današnjih dneh izraz odurne brezčutnosti. Recimo, da bi trgovcu res zmanjkovalo sladkorja. In zdaj si mislimo petično gospo, ki odnese zadnjih deset kil, «da ga bo imela vsega skupaj petdeset kil» — tik za njo pa uboga delavko, ki ga ne dobi niti koščka, da bi skuhalo bolnemu otroku čaj... Se je mar čuditi, da se v hudih časih ljudska jeza neusmiljeno znaša nad takimi požeruhi?

Vzor gospodinje nam ne bodi hrček, ki v svojem rovu kopiči naropano žito; vzor dobre gospodinje je zmerom bila in zmerom bo čebela, ki dela po zapovedi: «Vsi za enega, eden za vse.»

Samo kot skupnost bomo čakali boljših dni, ali jih pa vobče ne bomo. Potniki smo, na ladji, ki vozi devet sto devet in devetdeset siromakov in enega milijonarja. Vihar nas premeta. Ali priplovemo vsi v pristan, ali bo pa bogatin z reveži vred utonil.

Naša osebna rešitev je zmerom v tem, da se znamo omejiti in odpovedati za druge. To imejmo pred očmi, ako hočemo, da nam bo kar moči malo hudo.

ZGREŠENA POT

Nada je razpela sončnik in veselo pogledovala mimo gredoče. Lep dan je bil takrat. Zadnji dan dopusta. Morje se je poslavljalo od nje z ljubeznivim pljuskanjem. Bila je srečna. Rada bi bila na ulici tiho popevala. Zavila je v senco, v ozko stransko ulico. Dišalo je po morju in po starih razobešenih cunjah. Mačke so leno ležale po nizkih vežnih stopniščih, skoraj goli otroci so se kriče prerivali za košček melone.

Iz nizkega pritličnega stanovanja je kričnil otroški glas. Poln groze in strahu je bil ta glasek, in Nada se je stresla. Kričanje je prihajalo iz sredine ulice. Nada je slišala tudi udarce. Nikdar ni mogla poslušati otroškega joka. Ta glas pa je še kričal kakor brezumen, in udarci so enakomerno, težko padali na tisto ubogo zvijajoče se telesce. Nada je že skoraj tekla po ulici. Otrok je jokal in hropel. Težka roka ni odjenjala. Glasek je postajal slabotnejši in tišji, le še onemoglo cviljenje in ječanje je spremljalo udarce. «Zverina!» je šepetala Nada. Skoraj ihtela je v jezi in skušala skozi temno okno uzreti tistega človeka. Zdaj je že čisto razločno slišala, kako drsijo cepetajoče nožice od bolečine po tleh, in ob vsakem udarcu je nasladno hropel moški. Otrok je samo še ječal, zateglo, skoraj neslišno.

«Naznanim vas!» je zakričala skozi okno in temo in zbežala po ulici. Trudna in izmučena se je vrnila v hotel. Vrgla se je na posteljo in premišljevala. Tega prizora ne bo več pozabila, nikdar. Tistega trepetajočega glaska, ki ni imel več moči, da bi segel čez ulico... Zdaj je prvič spoznala, da so na svetu ljudje, ki uživajo ob bolečini drugega.

Nadi je bilo šest in dvajset let. Ni vedela, ali naj se odloči za dobričino Filipa, ki je bil malo neroden v dvorjenju, ali za vročerknega tekmeča, lepega Tonija. Filip je bil simpatičen, in skoraj jo je neko skrito zaupno čustvo bolj vleklo k njemu. Toda Toni jo je zalezoval povsod in ji grozil, da se bo ubil. Toni je živel pri svoji materi, ki je oboževala divjega, mladega fanta. Sama mati je prišla k Nadi in jo rotila, naj vzame Tonija, ker bo sicer imela na vesti njegovo mlado življenje. Tako se je Nada odločila in se poročila s Tonijem. Bil je pet let mlajši od nje.

Lep je bil njen mož in eleganten. Sprva je bila srečna z njim.

Toda Toni je bil včasih tako čuden. Rad jo je mučil in se je smehljaj, če je stokala od bolečine. Potem se je smejala še ona in mu za šalo in v maščevanje zasadila svoje male ostre nohte v kožo. Toda hitro je umaknila roko in ga božala, vsa nežna in srečna v svoji porednosti. Tedaj je začutila njegov pogled, ki se je zapičil v njo, lačen, krut in surov, da se je zmedla in odmaknila.

«Grizi, ščipaj, muči me!» je zapovedal. Nada ni mogla. Drobno ga je prijala z zobmi, nalahno je stisnila med ustnicami njegovo dlan in počasi pričela poljubljati prst za prstom. Toni pa se ji je iztrgal in jo divje stresel. «Hočem, da me bo bolelo! Ugrizni!» In že je čutila spet tisti čudni pogled na sebi, ki je gorel in žgal, in obraz se je

Toniju spačil. Hotela je proč, pa jo je zgrabil za rame in jo mučil do onemoglosti.

Pozneje jo je tepel in poljubljal. Nada je prosila nežnosti, pa se ji je smejal in ji zvijal zapestje. «Rad te imam! Ali ne vidiš, da delam tako s teboj iz velike ljubezni? Bodi dobra!»

Odpuščala mu je, ker ga je ljubila. Toda ni mogla ustrezati njegovim čudnim željam. Včasih jo je zgrabil za lase in jo vlačil za seboj, da je kričala od bolečine in strahu. In hotel je, da ona njega tepe.

«Pusti to!» Rotila ga je, naj preneha. «Jaz vendar ne bom tepla človeka, ki ga ljubim!» Mračno jo je pogledal. Včasih je odšel z doma in se ni vrnil do jutra.

Nada je bila poročena že štiri leta.

«Prideš k obedu?» je boječe vprašala. Nič ni odgovoril. Vzel je klobuk in zamahnil proti otroku. «Pojdi s poti!» Pri vratih se je okrenil. «Ne sprašuj vedno! Če pridem, pridem.»

Pospravila je štedilnik in sedla k otroku. Andrejček je bil ljubek, droben fantek. Zaželela si je tega otroka takrat, ko je spoznala, da je sama, popolnoma sama in da potrebuje bitje, ki bi si želelo njene nežne ljubezni. Prosila je moža za otroka takrat, ko se je bil že popolnoma odvrnil od nje. Ali je storila prav, ali ni zdaj še huje trpeti za dva?

Kolikokrat je zdaj pomislila nazaj na tistega dobrega nerodnega Filipa. Toda v vsej njeni nesreči je bilo najbolj žalostno spoznanje, da zdaj ona ljubi svojega moža. Mogoče to ni bila ljubezen, morda se je v njej branilo osamelosti čustvo staraajoče se, prezgodaj ovenele žene. Njen mož je bil mlad, njo pa je gledal in videl le še kot nadležno, vsiljivo bitje, ki nima prostora pri njem. Toda Nada je še zmerom upala, da se nekoč povrne k njej, nazaj v njene ljubeče roke, ki so znale samo božati.

Ko je otrok shodil in začel govoriti, se je oče včasih pomudil pri njem. Stisnil ga je za nasek in mu rekel: «Ti, ti, mali.» Otrok se je presrečno zasmel in capljal za njim. Odrinil ga je od sebe, toda Andrejček je vztrajno koracal za očetom in se oklepal njegovih nog. Nada ni vedela, ali naj bo srečna ali ne.

«Prosim te, Toni, popazi malo na otroka! Jaz grem v mesto k zobozdravniku,» je tiho prosila in odšla v tankem ponošenem plašču. Premišljevala je, da bi ji pač že lahko kupil drug plašč. Toni je imel lepe dohodke, sam se je elegantno oblačil. Mnogo je porabil zase. Nada si je sama prekrojevala obleke, ki so bile ponošene in obledele. Toda Toni ji ni nikoli ponudil denarja, niti ni hotel razumeti njenih plašnih poizkusov. Prosila ga ni, bila je preponosna.

Zamišljeno se je vračala od zobozdravnika. Zeblo jo je. Že od daleč je zaslišala otroški glas. Otrok joka. Andrejček joka. V strahu se je ozrla v okna visoke stavbe, v tretje nadstropje. Na oknu, ki je bilo na stečaj odprto, je visel z vsem telescem mali Andrejček in iztezal ročice na cesto. «Mamaaa! Mamaaa!» Stekla je po stopnicah, vsa besna in razburjena. Stanovanje je bilo zaklenjeno. Toni je bil odšel in pustil otroka samega. Mali ubožec je stal pri oknu in trepetal v sami srajčki, ves zaripel od joka in mraza. Zagrabila je otroka in ga nosila po sobi, mu grela ročice z dihom in ustnicami. Kolcalo se mu je od prestanega strahu, od mraza in od hrepenenja po bližnjem bitju.

Niti zakuril ni Toni v peči. Tresla se je od jeze.

Zvečer je telesce gorelo v vročici. Nada je slonela ob posteljici. Čutila je, da bo zasovražila moža, če ji otrok

umre. Ni ga bilo domov. Ona tukaj z otrokom, mož pa pri tisti Madžarki...

Ko bi mogla vsaj po zdravnika! Obup se je nabiral v njej. Andrejček je nemirno dvigal ročice in se premetaval v postelji, da ga ni mogla pustiti samega. Moža pa ni doma, vrne se morda šele jutri. Zob jo je bolel. Večerjala ni ničesar, tudi opoldne ni obedovala. Otrok je jokal in klical očeta. Zakaj očeta in ne nje? Vročina je naraščala. Kadar je bolelost največja, se vselej še stopnjuje. Nada je zbudila delavko v istem nadstropju, da je skočila po zdravnika. Ženska je godrnjala in grajala nič vrednega očeta.

Proti jutru se je Toni vrnil. Nada je v kuhinji menjavala mrzle ovitke. Srepa jo je pogledal. «Ali vošuniš za menojo in gledaš na uro?» Tiho je nadaljevala svoje delo, le solze so jo obilile.

«Otrok je zbolel. Ne kriči, prosim!» Po prstih je odšla v sobo. Tiho je zvenel očišek. Tonija je raztogotila. Zaloputnil je vrata in osorno vprašal v sobo: «Kaj pa delaš spet take komedije? Kaj je otroku?»

Divje je pogledala moža in zasikala. «Tiho! Menda bo pljučnica.» Sklonila se je k Andrejčkovi glavi in skrivala razjarjene oči. V srcu si je ponavljala: «Ne rečem ničesar. Tiho bom. Tiho bom. Niti besedice mu ne rečem. Zavoljo miru in otroka.»

Toni se je približal. Sklonil se je čez njo k otroku, da je čutila njegov dih. Zasovražila ga je. Rada bi ga udarila v obraz. Iztegnil je roko, da bi jo položil na otrokovo lice. «Kako se je prehladil?» je šepetal. Bil je videti vznemirjen. Nada se je okrenila. Pogledala ga je naravnost v oči. «Zakaj si ga pustil popoldne samega? V srajčki je stal pri odprtem oknu, ko sem se vrnila. Okno je bilo na stečaj odprto...» Kar bruhalo je iz nje. Vse, kar je prej zadrževala, ves obup je vrel iz nje v tega moža, v tega tujega moža kraj nje.

Toni se je vzravnaval in jo ostro pogledal. «Že spet pretiravaš! Ali naj bom jaz pestunja? Čemu pa hodiš k zobozdravniku? En zob več ali manj v tvoji čeljusti, zmeraj si enako zoprna, ti...» Tresel se je od jeze. Potem se je umiril in jo odrinil od postelje. «Pojdi! Pojdi spat! Saj vidiš, da hoče mene.»

Ni mu dovolila. «Pusti mojega otroka!» Njen glas je bil globok in ponosen v bolečini. Zdaj je bil le še otrok tu. Njen otrok.

Andrejček je ozdravel. Življenje je teklo dalje.

Nada ni bila več lepa. Stara je bila šest in trideset let, pa je bila videti starejša ko štirideset. Doma je nosila staro haljo, ki si jo je napravila iz pregrinjala. Kadar je šla v mesto, je oblekla zelenkast plašč ali pa jopico, ki je bila ohlapna in iz mode. Denarja ji ni dal. Denar in darila je prejemale druga.

Nada je vedela, da spravi njenega moža iz najboljše volje že pogled na njo. Potem vzkipi za vsako najmanjšo stvar, žali in kolne in ni izbirčen v psovkih. «Grda si in zoprna, ti nesnaga stara!» Skušala se je umikati in je prišla jesti zunaj v kuhinji, medtem ko sta jedla mož in Andrejček v sobi. Dobro je čutila, da Toni nalašč odobrava, kadar otrok posnema njegove psovke in grde besede, samo da bi Nado bolelo. Slišala je odlomke razgovorov med očetom in sinčkom. «Ne bom pustila, da mi ga popolnoma iztrga in pokvari!» Če je stopila med obedom v sobo, je odložil vilice in jo grozeče pogledal. «Kaj pa ti tukaj, ti...» «Po krožnike sem prišla; sem mislila, da sta že...» je zmedeno odgovorila in zbežala. Umaknila se je iz bojazni, da bi otrok ne slišal iz očetovih ust, česar bi ne smelo slišati tako majhno bitje. In slišala je razločno otrokov glasek, ki je kakor božajoča pesem

segel v kuhinjo: «Očka, zakaj pa mamu zmerjaš? Tega pa res ne smeš več reči...»

Potem je vprašal mamo, ko sta končala domačo nalogo: «Ti, mama, kajne da so coprnice stare in grde in po zraku letajo? Ti pa ne znaš letati po zraku!» Nada se je še bolj skrivala pred možem in se umikala srečanju z njim in njegovim psovkom.

Nekoč pa je prišlo najhujše. Mož ji je izrekel zahtevo, na katero ni nikdar niti pomislila. «Spala boš v zadnji sobi, za mene in za mojo pa bo spalnica. Andrejček bo v kuhinji.»

Vse je pretrpela. V trepetu in solzah je preživljala leta. Vedno je upala, da se ji mož povrne, skesan in razočaran. Vse bi mu bila odpustila. Toda zdaj...? Da bi skupaj živela z njim in z njo, da bi se naslajal ob njenem ponižanju, ob njeni sramoti in bolečini...? Ne. Ne. Nikoli! Uprla se je.

Toni je zdijval. Nada ne ve več, kaj je počel z njo. V bolnici leži in misli na Andrejčka, na bele sestre, na dobre zdravnike. Tako dobro ji je. Nihče ne kriči na njo. Vsi so prijazni in sočutni. Ves čas sliši od daleč tisti drobni hlapajoči glasek iz dalmatinskih ulic, tisti ubogi izmučeni glasek, ki ni mogel več tožiti... Ali je to glas v njej, ki kliče po sreči, ki je ni bilo? Ali jo kliče Andrejček doma, ki trepeti v srajčki pri oknu in izteza ročice? Tanek, zategel je tisti glasek, in vse gorje desetih let je slišati v njem...

Ko se bo vrnila domov, jo čaka prejšnji pekel. Njega noče videti. Niti v bolnico ni prišel. Samo Andrejčka si želi. Pobožala bi ga z vso ljubeznijo in ročice bi vzela v svoje dlani. Kako je doma? Kaj dela otrok? Ali bo našla doma, ko se vrne, zasedeno mesto? Zatisnila je oči in ni mogla misliti naprej. Potem... Nove borbe. Potem...?

Kaj je z Andrejčkom? Kdo zapira stanovanje in kdo je pri malem v večernih samotnih urah? Mogoče je njo pripeljal v stanovanje? Nemogoče! Ne! Tega ni smel storiti, če je človek!

Brezmočno je ležala v postelji in sklepala roke. Sestre so dobre z njo ves čas. Menda ji je tuga zapisana v obrazu. Borna obleko in čevlje in ponošeno jopico, vse so videle. Mogoče so celo uganile, od kod so podplutbe in sledovi trpinčenja? Zgrozila se je in nepopisno sram jo je bilo. Sama bo prenesla vse bolečine, dovolj je še močna. Bolniku sočutje dobro de. Toda ponižani ženi so radovedni, sočutni pogledi nove rane, ki žgo dušo in ponos!

Toda če mi Toni otroka odtuji? Na otroka je tako lahko vplivati! Nekaj igrač, malo čokolade, in slepo pojde za njim. Že tedne ne vidi skrbnih maminih oči in ne čuti njene ljubezni. Ko se bo vrnila domov — ne, vsaj tega ji ne sme storiti.

Spet je oblekla svojo ohlapno obleko in jopico ter zapustila bolniško sobo. Noge so se ji tresle, ko je stopala po znanih ulicah. Kaj bo, kaj bo? Izbrala si je uro, ko bo našla Andrejčka samega doma.

Plaho je priprla vrata in boječe pogledala v kuhinjo. Pri mrzlem štedilniku je sedel Andrejček, sključen v klobčič in zavil v odejo. Radovedno je dvignil glavo. Menda je bil malo zadremal.

«Mama!»

Nič več strahu, nič več nezaupanja. Njen otrok se je oklepil njenega vratu. Posadila ga je v naročje, kakor da je še prav majhen. Božala ga je in ga klicala «moj zlati otrok, moj muček». Suh se ji je zdel in ubog. Mogoče v mraku tako vidi. Toda zdaj je njen. Pri njej sedi, in ona ga sme držati v naročju. Četudi jo Toni pretepe in

ji izpuli vse lase z glave, molčala bo. Na ločitev ne bo pristala. To bi ji iztrgalo še otroka. Toni ima denar, ona pa ga nima. Pri njih ostane, zavoljo otroka. Molčala bo in jedla v kuhinji. Molčala bo in jima krpala obleke in nogavice. Molčala bo in spala v zadnji sobi.

Še tesneje je zavila otroka. Pritisnila je lice k njegovemu in drgnila mrzle ročice.

«Še sem potrebna komu...!»

Ina Slokanova:

GOSPODIČNA ZLATA

Življenju se nam dostikrat primeri kaj takšnega, zaradi česar potem še dolgo trpimo in se jezimo. V takšnih primerih pravimo, da se nam je zgodila krivica. Toda niso vse krivice enake. Lahko bi jih razdelili na večje in manjše, na takšne, ki jih sčasoma lahko pozabimo in odpustimo in na one, ki jih nikoli ne moremo pozabiti in odpustiti.

Takrat sem hodila v drugi razred meščanske šole. Zaradi večnega bolehanja sem v šolo hodila neredno, zato mi je vse do danes ostala šola in šolarsko življenje nekako odtujeno. Toda razredničarka v drugem razredu meščanske šole sem zelo vzljubila in tudi ona je bila meni naklonjena. Najina srčna vez je bila slovenščina, — moj najljubši predmet. Proste naloge sem zelo dobro pisala in razredničarka je bila ponosna name.

Tiste dni so se v šoli pripravljali na veliko slavnost. Hoteli so proslaviti katehetov god in obletnico (ne vem več katero), odkar je na šoli poučeval. Sestavili so zelo pester program in povabili na prireditev dobrotnike zavoda in starše gojenk. Slavnostni govor je imela sestaviti neka učiteljica, ki pa je na hitro zbolela. Tedaj se je razredničarka spomnila name. Po pouku me je poklicala k sebi.

«Ti, ali bi si upala sestaviti govor za gospoda kateheta?» Njene oči so zasijale vame, kakor bi hotele povedati, če ga sestaviš dobro, bo to zmaga naju obeh. Kri mi je pljusnila v lica, obšlo me je kakor vrtoglavica. «Poskusila bom,» sem zašepetala.

«Dobro, poskusi, ampak do jutri, veš. Napiši tako, kakor ti pride iz srca, lepo, kakor pišeš naloge. Drugih nalog ti ni treba napraviti, te bom že jaz opravičila pri učiteljicah.» Njena roka je zaupno legla na mojo ramo. Obšel me je nepopisen ponos. «Lepo bom sestavila,» sem obljubila in odhitela.

«Mama, mama, jaz moram sestaviti govor za kateheta!»

Od nestrpnosti nisem mogla jesti niti mirno sedeti.

Vse popoldne in ves večer sem potem presedela nad papirjem. Pisala in črtala, ter spet pisala in prečrtavala. Včasih se je mama ustavila pri mizi: «Pokaži, kaj si napisala. Pomagala ti bom, če hočeš.»

«Ne, ne, nočem, sama bom sestavila,» sem hitro z roko skrila napisano.

Tako sem pisala do polnoči. Mama in sestra sta legli. Sama sem sedela pri sveči, ki se je mastno cedila po miznem prtju. Bila sem tako utrujena in zaspana, toda sestavek še ni bil končan. Z vso močjo volje sem se trudila, da bi premagala utrujenost in zaspanost. Brskala sem po dremavih mislih za lepimi, izbranimi besedami, s katerimi bi govor zaključila, pa ni šlo.

Mama se je zbudila in se začudila: «Kaj še nisi legla?»

«Ko pa ne morem končati,» mi je šlo na jok.

«Neumnica, spat pojdi,» se je mama razjezila. «Tako lahko sediš do sodnega dneva, pa ne boš mogla končati. Rajši zjutraj pol ure prej vstani. Takrat boš lahko končala, ko bodo možgani spočiti.»

Ubogala sem jo, čeprav nerada. Toda drugače res nisem mogla. Legla sem in zaspala kakor ubita.

Zjutraj sem prej vstala in res govor kar lepo in hitro zaključila. Prepisati pa ga nisem utegnila, ker je bilo že pozno in bi zamudila pouk. Tudi mama ga ni utegnila prebrati. Stlačila sem čečkarijo med knjige in jo takšno, kakršna je bila, dala razredničarki.

«Ne vem, če bo za rabo,» sem povedala vsa rdeča in kar na jok mi je šlo. «Ampak lepše in boljše res kar nisem mogla.»

«Bom prebrala,» je rekla razredničarka in vzela sestavek.

Naslednji dan sem s sošolkami boječe stopila v slavnostno okrašeno dvorano, ki je bila polna ljudi. Stisnila sem se k stebri. Srce me je od razburjenja skoraj začinjalo boleti.

Zastor se je zganil. Na okrašeni oder je stopila učenka četrtega razreda meščanske šole, najboljša recitatorka, ki je imela recitirati govor. Začela je brati. Vznesene besede so zašumele kakor slap in se nepopisno melodično prelivale. Kakor da bi pela. In bil je res moj govor, ki sem ga besedico za besedico sama sestavila. Od navdušenja sem skoraj jokala in objemala steber, ob katerem sem stala. Že dolgo, dolgo nisem bila tako srečna.

Ko je bil govor končan, je katehet zaploskal in drugi so zaploskali z njim. To navdušeno ploskanje je veljalo — mojemu govoru. Tako lepo mi je bilo.

Na koncu sem odhajala kakor omamljena. Rada bi bila čimprej doma, da bi vse povedala mami. Med vrati sem pa naletela na gručo učiteljic, ki so bile zbrane okrog kateheta. Mimogrede sem ujela, ko je rekel katehet: «Ampak govor je bil pa res tako lep, zelo lep.»

Potem sem videla svojo razredničarko, kako mu je veselo in ponosno pojasnila: «In veste, prečastiti, kdo ga je sestavil? Moja učenka.»

«Tako,» se je začudil katehet in hitro vprašal: «Kateri pa?»

Sklonila sem se, da me ne bi mogli opaziti v množici učenk, ki so se počasi rinile k izhodu, ter nalašč obstala, da bi lahko še dalje prisluškovala.

Res sem ujela razredničarkino pojasnilo, da sem govor sestavila jaz.

Tako prijetno in lepo mi je bilo, da sem se nehote zravnila, tedaj pa sem zagledala gospodično Zlato, učiteljico risanja, ki se je zajedljivo zasmejala in glasno poudarila: «Draga moja, in vi verjamete, da je ta govor res sestavila učenka sama? Oh, bežite no, kaj ne veste, da je bila njena mati učiteljica? Govor ji je mama sestavila.»

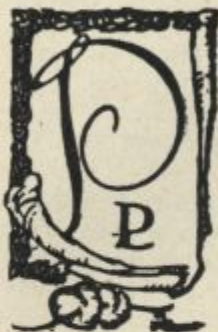
Meni so kolena klecnila. Vse svetlo in lepo se je mahoma razdrobilo in razpršilo. Tiho kakor senca sem se privlekla domov.

«No, kako je bilo?» je mama radovedno vprašala.

«Ah, tako, — lepo,» sem odvrnila trudno. Pripovedovati se mi ni ljubilo. Najrajši bi legla in zaspala ter se nikoli več ne zbudila. Moja edina sreča, moj ponos, je bil okrušen in omadeževan. Vedela sem, da razredničarkino zaupanje vame ne bo nikoli več tako trdno.

Včasih srečam gospodično Zlato. In vselej me obide tesnoba, neprijeten občutek. Krivica, ki mi jo je naredila pred leti, spada pač k onim, ki jih nikoli ne pozabimo in ne prebolimo.

Postrevi

otem ko je žagar Martin pojedel za kosilo kos črnega kruha in prekajenega mesa in se kar iz prgišča napil vode, je kakor po navadi še nekoliko posedel, tako da so mu noge utrujene in mlahavo visele nad strugo. Z dremavimi očmi je opazoval postrevi, ki so kar pod njegovimi škornji skakale iznad temnozelenih gladin za mušicami.

«O, saj me poznajo in vedo, da nisem še nikdar nobene pojedel,» si je mislil, in dobro mu je delo, da se niso bale njegovih velikih, okornih stopal, pa če je še tako mahal z njimi. Vendar ga je enakomerno šumenje vode čez jez tako uspavalo, da kar ni mogel več obvladati oči. Zleknil se je na deske in bi bil tudi zaspan, ko bi ga ne bili zdramili koraki na stari vegasti brvi.

Martin je vstal, da bi videl, če se ni morda k njemu namenil kdo, pa je z nejevoljo spoznal Ambroža Kosmača, ki si je na drugem bregu, kjer je bila voda najbolj plitva, vihal hlače nad kolena. Šele potem, ko se je s svojimi velikimi, okroglimi očmi in dolgimi, štrlečimi ušesi prepričal, da ni nikjer nikogar, ki bi se ga lahko bal, se je previdno splazil v strugo. Kakor pred samim hudobcem so bežale ribe pred njim in se poskrile pod kamenje in korenine starih, grbastih vrb, kamor je potem Kosmač kar z rokami grabil po njih.

«O, ti prismođe!» je zaklical žagar Martin. «Mar bi rajši ostale v vodi!»

Nato je glasno, da je odmevalo od vseh strani, zavpil:

«He, Ambrož, ali bi res rad, da bi te naznanil žandarjem?»

«Kaj ti mar!» mu je s prav tako divjim glasom vrnil oni. «Seveda, ti bi rad vse sam požrl, ti piskrovezec ciganski, ti lakota pritepenal!»

No, to je bilo dovolj, da se je Martin, kakor bi trenil, znebil svoje obleke in škornjev in kar z žage planil v vodo. In še preden je utegnil Kosmač zagnati postrevi, ki jo je bil pravkar ulovil, v grmovje na bregu, je bil žagar že pri njem.

«Tako, zdaj pa povej, kdo je piskrovezec ciganski, če si upaš!» je zagrmel. Njegove mlade, krepke, od dela utrjene roke niso poznale šale. «No, le povej še enkrat, le povej!»

«O, da bi te satan!» je stokal Kosmač. «Spusti me, ampak takoj! Kaj res ne moreš razumeti, da si človek služi kruh, kakor pač more? Ko bi bil tudi ti tako poln revmatizma, kakor sem jaz, bi se tudi ne mogel poprijeti drugega dela, da veš!»

Zdaj je moral Martin spustiti svojo žrtev, če je hotel ali ne, takšen smeh ga je zgrabil.

«Poln revmatizma!» je zavpil. «Ljudje božji, poln revmatizma. Ampak kje si ga drugje nalezal, če ne v Savinji? Toda če misliš, da se ga boš tukaj tudi znebil, si največji bebec, kar sem jih kdaj videl.»

Ambrož pa se ni več zmenil zanj. Stara strast ga ni niti za hip pustila iz svojih krempljev. Komaj mu je žagar pokazal hrbet, že je spet stikal za ribami.

«Ampak piskrovezca ti bom že še vrnil!» mu je zažugal Martin z žage, potem pa se je lotil dela, zakaj po kopeli v mrzli Savinji ga je minila vsa zaspanost.

Tako je tisti dan Martinova žaga zapela svojo pomirjajočo pesem, še preden je bila ura ena. Sicer pa je bil Martin že dve leti sam svoj gospodar. Lahko bi rezal les, kadar bi se mu ljubilo, vendar se je držal starega reda, ki se ga je naučil še od prejšnjega gospodarja in svojega rednika, starega Klementa.

«Kadar boš imel delo,» mu je večkrat rekel, «potem delaj, zakaj prišel bo čas, ko boš moral počivati, če ti bo prav ali ne.»

«Da, in zdaj Martinu dela ni manjkalo. Zaslužil je še več, kakor je porabil za svoje skromno in samotno življenje. Ni zahajal ne v krčmo in ne drugam med ljudi, saj je bil zmerom samo le nezakonski sin kočarice Tine in potujočega piskrovezca, ki se po njegovem rojstvu sploh ni več prikazal v tem kraju.

«No, lep spomin ti je zapustil, Tina,» so govorili ljudje njegovi materi. «Saj mu je podoben kakor jajce jajcu. Le glej, da ne bo tudi takšen falot. Bogu ga priporoči in svetemu Martinu, da bo pazil nanj!»

Tina pa je morala za delom, če je hotela živeti, in tako je Martinek zgubil še mater. Dala ga je v rejo žagarju Klementu in njegovi ženi. Fantiču se ni godilo slabo, zakaj bila sta dobra in pravična rednika. Ko bi se le mogel enkrat za vselej znebiti priimka piskrovezec in cigan, pa bi bil najsrečnejši otrok v fari. Opirjal se je vseh bilk, da bi ostal na površju, toda ne z lažjo in ne z zvijačo, ne z jezikom in ne s pestmi si ni mogel priboriti pravice. Tako so ga kmalu spoznali še za lažnivca in pretepača. O, kolikokrat je obsedel v šoli za kazni, ker so ga zatožili, da jih s pestmi ali pa s kamenjem. Da so ga zmerjali, ni nihče nikoli povedal.

«No, ali ima še kdo izmed nas tako črne oči in lase, kakor ti?» so ga spraševali, kadar se je posebno krčevito branil, da ni cigan.

«Vi imate črne duše,» jim je odgovarjal. Zato pa so se vsi zagnali vanj:

«Dober dan, gospod cigan!
Kam pa, kam?
Ali greste k nam?
Piskre vezat, nože brusit,
kure krast, svinje past?»

Zbežal je, zakaj bilo jih je preveč, da bi jim bil kos. «Svinje past,» so kričali za njim, dokler se jim ni zgubil izpred oči.

In ko je bil skoraj že ob strugi, je še zmerom slišal županovo Metko, kako je s svojim tankim, cvilečim glasom vpila:

«Kure krast, svinje past.»

Skril se je v jelševje in počakal, da je prišla z drugimi deklicami mimo.

«Čeprav si županova,» ji je rekel, «si polna uši, da ti kar v oči lezejo.»

Ne, teh besed oče župan ni mogel molče požreti! Že drugo jutro se je napotil v šolo pred učitelja. Poklicala sta Klementovega rejenca predse, Martinek pa si je od samega strahu pozabil obrisati nos. Že zato je prejel, še preden je utegnil pozdraviti, takšno zaušnico, da mu je kar zazvenelo v glavi.

«Tako,» je zakričal učitelj nad njim, «najprej prideš pred naju umazan ko prašič, potem pa še pozdraviti ne znaš!»

Zdaj ga je oplazila učiteljeva roka še z druge strani, potem pa se je pričelo zasliševanje. Toda deček sploh ni utegnil odgovarjati, imel je preveč posla s svojimi solzami.

Tisti dan je ugasnila v Martinu še zadnja iskrica ljubezni do šole in ni zagorela nikoli več.

Odslej je zmerom pazil, da je šel sam iz šole domov. Vendar se je še večkrat primerilo, da ga je kje čakala županova hči in se s svojim jezikanjem zaganjala vanj. Martinek pa je bil za vse slep in gluhi. V njem je gorela ena sama želja: da bi se čimprej otrešel šole.

Tako so si morali otroci izbrati drugo žrtev, če so hoteli nad kom pokazati svojo slabo vzgojo in hudobijo. In ker je bila za Martinom v šoli najbolj uboga Pavlinova Jožica, je zdaj njo doletela ta čast. Kar naprej in naprej so jo spraševali, ali je res, da diši kozje mleko po vijolicah in kdaj bodo pri njih doma spet zibali, saj že pol leta niso. Jožica jim je pridno kazala jezik, pa to je bilo tudi vse, kar je zmogla. Tako se je kar samo po sebi namerilo, da sta se Martinek in Jožica našla. Pričela sta hoditi skupaj v šolo in iz šole, in od zdaj ju šolarji kar niso nehali nadlegovati, kdaj se bosta poročila in če bosta imela tudi toliko otrok, kakor jih imajo Pavlinovi.

Potem pa je vendarle prišel čas, ko je žagarjev rejenec lahko za vselej zagnal šolsko torbo za peč in se z vsem srcem oklenil svojega bodočega poklica.

Po Klementovi smrti je prevzel žago in je bil vesel, da se je srečal z ljudmi samo takrat, kadar so prišli po opravih k njemu. Kljub temu ni bil tako zelo sam, kakor so mislili ljudje, zakaj našel si je boljše in zvestejše prijatelje: knjige. Vsako prsto uro je prebil ob njih, kupoval jih je, kadar je le mogel, in ljudje so že pričeli dvomiti, da bi se pretakalo kaj ciganske krvi v njem.

Zgodilo pa se je, da je prav tisti dan, ko je Martin tako trdo prijel Ambroža Kosmača, poslal oče župan hčer Meto na žago vprašat, če bi to leto Martin tudi zanj žagal les.

«Jaz ne grem, oče,» se je branila Meta. «Naj gre hlapec!»

«Tako? Da ne greš? Bi pa res rad vedel, zakaj ne? Uh, saj menda ne misliš, da imamo služinčad za takšne sprehoče pri hiši? Kar stopi, ne bo te pojedel, ne, saj veš, kako malo je lačen žensk.»

Meta je šla, kaj pa je hotela! Sicer pa, saj je vendar županova hči, najbogatejša dekle v vasi, kaj bi se bala takegale ubogega žagarčka!

Tako potolažena, je stopila s prevzetno privzdignjenim nosom na žago, kjer se je Martin ravno pripravljal, da bi dvignil težak rkelj s tal.

«Oče bi rad vedel,» je rekla, ne da bi prej pozdravila, «če bi letos tudi za nas žagal les?»

«Delam za vse, ki pošteno plačajo,» ji je odgovoril Martin in jo komaj pogledal. «Naj kar pripelje, če se mu zdi.»

«No, bo že hlapec pripeljal,» mu je odgovorila užaljeno, ker se je tako malo zmenil zanjo. «Koliko pa računaš, če te smem vprašati, saj človeku komaj odgovarjaš.»

Takrat se je Martin počasi obrnil in vtaknil roke v žep. Tako čudno so se mu iskrile oči, da je kar osupnila, ko je rekel:

«No, kakor vidim, se nisi dosti spremenila od takrat, ko si večno vpila za meno, če sem se ti le prikazal pred oči. Mislim, da nisi še pozabila, kaj?»

«Kakor da bi bil ti kaj boljši!» je vzkliknila in hotela iti.

«Nikar ne hodi!» jo je ustavil. «Saj se nisva še zmenila! Hotel sem ti le povedati, kako ste mi zagrenili vso mladost in da tudi zdaj niste nič boljši. Še malo prej je bil tu Kosmač in me je ozmerjal s ciganom.»

«Kosmač? Ribe je lovil, kaj?» je oživila. «Naj le počaka! Očetu ga bom zatožila. Kako pa jih je lovil, na trnek?»

«Kako? Ali ni vseeno?» je vzkliknil Martin in malomarno zamahnil z roko. «Če bi bilo po moji volji, bi jih ne smel loviti nihče, ne Kosmač in ne oče župan, saj so mi marsikdaj krajšale čas, ko nisem mogel med ljudi, ker sem bil piskrovežčev sin.»

Meta je zardela, vendar ni hotela pokazati, kako v živo jo je zadel. Prijazno ga je pogledala in rekla:

«Veš, rada bi pa vendarle vedela, če jih res lovi kar z rokami?»

«Res. Kaj pa je to tako čudnega?»

«Čudno je, da mu ne uidejo.»

«Saj bi mu tudi ušle, ko bi Kosmač ne vedel, kako jih je treba loviti.»

«Kako? No, pa mi povej!»

«Tako nekako kakor ženske,» ji je odgovoril in v očeh se mu je zablistal čuden ogenj. «Kaj praviš, če bi te zdajle kar na lepem zgrabil, bi se me gotovo otepala kakor divja mačka. Še oči bi mi izpraskala. Ampak če bi se potrudil, bi te počasi prav gotovo pošteno dobil v svoje roke, kaj praviš? Samo znati je treba.»

«Že vidim, da si res cigan,» je rekla zmedeno in ni vedela, kam bi umaknila pogled pred njegovimi žarečimi očmi.

«Kar je res, je res!» je vzkliknil mladi žagar in se ji približal še bolj. «Kadar lovi Kosmač postrvi, potem najprej previdno seže z roko pod kamen ali korenino, se prav rahlo, rahlo dotakne ribe, jo nekaj časa boža, kakor bi samo voda drsela čez njo, nato pa jo mahoma zgrabi in stisne, pa je po njej. No, pa povej, če imate v takšnih primerih ženske kaj več pameti v svojih lepih glavah?»

«Ti že veš,» je rekla Meta ujedljivo, «ko si jih že toliko imel. In če so druge tako lahkomišne, jaz že nisem!»

«No, to bomo pa še videli!» je veselo zaklical Martin. «Pa saj nisem edini, ki ve, kako je treba loviti ženske in postrvi. Kar svojega brata Marka vprašaj, kako je premotil Pavlinovo Jožico, da je celo otroka dobila z njim, ko je bila vendar tako pametno in resno dekle. Saj je vendar vedela, da je preveč revna za županovega sina.»

«Kar ti jo vzemi,» mu je rekla razdraženo, «če je pri vsem tem tako poštena in nedolžna. Kolikor vem, sta včasih pridno hodila skupaj iz šole domov.»

Martinu so samo za trenutek ugasnile in potemnele oči, potem pa so mu znova zažarele, ko jih je uprl v Metin zmedeni obraz.

«Torej misliš, da bi lahko bil dober oče tujemu otroku? Otroku tvojega brata, otroku, ki ne bo imel nikogar, da bi ga branil pred ljudmi?»

Meta je čutila, kako ji je zginila kri iz obraza. Pri najboljši volji mu ni mogla odgovoriti.

Takrat pa se je Martin počasi obrnil, stopil k zapornici in jo dvignil.

Odslej ni bilo treba očetu županu prav nič več priganjati svoje hčere na žago. Hodila je tja, še večkrat, kakor je bilo potrebno in prav za njen ugled. Kadar je le mogla, se je tiho splazila od doma, in komaj je zaječala brv pod njenimi nogami, je Martin še spustil zapornico, da ju žaga ni motila, ko sta se potem na debelih rkljih sede pogovarjala. Res da je bilo več žalosti kakor veselja v tistih jesenskih dneh, ko je sonce samo še bo-

žalo in le malo grelo, vendar je iz šumenja vode čez jez, rahlega šepeta vrb in Martinovega živega pripovedovanja vela za Meto neka tiha, posebna, do zdaj neznaná sreča.

Doma pa je bila potem zmerom ista pesem: materin jok in očetove grožnje. Kaj ju bo njuna edina hčerka res spravila v takšno sramoto? Kaj je res ni nič več sram?

Bolj kakor vse materine prošnje in očetove grožnje pa jo je pekla zavest, da ji ni doslej Martin niti še z besedo rekel, da jo ima rad. Saj je vendar zmerom tako zelo prijazen z njo, samo ob pamet jo spravlja s tistimi svojimi vražjimi očmi! Presneto, da mu ne sme sama povedati, kako misli noč in dan samo nanj, da ne more več živeti brez njega! In samo zato, ker je ženska, mora skrivati svoja čustva, ne sme prva povedati: «Martin, rada te imam, kakor še nikogar na svetu.»

Toda naj bo kakor koli! Šla bo k njemu in mu povedala!

Bil je lep večer; samo rahlo je še žarela zarja, ko je šla čez brv. Vas se je že spravljalá k počitku, in tudi žaga je že utihnila.

Da bi presenetila Martina, je Meta počasi in tiho vstopila.

Res je sedel tam kakor po navadi, toda ne sam. Pavlina Jožica je sedela ob njegovih nogah, on pa je varoval njenega otroka in se mu ves srečen smehljál.

«Oh, Meta!» je vzkliknil, ko jo je zagledal. «Poglej no mojega sina!»

«Tvojega sina?»

«Da, odslej bo moj sin, z Jožico sva se že zmenila.»

Bog ve kako je prišla Meta nazaj do brvi. Tam je obstala in, sama ni vedela zakaj, se je zagledala v vodo.

Tam so počasi plavale postrvi, kakor bi se sprehajale. Na drugem bregu pa je stal Ambrož Kosmač in si vihal hlačnice nad kolena.

IN zopet bo posijalo sonce

Jesen je vsenaokrog, v gozdovih, na travnikih, poljih, povsod, kamor koli se ozremo. Narava, ki se je dolgo upirala dremavici, ki se je je polotevala, rahli zaspanosti, znanilki dolgega zimskega spanja, je vendarle morala popustiti in se ukloniti večnim zakonom časa. Listje po drevju je orumenelo. Njive so prazne, tu pa tam že izorane za ozimino, da zemlja kaže svoja rjava, izčrpana rebra. Trava v jutranjih urah je že vsa pozeblá od nočne slane, skratka, povsod je jesen.

Toda le v naravi. Ne sme pa biti v naših srcih. Ne sme biti v naših mislih, v naših načrtih in upih in nadah. Zakaj neki?

Poletje je bilo hladno in kratko. Komaj smo se dobro zavedeli, že se je začel dež, iz dneva v dan sam neprestan dež. Res, kadar človek gleda debele deževne kaplje, ki trkajo na okna in rišejo vijugasta pota po šipah, ga nehote prevzame neka neznaná otožnost, ki pride brez vzroka in izgine s prvim sončnim žarkom, ki se prikrade skozi oblake. Res pa je tudi, da se nikoli drugače ne dá tako lepo sanjariti in delati dalekosežne načrte kot prav v deževnih dneh ob šumljajoči pesmi dežja, ki enakomerno pada na tla in se njegove kaplje razprše na tisoč drobnih kapljic. Ali ste že kdaj ležali zvečer v temi in se ob uspavajoči melodiji dežja predali sanjam, ki so hitele daleč v lepšo bodočnost, ali pa spominom, ki so Vas povedli nazaj v sončne dni Vaše mladosti? Poizkusite enkrat. Videli boste, kako blagodejno je potem spanje, kako prijeten je zjutraj občutek, ko se zbudite, kako lahko je Vaše srce, čeprav Vas čaka težek dan in je nebo še vedno prekrito z oblaki!

Saj, zakaj neki bi si grenili življenje še s težkimi in mračnimi mislimi. Zakaj bi se predajali otožnemu razpoloženju, saj pridejo skrbi že same od sebe, da Vam ležejo na srce in Vam jemljejo spanje.

Če imate čas in Vam je težko pri duši, pojdite k otrokom in se igrajte z njimi. Vživite se nazaj v svojo mladost. Bodite z njimi kakor otrok z otroki, kakor enaka z enakimi. Videli boste, da Vam bo prešla žalost ob njih brezskrbnem smehu, sami se boste od srca smejali domislekom in se veselili z njimi. V Vaši sobi bo spet zasijalo sonce in otroci sami ga bodo občutili in Vam bodo hvaležni zanj.

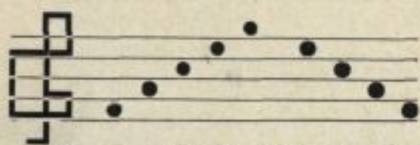
Ali pa vzemite v roke knjigo, veselo in zabavno, morda kak prijeten roman. Ko boste spremljali glavne junake na njih življenjskih potih, se tresli za njih usodo, se veselili v njih veselju in trpeli v njih žalosti, boste pozabili na svoje skrbi, in ko boste prišli do konca, si boste oddahnili, da se je vse lepo in srečno končalo. Saj je človeško srce tako skromno in dobro. Veseli se, če vidi, da se vesele tudi drugi, in zadovoljno je, če se življenjski roman drugih dobro konča.

In ob glasovih muzike se bo vsaka Vaša še tako velika žalost umirila, umirilo se bo Vaše srce. Nje melodija Vas bo zazibala v sanje. Na svojih mehkih krilih Vas bo ponesla nazaj v deželo spominov in bo odprla vrata tisočim lepim mislim. Saj vsaka pesem je doživljaj, ki ostane v duši na vekomaj neizbrisljiv.

Bodite vesele in zadovoljne, četudi gre zunaj dež. Le pogledimo na kmete, kjer zavlada jeseni največje veselje. Saj je jesen čas trgatve, čas, ko se izkaže, da poletno delo ni bilo zaman, da je rodilo tisočér sad in nam stotero povrnilo vsako potno srago, ki je namočila žejno zemljo. Prisluhnite vriskom, ki odmevajo z vinskih gor. Poslušajte besede otrok, ki se v svojih skrivnostnih pogovorih že sprašujejo, če bo kmalu zima, če je še dolgo do Miklavža in do Božiča, obeh največjih praznikov otroških src. In videli boste, da Vas čaka še vse polno veselja, zdaj na jesen, potem v mrzlih zimskih dneh in končno potem, ko bo marca spet posijalo toplo sonce in nam prineslo novo pomlad.

CHOPINOV

Tiho so zazveneli zadnji glasovi Chopinovega »Poslednjega valčka«, zaplavali po sobi in se potem razgubili skozi odprto okno v toplo južno noč. Marijini prsti so obležali na tipkah, njene misli pa so pohitele za zadnjimi akordi, ki so se počasi prelili v glasove noči, v toplo življenje, ki ga je dihala speča narava pod svetlim, zvezdnatim nebom. Južni veter, ki je pihal od morja, je prinašal duh po slani vodi s seboj, in ko se je zaganjal v veje kostanja pod oknom, je bilo slišati kakor daljno, božajoče šepetanje morskih valov. V to

se je mešala pesem škržatov, ki je prihajala čez kamenite ograde z izsušenih kraških polj in budila v Marijini glavi daljne, lepe spomine.

Bilo ji je štirinajst let, ko je spoznala, da jo na njenega nekaj let starejšega bratranca ne veže samo prijateljstvo. marveč nekaj več, nekaj toplejšega, nekaj nežnejšega, ljubezen — ji je pravilo njeno srce. Ljubezen, ki je vstala pri otroških igrah, ki je rastle na strmih skalah kraj rojstne vasi, ki se je utrdila na obali sinjega, brezkončnega morja.

Dve leti sta minili kakor v sanjah. Ves ta čas sta bila Bogdan in Marija kakor otroka, mlada, vesela, polna načrtov in daljnih sanj, ki sta jih presanjala pod vročim kraškim soncem, v toplih mesečnih večerih. Nista si pravila, da se imata rada; to je bilo tako usojeno. Hodila sta skupaj kakor dva človeka, ki sta že od vekomaj namenjena drug drugemu, ki ju nobena stvar ne more več ločiti. Oba sta bila otroka Krasa, otroka morja in vročega sonca, polna ljubezni do ubožne, izsušene rodne zemlje in do večnega šumenja morja.

„Večerna godba“

Zeiss Ikon

„poslednji valček“

Čeprav so bili njuni starši premožni in sta hodila v šole, sta vendar ostala zvesta svoji domači vasi, svojim mladostnim tovarišem. Kadar sta hodila po kamenitih poteh, sredi belih, iz kamna zidanih hiš, ter pozdravljala kmete, ki so sedeli na pragu, so se ti veselo ozirali za njima in si mežikali, češ, glej ju, mlada zaljubljenca!

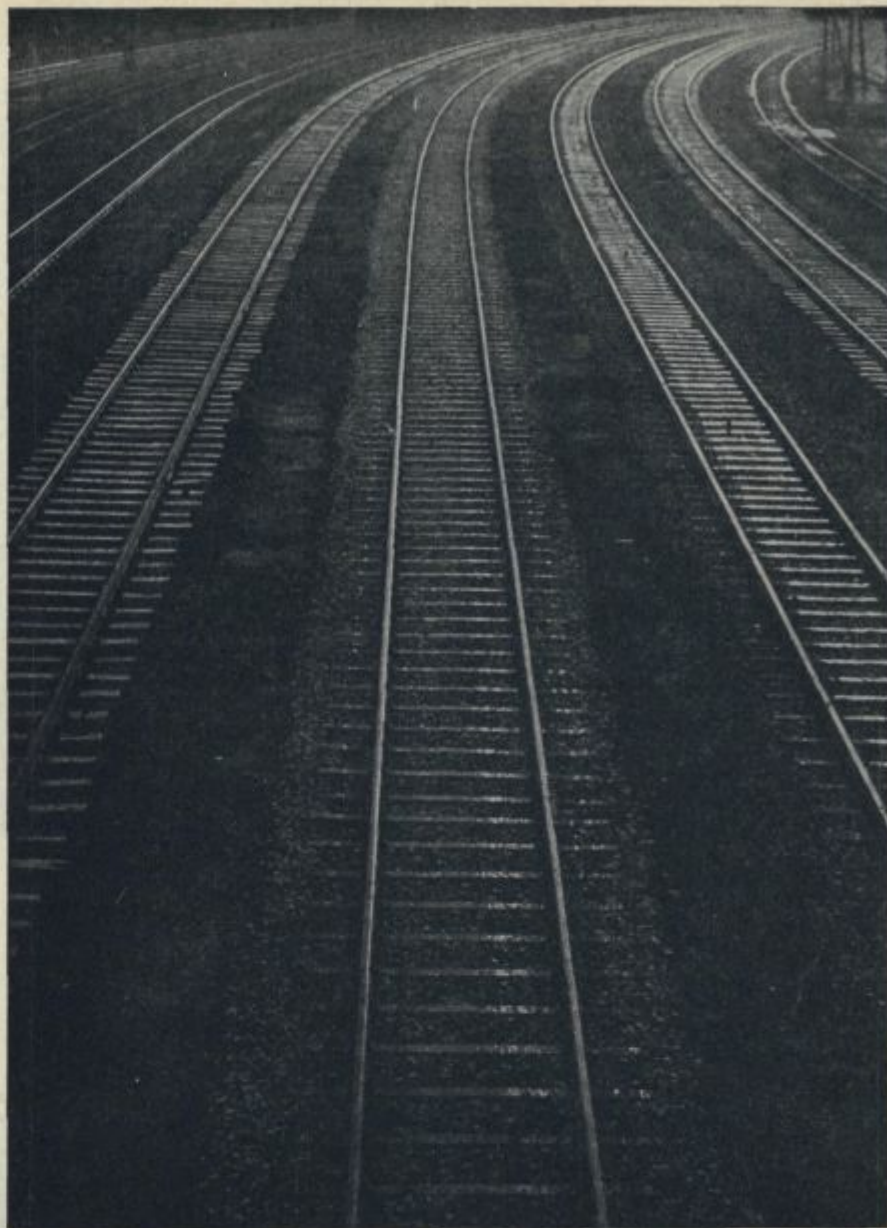
Po dveh letih takega zasanjanega, srečnih dni prepolnega življenja pa je prišla ločitev. Ne za vedno, pa vendar ločitev. Bogdan je moral v tujino študirat; šele v počitnicah se bo povrnil k njej. Obema je bilo težko v duši ob žalostni uri slovesa, rosne so bile njene oči, žalosten njegov pogled, v srcu pa ena sama mračna misel, misel na prvo ločitev. Njemu je bilo hudo, ker je zapuščal dom in Kras in morje, njej, ker je ostala sama sredi teh krajev, kjer sta oba preživljala raj svoje ljubezni. Vedela sta, da bosta šlela mesece in tedne in dneve, ki bodo vodili v novo poletje, po bodo na poljih spet zapeli škržati in se bo morje odelo v svoj biserni, poletni sijaj.

Medtem pa so ju vezala pisma. On ji je tožil, kako pusto je življenje tam v mrzlem meglenem mestu, kjer sonce posije le proti poldnevju, pa še takrat samo skozi pajčolan sive megle. Ona je pisala, kako dolgočasno ji je brez njega, kako žalostno je morje brez njegovega sončnega smeja.

Toda mladost je močna, mladost je vesela, ne more vztrajati dolgo v samotni in žalosti. Privadila sta se misli, da je med njima meja, da ju loči velika razdalja, saj so misli urnejše od vetra in sanje lepše od resnice. In te so jima prinesle tolažbo po prvih žalostnih dneh. Bogdan je v mestu spoznal veliko tovarišev, in sredi vesele družbe čas vendar prav hitro mineva. In ona se niti dobra zavedela ni, kdaj so spet zacveteli kostanji in je v tihi majski noči zapel slavček pod njenim oknom.

Prišlo je poletje. Bogdan se je vrnil. Vessel, razposajen, nepopisno srečen, da je spet doma. Marija ga je ogledovala v tihi radosti, vesela, da je spet prišel nazaj. Toda to je bilo le prve dni. Počasi pa je spoznala, da je nekaj novega vstalo v njem, nekaj, kar je zrastle v tujini in ju je zdaj ločilo z nevidno ogrado. Spočetka je mislila, da bo to prešlo, ko se bo okopal v morju, ko ga bo obsijalo vroče apoldansko sonce. Ko pa je videla, da je vse zaman, je vstala v njej tiha užaljenost, iz katere se je rodila trma, ki pa ni prinesla sreče ne njemu ne njej. Prej sta bila vedno složnih misli, zdaj pa so bili njuni pogovori zmerom polni preprirov, ki so še povečali zid, ki je rastel med njima.

Sele zadnje dni poletja, ko sta vedela, da se bliža ločitev, sta si bila spet dobra. Njena trma je malo popustila, pozabila je na to, da se je bil vrnil drugačen. Vse v njej je prevzemala ena sama misel, misel, da pojde spet v tujino, v daljni svet, ki ji ga bo nekoč vzela, in ona, namesto da bi se ta čas, ko ga je imela pri sebi, borila proti onemu neznanemu, ki ji ga je odtujevalo, je sama še pospeševala prepad, ki je rastel med njima. Te zadnje dni je skušala popraviti, kar je zagrešila s svojo trmo. Toda čeprav se ji je zdelo, da je spet vse tako, kakor je bilo nekoč, je ven-

Pot v tujino

dar slutila, da svoje napake ne bo popravila nikoli več. Zakaj ko sta se poslavljala in mu je ona dala rožo v slovo, je v njegovih očeh brala tih očitek, ki niti poslednji trenutek ni ugasnil. In ko je stala na postaji in zrla za tračnicami, ki so izginjale daleč nekam v daljavo, za tračnicami, po katerih je vozil vlak njenega Bogdana v tujino, se je zavedela, da ji ga ne bodo vrnila nikoli več, vsaj takega ne, kakršen je bil nekoč.

Prišla je jesen. Grozdje je bilo domala obrano, v kletih je šumelo novo vino. Vse naokrog je pela življenje, vsepovsod je dihalo narava s poslednjo močjo, preden bo zapihala burja čez kamnite ograde in bo nastopila zima.

V Marijinem srcu pa ni več sončne jeseni; čez njene cvetoče sanje je potegnil veter, mrzla slana je zamorila poslednji up. Dobila je pismo iz mesta, pismo, ki je bilo hujše od vseh njenih slutenj, neusmiljeno, polno hudih očitkov, obsodba njeni ljubezni, poslednje besede v slovo. Zdaj je vedela Marija, kaj je ležalo ves čas na dnu njegovih oči. Zdaj je spoznala, kako neupra-

vičena je bila njena trma in kaj je dosegla z njo.

«Ti nisi razumela, Marija,» ji je pisal, «da je bilo ono, ki se je zbudilo v meni v tujini, le hrepenenje po morju, po Krasu, po Tebi. Nisi mogla spoznati, da je bila to le večna zavest, da bom moral čez nekaj časa spet nazaj v mrzli, tuji svet. Namesto da bi bila dobra z menoj in mi pomagala pozabiti na mrz, ki me je mučil v tujini, si bila sama mrzla in tuja. In Tvoja trma je zamorila v meni ves oni maj, ki je v mojih sanjah vzcvetel zate. Zdaj sem si tukaj ustvaril nov svet. Morda ne bo tako lep, kakor je bil najin, ker v njem ne bo onega žara, ki ga daje prva, najlepša ljubezen, toda skušal bom v njem pozabiti razočaranje, ki si mi ga Ti s Tvojo trmo prinesla.

Še se bom vrnil na Kras, še se bom vrnil na morje, toda z novim svetom in z novim poletjem v sebi!»

In ob spominu na te besede je stresal Marijo mrz, in vse njene sanje so kakor glasovi pesmi izginile v noč, kakor melodija Chopinovega «Poslednjega valčka».

Za lepo pogrnjeno mizo - VSE BOLJE TEKNE

Kadar hočemo postreči z narezki in podobnimi jedmi, ki jih mora gost sam jemati s krožnika, mu ponudimo od leve strani in gremo potem k naslednjemu gostu. (Na na-

ši sliki k onemu, ki sedi na desni strani dame in se na sliki ne vidi več.) Na ta način ima roka gosta dovolj prostora, da lahko neovirano jemlje jed s krožnika.

Miza pogrnjena za čajanko. Miza na naši sliki je pogrnjena z ročno tkanim prižem nežnozeleno in rumene barve. Posoda je iz prozornega stekla. Mizica za čajanko ne sme biti prevelika, postavimo jo v prijetnem kotičku stanovanjnice.

Otroška miza naj bo pestra in zabavna. Prta ni treba, kvečjemu povoženo pladno, da se mamica ne bo bala vsakega madeža. Cvetlice so sredi mize, da jih ne dosežejo predzrne ročice malih gostov. Zato pa so tem bliže ljubke lesene igračke. Pri takšni mizi bo še ribje olje sladko in okusno kakor čokoladna torta. Ne verjame!

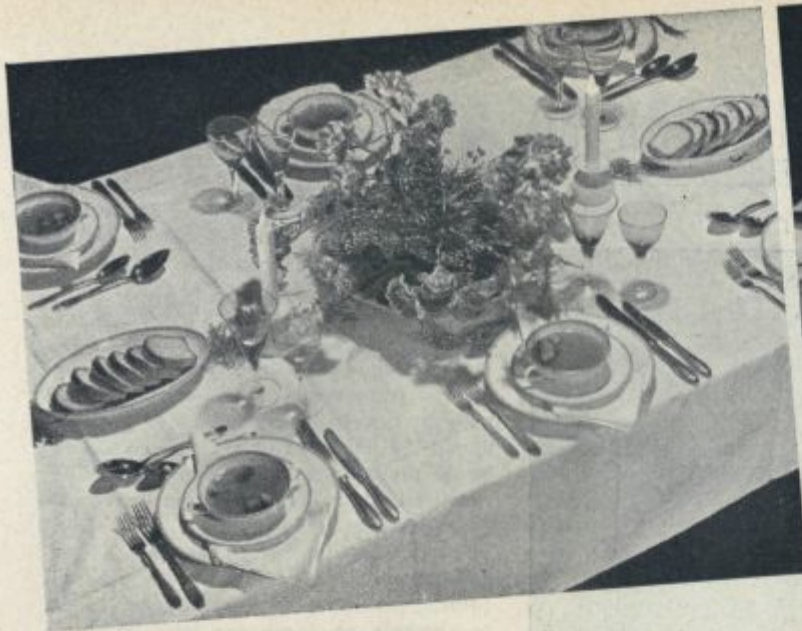

Mizica, ki vabi prijateljice k prijetnemu kramljanju. Pisani klobčiči valne v srčkani katorici sredi mize nadomestjajo cvetlice. Skodelice za kavo v živih barvah in žašice za liker poredno namigujejo, kako dobro se bomo še imele. Kako ljubko in prijetno ali ne?

Igralna miza za prijatelje našega moža. Razume se, da ne sme biti na tej mizi nič nepotrebnega, ker bi delalo samo napoto. Čašo za vino ali pivo si bo vsak sam postavil tja, kjer mu bo pri igri najmanj v napotje.

Slavnostno pogrnjena miza za družinski praznik. Snežnobelo opran in skrbno zlikan velik namizni prt, blesteče se lesketajoč pribor, skrbno izbrana posoda, priči, kozarci, sveče, predvsem pa lep šopek cvetja, vse to napravlja slavnosten vtis. Cvetlice naj bodo v nizki vazi, da ne ovirajo pogleda na mizi. Ker se pri takšni slavnostni pojedini potrebuje več pribora, ga razdelimo ob obeh straneh krožnika in zgoraj za krožnikom. Čaše za vino (za vsako vrsto vina je druga čaša) postavimo desno od krožnika. Ona čaša, ki jo bo gost najprej rabil, naj bo najbližje krožniku.

Za večerno mizo se zbere družina k svojemu najprijetnejšemu sestanku. S prijetno zavestjo, da je dan skrbi in težav že za nami, sedemo k lepo pogrnjeni mizi, kjer so zbrani vsi, ki so našemu srcu najbližji. Večerja naj bo preprosta, da ni treba gospodinjici preveč pomivati. Zakaj tudi gospodinja mora prisesti, da pokramlja s svojimi dragimi, ki jih morda ni videla ves dan.

Opoldanska miza je često le pastorka gospodinje, zlasti v onih družinah, kjer se k obedu razen gospodinje zbere samo mlajši otroci, ker drugi družinski člani zaradi svoje zaposlitve ne morejo vsi istočasno doma obedovati. Toda kljub temu moramo mizo snažno in okusno pripraviti. S tem bomo v otrocih vzbudili čut za redaljubnost, ki jo naši mali neugnančki včasih kar premalo upoštevajo.

Kako torej mizo lepo pogrnemo? Če smo si dobro ogledale slike, vidimo, da je to kaj preprosto. Krožniki in čaše morajo stati tako, kakor jih bomo po vrsti uporabljali. Enako naj bo položen pribor: oni, ki ga uporabljamo z desnico, na desni strani krožnika, tisti pa, ki ga jemljemo z levico, na levi strani. Žlica za juho, ki jo najprej rabimo, leži sama zase, precej daleč od krožnika in ostalega pribora, da jo hitro najdemo. To so torej osnovna pravila. Vse drugo pa lahko uredimo po svojem osebnem predarku.

☆

Vsa jedila, ki so za posameznega gosta že pripravljena, damo na mizo od desne strani.

Tudi razno posodo dajemo in odnašamo z mize od desne strani!

Lepo pogrnjena miza pri zajtrku nam hitro prežene čemernost, ker smo morali zgodaj vstati. Čista, čedna posoda, lep pribor na svežem pisanem prtu, nekaj, čeprav še tako malo svežih nežnih cvetk, vse to vzbudi v nas dobro voljo, da z vedrim nasmehom pozdravimo novi dan. Po možnosti postavimo zajtrkovalno mizo na sončen prostor pri odprtem (poleti) oknu. Saj ni nič lepšega, kakor pogled na pogrnjeno mizo, ki sije nanjo jutranje sonce.

KADAR GREŠTA DVA NARAZEN

Niž na svetu se ne spravi teže v sklad, kakor preudarna modrost in ljubezen: prej ali slej se spotakne prva ob drugo ali pa druga ob prvo. Modrost pa je toliko, kakor izkušnja; a izkušnje nam prinese čas in življenje, in žalostno bi bilo za našo mladino, če bi se od same modrosti in samega pomiselnosti ne znala več tako prav od srca zaljubiti.

Sicer pa postane ljubezen kritična šele tedaj, ko se pričanja krhati in rušiti, in kje bi našli človeka toplega, čutečega srca, ki bi mu izjalovljena ljubezen ne prizadejala žalosti in bolečine? «Lahkotno živimo! Lahkega srca in lahkih rok sprejemajmo in držimo; držimo in tudi izpuščajmo! Vse tiste, ki ne delajo tako, tepe življenje, in niti Bog sam jim ni usmiljen!» To so tiste modre besede Hoffmannthalala, ki jih govori maršalica v «Kavalirju z rožo» in jih življenje zmeraj znova potrjuje. V čudno zamolani zadevi, ki jo imenujemo ljubezen, pač ni vprašanja, ki bi bilo tako pereče in tako težko rešljivo, kakor je vprašanje volje in poguma, kadar gre za to, da si priznamo, da je tisto, o čemer smo menili, da je neminljivo, vendarle za vedno končano. Redki so tisti, ki jini življenje to preizkušnjo priznane, in še redkejši tisti, ki bi jim bila ta preizkušnja v koristno svarilo.

Vsi vemo, kako lep je svet, kadar ljubimo. Vse, kar nas obdaja, je svetlo in jasno. Kakor v pravljici živimo in smo kakor očarani: prav vse nas veseli, vsem ljudem smo naklonjeni, in sreča nam kar žari iz oči. Čim večja, čim močnejša je naša ljubezen, tem trdnjša je tudi naša vera, da te naše ljubezni ne bo nikdar konec. Z ljubeznijo drugih ljudi, to sicer res ni vedno tako. Pa kaj drugi — ti imajo pač smolo. Tada naša ljubezen, ta je in tudi ostane nezrušljiva.

In če se potem prav na dnu srca vendarle pojavi rahel dvom ali strah, ga kar brž odpodimo. «Vedno me bo ljubil», si zagotavlja ona. «Ona je prava, in nobena druga», si govori on.

Lepega dne pa se vendarle zgodi! Majhen nesporazum, nepremišljena beseda, slabo prikrito zanimanje za nekoga drugega ali morda celo kruto priznanje ljubezenskega druga, da se je v svojem čustvovanju zmotil — in vsa tista velika, prekrasna sreča se zruši v klavrni nič.

Da je to doživetje za ženo neprimerno usodnejše, kakor za moža, je vobče znano. In to je tudi razumljivo. Mož ima svoje delo, častihlepje in prijatelje, ki so mu s svojo možato stvarnostjo v resnično zaslombo. Ljubezen jim je redkokdaj več, ka-

kor lepo in prijetno življenjsko obdobje. Pri ženi pa je to vse drugače. Čeprav še tako poudarja, da ji je poklic vse, čeprav je še tako moderno usmerjena in se kaže še tako samostojno in možato, ljubezen ji navzlic vsemu še vedno pomeni isto, kar ji je pomenila od vseh vekov: življenja najlepši, najbolj osrečujoč in bogat odtenek.

In prav zato, ker se žena ljubezni tako vsa in brez pridržka predaja, ji je ta tako nevarna in usodna. «Ljubezen je kakor darilo,» pravi Lichnowska v eni svojih knjig, «je kakor najden zaklad. In človek bi moral biti ali preponosen ali pa preponižen, da bi si ga prilastil». To so lepe, toda krute besede. In kdo se jih bo spomnil, kdo bo ravnal po njih, kadar žari v njem ljubezni plamen? Odpoved, to je tista najkočljivejša točka v ljubezni, točka, ko je treba udušiti v sebi čustvo in prisluhniti pameti in treznemu razumu.

In kako je tedaj z nami, ko se tako ne-nadejano, kar čez noč najdemo v tej stiski? V stiski, ki je zares velika, marsikdaj in marsikomu celo nevarna in usodna. Tudi najmočnejšemu izmed nas preti nevarnost, da v trenutkih obupa podleže. Izmed vsega, kar se tedaj zruši na nas, nam je najbolj nevarno pomilovanje samega sebe. Še preden se tega zavemo, nas to čustvo že docela zajame. Iz vsake pesmice nam zveni, v spominih nas zalezuje; vsako drevo, vsak griček, da, vsaka drobna in nepomembna malenkost ga podžiga v nas in krepí. In namesto da bi se tem spominom in temu čustvu krepko uprle, se mu čedalje bolj vdajamo, dokler se ne razvije v bolečino, na katero misliti, o kateri razpravljati nam je v nekakšno bolešno naslodo. In navadno traja potem zelo dolgo, preden se zavemo, da prav za prav že davno več

ne žalujemo za izgubljenim človekom, ampak da objokujemo izgubljeno ljubezen samo.

Varujmo se tega! Na srečo je življenje takšno, da vse prej ali slej mine. Življenjske sile se prično znova buditi v nas, in polagoma spet zahrepenimo po veselju in radosti.

Tu pa zopet preži nova nevarnost. V svoji osamelosti si tako zelo želimo razumevaja, toplega sočustvovanja in tako hitro smo pripravljene, da bi se navezale na novega človeka. Res, težko se je temu upreti! Še težje pa je tisto novo čustvo trezno presoditi in se vprašati: «Ali bo to sedaj res pravo? Ni li morda le samoprevara, beg pred osameleostjo?» Tako osrečujoča je tista zavest, da nam je spet nekdo dober! Kakor čudovito in hladilno zdravilo na še vedno skelečo rano. Pa bi se vendarle ne smele kar tako na slepo predati temu čustvovanju. Kajti le prepogosto se izkaže, da to, kar smo našle, ni niti senca tistega, o čemer smo sanjale in kar smo si želele. Ljubezen! Lahko je govoriti, lahko modrovati in svetovati: ne jokaj za njo, ne tarnaj in ne žaluj, kadar se ti izjalovi. A prav tako bi tudi lahko dejali hudo bolnemu, ki mu kljuje v telesu neznosa bolečina, naj bo svež in čill!

Sebi v prid in blagor pa se žena vendarle mora boriti proti čustvu otopenosti in obupanosti. Truditi se mora, da bi svojo bolečino omalovaževala; to tem bolj, ker je ravno žena prav posebno nagnjena k temu, da vsako svoje čustvovanje stopnjuje do pretirane boleznosti. Zavedati se mora, da nikakor ne sme živeti izključno le svoji ljubezni. Svoje zanimanje naj usmeri tudi na druga področja in se oklene dela! Kajti delo, ki nas zanima, nas tudi zadovoljuje. In to je tudi edino, res uspešno sredstvo, ki nas ob najmanjših bolečinah spet privede v zdravo in trezno resničnost...

Tudi tedaj, ko ljubezni čar obledi, teče življenje svojo pot naprej. In to življenje je vzlic tej izjalovljeni ljubezni še vedno lepo, če ga pravilno usmerimo in ga sami ne zatamnjujemo z nepotrebnim in nekoristnim razglabljanjem in pomilovanjem samih sebe. Če navzlic vsemu ne povešamo glave, temveč jo kljubovalno in ponosno dvigamo, če svojo bolečino skrbno zatajujemo sebi in tudi drugim ljudem, in če se potrudimo, da smo priljudne in prikupne, kakor v času svoje ljubezni. Tedaj bo iz našega srca kaj kmalu zbežala vsa grenkost in vsa bridkost in namestu zagrenjenosti bo vzklilo v njem sladko zadoščenje doživetja ljubezenske sreče.

Kako se

OKUSNO

oblečemo

K 8805. Takšno obleko iz dveh vrst blaga si lahko naredimo tudi iz stare obleke. Blaga potrebujemo za zgornji del 1.55 m svetlega, za spodnji del pa 1.50 m temnega, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8805

K 8815

K 8815. Preprosta obleka brez ovratnika. Zvončasto krilo, ki je sestavljeno iz dveh pol in urezano pošev, je pristo na tesen život, ki je zožen s posnetki. Sešiv je pokrit s pasom iz temnega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.95 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2908. Mladosten zimski plašč. Zgoraj se oprijemlje života, spodaj je pa zvončasto razširjen. Ovratnik je posit s kožuvinno. Pas je zadaj pretaknjen pod srednjo polo. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.25 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

S 1798. Zimski kostum iz debelega vzilčastega blaga. Nekoliko zvončasto krilo je sestavljeno iz dveh pol. Jopica ima spredaj obramek, spodaj pa vilte žepe, ki se zapenjajo na gumb. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.15 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2908

S 1798

KROJI »ULTRA« SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI »ŽENI IN DOMU«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Nova

ZIMSKA MODA

M 2918

S 1801

K 8836. Apartna popoldanska obleka iz temnega blaga. Zaokrožena dela prednika sta nabrana. Obleka se zapenja zadaj. Pas ima spredaj zapono. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8802. Volnena obleka z bolerom. Obleka ima kratke rokave, bolero pa dolge. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.65 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2918. Zimski plašč. Ovrtnik in žepi so obrobljeni s kožuhovino, iz katere je tudi pas. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.25 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8802

K 8836

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

ZA VSAKO

POSTAVO

K 8821

M 2916

K 8835. Obleka z obramkom. Bluza je brez ovrtnika in ima samo zavihke iz svetlega blaga. Krilo je nagnano. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.15 m, če je 130 cm široko (z dolgimi rokavi). Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8807. Preprosta obleka iz temnega blaga. V pasu ni prerezana in ima zgoraj obramek, ki je podaljšan v naprnik. Zepa se zapirata na zadrgo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.25 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8835

K 8807

KROJI »ULTRA« SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI »ŽENI IN DOMU«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

K 8804

K 8834

K 8804. Mladostna obleka iz svetlega blaga. Obramek je poudarjen z gumbl. Krilo je zvončasto. Ovrtnik in pas sta bela. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1.90 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

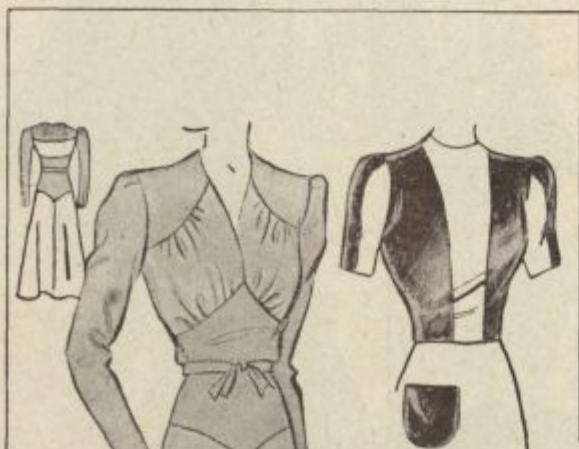
K 8834. Okusna obleka za gospe, sestavljena iz krila in kozaške jopice. Jopica je na prsih pošita z zvito tvezjo. Zavihki, naprnik in zapestki so iz belega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

Kako

PRENAREDIMO STARE OBLEKE

K 8845. Obleka iz umetne avile s čipkastim obramkom. Za velikost V potrebujemo 3.25 m svile, če je 92 cm široka, in 40 cm čipkaste blaga, ki naj bo 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

V 3509

V 3505

V 3494

K 8790

K 8845

K 8790. Popoldanska obleka, za katero porabimo spodnji del stare obleke, zgornji del in rokave pa naredimo iz novega blaga. Novega blaga potrebujemo (za velikost III) 1.30 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

V 3505. Dva primera, ki svetujeta, kako lahko popravimo ponošeno obleko. Navidezni bolero in pas iz krzna sta modna novost. Kroj za popravilo se dobi v velikostih I in III po 7 dinarjev.

V 3509. Na ta način lahko prenaredimo staro obleko. Za tako obleko potrebujemo približno 1.70 m blaga, če je 70 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 7 dinarjev.

V 3494. Naredimo k stari obleki nov život iz drugačnega blaga, pa je spet videti kakor nova. Za to popravilo potrebujemo samo 1 m blaga, če je 92 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in IV po 7 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

K 8784

K 8814

MODERNO IN LEPO

K 8784. Zimska obleka, primerna tudi za manj vitke postave. Poramek je poшит z drobnimi koraldami. Nabrano opasje je zavezano spredaj v petljo. Obleka se zapenja zadaj z gumbi. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3.25 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8814. Preprosta popoldanska obleka. Pokončni ovratnik in pas v zavojiti žrti pošita z bleščicami. Krilo, ki je sestavljeno iz petih zvončastih pol, je pod škrici prišito na bluzo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

R 574. Krilo iz črtastega blaga. Različna lega črt ga zelo polepša. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 1 m, če je 140 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

K 8825. Obleka iz temnega blaga z belim telovnikom. Zavihki obleke so okrašeni s prešivi, prav tako tudi pas spredaj in zadaj. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 3.90 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih IVa, V in VI po 22 dinarjev.

B 2544. Športna bluz z nenavadnimi naprskami žepi. Rokavi so lahko tudi dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1.35 m oziroma 1.70 m, če je 92 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

K 8825

R 574

B 2544

KROJI »ULTRA« SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI »ŽENI IN DOMU«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Za velike in male

B-F 2857

K-M 5636

K-M 5655. Obledica za majhne deklice. Pod obramkom, ki sega precej globoko, je obledica nabrana. Ovrtnik, zapetki in šivi so obrobljeni s svetlejšim blagom. Blaga potrebujemo (za velikost 4) 1.30 m, če je 92 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

K-M 5653. Obledica za večje deklice. Krilo je pristo pod pasom na bluzo. Bluza se zapenja zadaj in je spredaj pod vratom nabrana. Ovrtnik, ki je spredaj zavezan v petljo, je iz svetlega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 13) 2.30 m, če je 92 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

B-F 2847. Čedna obleka za mlada dekleta. Modra bluza s škrici ima pod vratom karirasto petljo. Karirasto krilo je sestavljeno iz dveh pol in je urezano pošev. Rokavi so lahko tudi dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost 14) 1 m karirastega, če je 130 cm široko, in 1.25 m enobarvnega, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

K-M 5659. Praktična obleka za šoto. Pod obramkom, kjer sta spredaj vsiti žepnici, je nabrana, v pasu pa stignjena s pasom. Pas in obramek sta izpodobljena s karirastim blagom. Blaga potrebujemo (za velikost 9) 1.50 m, če je 92 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 7, 9 in 11 po 14 dinarjev.

K 8805

K 8803. Sportna obleka z dolgi ali pa s kratkimi rokavi. Nekaj novega in posebnega sta velika žepa z žepnico. Pod bluzo je zavezana petlja iz kariraste svile. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3.20 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

B-F 2837. Gorak plašč za mlada dekleta. Ima štiri posebne žepne in namesto ovrtnika samo majhne zavijke, ki so prevlečeni s karirasto svilo. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 1.85 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 din.

K-M 5636. Zimski plašč za večje deklice. Okrašen je s kožuvinom ali pa s plišem. Žepi so skriti v podolžnih sešivih. Blaga potrebujemo za (velikost 12) 1.70 m, če je 140 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

K-M 5655

K-M 5653

B-F 2847

K-M 5659

K-K 1707

K-K 1707. Praktična deška obleka. Na jopič brez ovrtnika so pripete kratke blače. Ta obleka je zelo pripravna tudi za pozimi, ker se pod jopičem lahko nosi flanelasta srajca. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 95 cm, če je 150 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev.

TOPLE obleke za otroke

K-M 5652

K-M 5648

K-K 1711

K-M 5657

B-F 2858

B-F 2843

K-K 1710

K-M 5634

K-M 5648. Karirasta oblekica za majhne deklice. Život je zožen s snopčastim naborom. Ovrtnik in zapetki so beli. Blaga potrebujemo (za velikost 6) 1.20 m, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 4, 6 in 8 po 14 din.

K-K 1711. Deška oblekica iz dveh vrst blaga. Ovrtnik je bel. Blaga potrebujemo (za velikost 4) 40 cm za hlačke, za suknjo pa 1.0 m, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 4, 6 in 8 po 14 dinarjev.

B-F 2838. Popoldanska dekliška obleka iz rdeče svile. Sprejaj je okrašena z vezanimi cvetli. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 3 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 z vzorcem za vezanje vred po 22 dinarjev.

K-K 1710. Deški plašč s pasom na zapono. Pod vratom je lahko zapet ali pa odpet. Blaga potrebujemo (za velikost 10) 1.25 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 din.

K-M 5652. Dekliška oblekica z belim ovrtnikom. Rokavi so lahko dolgi ali pa kratki. Razporek pod vratom se zavezuje s petljami. Blaga potrebujemo (za velikost 1) 1 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 1, 3 in 5 po 14 dinarjev.

K-M 5657. Dekliški kostum z bolerom. Pod bolerom se nosi prečnočrtasta bluza z našopirjenimi rokavi. Blaga potrebujemo (za velikost 10): enobarvne 1.85 m, črtaste pa 65 cm, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

B-F 2843. Dekliški plašč s kožuhovinasto obrobo. V pasu je prerezan in se lahko nosi s pasom ali pa brez njega. Blaga potrebujemo (za velikost 14) 2 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

K-M 5634. Zimski plašček za majhne deklice. Ovrtnik in naprtnik sta iz krzna. Blaga potrebujemo (za velikost 5) 1 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 1, 3 in 5 po 14 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Otroci so vedno radi novi

K-M 5631

K-M 5669

K-M 5661

K-M 5661. Klobuček iz dveh vrst blaga. Trak pod brado se zapenja z zaskočnikom. Enobarvnega blaga potrebujemo 20 cm, karirastega pa 25 cm, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi (za velikost 8) za 7 din.

K-M 5650

K-K 1713

K-M 5640

K-M 5039

B-F 2844

K-M 5637

K-M 5631. Praktičen plašč s pokončnim ovratnikom in z oglavnico za večje deklice. Pas je na zapono. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1.60 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 7, 9 in 11 po 14 dinarjev.

K-K 1713. Obleka za večje dečke. Hlače so narejene na sportni pas, suknjič je brez ovratnika in brez pasu. Blaga potrebujemo (za velikost 12) 1.50 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 din.

K-M 5639. Dekliška oblekica s karirastim ovratnikom, petljo in pasom. Rokavi so lahko dolgi ali pa kratki. Blaga potrebujemo (za velikost 8) 1.75 cm oziroma 1.45 cm, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

K-M 5669. Kostum za večje deklice. Karirasto krilo je nagubano in ima v pasu prožni trak. Jopica iz enobarvnega blaga je ohlapna in ima pokončne žepa. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 45 cm karirastega in 1 m enobarvnega, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 7, 9 in 11 po 14 dinarjev.

K-M 5640. Dekliška obleka z okroglim obramkom. Krilo ima ob straneh po tri gube. Rokavi so lahko dolgi ali pa kratki. Blaga potrebujemo (za velikost 12) 1.65 m, če je 130 cm široko (dolgi rokavi). Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

B-F 2844. Plašč za mlada dekleta. V pasu je prerezan, spodaj pa zvončast. S prešivi so poudarjeni sešivi in žepi. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 2 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

K-M 5650. Dekliška oblekica s snopičastim naborom na zapetkih in pod obramkom. Ovrtnik in petlja sta iz svetlega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 2) 1.25 cm, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

B-F 2808. Dekliška obleka s čipkastim ovratnikom in čipkastimi zapetki. Tesno krilo sega nad pas in je pristo na kratek život. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 2.90 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

K-M . Ohlapen dekliški plašček z obramkom. Robovi obramka, ovratnika in poševnih žepov so poudarjeni s prešivom. Blaga potrebujemo (za velikost 4) 1 m, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 din.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

KAKO POVIJEM SVOJE DETE

Plenice zložimo drugo vrh druge tako, da je spodaj največja, ki je iz mehke in tople flanele. Tudi druga, ki je za dva prsta manjša od spodnje, je flanelasta. Tej drugi enako velika je tretja plenica, ki naj bo iz mehkega izpranega platna ali bom-

baževine. Pripravljene plenice porinemo pod dete tako, da dete dvignemo za nožice. Rob spodnje, največje flanelaste plenice mora segati detetu pod pazduho. Pred povijanjem odvihamo srajčko in jopico ter ju zravnamo šele takrat, ko smo

dete povile, kajti srajčka in jopica ostaneta suhi cel dan samo, če smo ju pustili popolnoma izven plenick. Dete povijemo lahko na več načinov; kako, vam bodo povedale in pokazale naše slike:

Tretjino ali četrtno male notranje plenice zgoraj zapognemo in potegnemo z zunanjimi flanelastimi plenickami vred tako visoko pod dete, da leži spodnji živet na dvojni plasti platnene plenice, katere spodnja konca potegnemo med nožicami navzgor.

Druga dva konca spodnje navzgor zapognjene plenice pod trebuškom zvežemo v dvojen voz. Ta voz drži plenicko skupaj in hkrati popije mokroto, kar je zlasti praktično pri malih dečkih. Seveda pa plenice ne smejo biti pretesno zavezane.

Spodnja konca plenice, ki smo ju med detetovimi nožicami potegnile navzgor in jih prevezale z zgornjimi konci, potegnemo čez voz nazaj navzdol, tako da tvori med nožicami nekakšen vložek, ki preprečuje, da se ne zmočita tudi zunanji flanelasti plenicki.

Manjšo flanelo, ki je med zunanjo veliko flanelo in platneno plenicko, zavijemo okrog otrokovega živetka. Zgornji rob te plenice mora ležati nekoliko nižje od roba zunanje plenice.

Slednjič zavijemo dete še v zunanjo največjo plenico, katere zgornji konec zatakemo za zgornji rob. Spodaj plenice ne podvijemo, ker morajo biti detetove nožice proste, da se lahko gibljejo.

Drug način: Spodnjo platneno plenicko zložimo v trikotnik ter spodnja, drug na drugem ležeča vogala potegnemo med nožicami navzgor, enega proti desni, drugega proti levi strani.

Zgornja vogala male platnene plenice potegnemo počez čez trebušček, desnega proti levi, levega proti desni. Notranji vogal položimo ravno, zunanje pa ovijemo okrog nožice in zatakemo v spodnji rob.

Plenične hlačice. Razgrnjene hlačice s četrrokotno zloženo plenicko podložimo pod dete, plenicko ovijemo in zavozlam, hlačice zavijamo, zapnemo in zavežemo.

Plenične hlačice priprnemo na naramnice, da jih dete na razbrca. Prilegajo se vedno, ker s trakovi uravnemo pravo širino. Zlasti poleti so takšne plenične hlačice zelo praktične.

10

Pletene hlačice, ki jih oblečemo čez povito dete. Pri oblačenju hlačk dvignemo dete brez skrbi. V pasu imajo hlačice trak, ki pa nikakor ne sme biti iz gume in ga ne smemo pretesno zavezati, da detetu ne stiska v pasu.

ČE LJUBIŠ, SE BOJ PREPIRA!

Če se imata dva človeka rada, dela in se trudi vsak po svoje, da bi ne prišlo do prepira. Morebiti nagonsko čuti, da prvi prepir ni nikoli poslednji, temveč le začetek dolge verige. Vsa medsebojna prizanesljivost preneha, če so bile izgovorjene besede, ki so razkrile, da obstoji vzlic vsej ljubezni neko zelo zemeljsko čustvo, kritika osebe svojega druga. Kako more ohraniti ljubezen svoj sijaj in vonj, če so se izrekle hude, morda celo grde besede? Pride odpuščanje in sprava, vse se zdi spet tako, kakor je bilo prej, toda to je napačen sklep. Gotovo lahko prinese ljubezen še mnogo lepih ur, ampak ni več mogoče nazaj priklicati njene sladkosti in toplote. Kar je mogoče v začetku, bi moralo biti ven-

dar mogoče tudi pozneje! Zakaj moramo vse izgovoriti? Zakaj reči vse ravno osebi, ki jo ljubimo? Saj tujim ljudem tudi ne povemo v hipnem razvnetju, kar mislimo o njih in kar bi hoteli imeti drugače! Prizadevamo si, da bi ostali vljudni. Če se mnenja in nazoni res zelo razlikujejo, ali se moramo zaradi tega prepirati? Ali ne moremo prav tako, kakor v začetku, misliti na to, da nočemo drugemu prizadejati boleti, in počakati primerne- ga trenutka, ko bomo lahko z razumom in dobroto vse izravnali? In če se v svojih nazorih ne moremo zediniti, ali naj ne pustimo drugemu pravice, da ohrani svoj nazor zase? Zapišite si, žene: «Prepir ne popravlja, prepir razdira.»

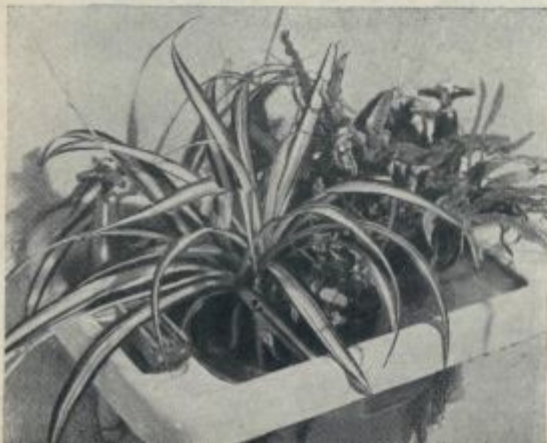
Cvetje (za) Vašo delovno sobo

Pisarniški tajnik N. N. nese svojo ljubljeno, sobno zeleniko s seboj v urad, ker doma ni uspevala.

Strokovnjaki, ki se bavijo z rastlinoznanstvom, so razporedili cvetlice v nešteto vrst, o katerih pa mi, preprosti ljubitelji cvetlic, nimamo niti pojma. Mi razlikujemo gozdne, poljske, vrtno in sobne cvetlice.

Naše zelene prijateljice ljubijo snago, zato jim moramo od časa do časa privoščiti takšne kopel. Seveda pa mora biti vodovodna pipa zaprta, ker bi premrzla voda rastlinam škodovala. Rastlina v vodovodnem lijaku na levi je zelena lilija.

K poslednjim spadajo tudi one cvetlice, ki bi jih lahko imenovali, če bi jih hotele samostojno opredeliti, cvetlice za našo delovno sobo. To so tiste trdoživne rastlinice, ki lepo uspevajo v suhem, vročem in neredko celo od tobaka zadimljenem zraku pisarn. Cvetlice za našo pisarno! Kaj ne zveni to nekako posebno prijetno? Prelépa je že sama misel, da ne bomo same v pisarni, kamor tako redkokdaj posije sonce. Cvetlica v lončku na naši delovni mizi nas bo razveseljevala in vedrila. Dan za dnem nas bo ta ljuba rastlinica iznova veselo presenetila. To bo nav brstič, listič, ki se je čez noč odprl, cvetni popek, o katerem se nam dozdeva, da zori in se razcveta pred našimi očmi. To so sončni drobci sreče, v katerih pozabljamo na enoličnost našega poslovnega življenja.

«Moja centifolija (bilbergia nutanus) bo kmalu cvela,» pripoveduje doma svoji družini pisarniški predstavnik. Oči se mu svetijo, kakor da je v loteriji zadel kup tisočakov. Kakšno veselje zaradi drobne cvetke, ki jo ima v svoji pisarni in bo prvič vzcvetela! Človek bi ne prisodil temu postaršemu uradniku, ki se včasih pošteno razkriči nad podrejenimi, tolikšne in tako nežne ljubezni do cvetlic. Zapomnil si je celo ime svoje cvetlice, čeprav včasih niti preprostega jegliča ni razlikoval od geranije.

Pri negovanju teh rastlinic spoznavamo njihove življenjske zahteve in potrebe. Uradnica je dobila od svoje tovarišice majhen podtaknjeneč, ki se je v cvetličnem lončku v delovni sobi prav dobro počutil. Ob skrbni negi se je krepko razrasel in razvil v vitek lipov grmič, ki s svojim bujnim zelenjem oživila vse okno dekletove delovne sobe. S tem je bila izdana skrivnost sobne lipe: v nežni mladosti se mora privaditi svoji okolici in izvirati mora od rastline, ki je tudi rasla v sobi.

Seveda pa ne moremo vseh rastlin privaditi sobi. Nekatere ne morejo živeti drugje, kakor na prostem, da se lahen vetrč poigrava z njihovimi lističi, ki jih napajata rosa in dež. Druge zopet ne morejo pogrešati enakomerno vlažnega in toplega ozračja v rastlinjaku. Takšnih rastlin ne moremo gojiti v delovni sobi, ker bi v suhem, pretoplom, zadimljenem zraku v bednem životarjenju polagoma žalostno poginile. Saj imamo celo vrsto rastlin, ki so tako rekoč preizkušene za rast in uspevanje v delovni sobi. Takšne vztrajne listnate rastline so: travica s Cipra (Zypergras — Cyperus), aspidistra ter krilata praprota (Pteris). Izmed cvetočih sobnih rastlin so pa za delovno sobo najbolj zanesljive in skromne: bromelija (šved. Alons Bromel), sobna zelenika (Tradescantia), sobna lipa (tilia), sobni hmelj (humulus japonicus), zelena lilija (chlorio phytum), pasja vijolica in volčji mleček (mlečni kaktus — euphorbia).

Takšna je sobna zelenika.

Sobni hmelj, nova ustvaritev naših gojiteljev cvetlic. Ta rastlina cvete zelo dolgo, sicer pa je prav skromna: ljubi svetlobo in primerno toploto. Za delovno sobo je zelo primerna.

Vedno žejna je krilata praprota. Najbolje se počuti v rahli zemlji in ne mara prevelike toplote, kakor tudi ne prepogostega presajevanja.

Toplota in vlaga ljubijo bromelije. Za skrbno nego nas poplačajo s krasnimi velikimi svetlordečimi cveti, ki nas bodo razveseljevali cele tedne.

Med dvojno okno spadajo jeglič (primula), azaleje, planinske vijolice in vedno cvetoče begonije. Te cvetlice se bolje počutijo med oknom, kakor pa v suhem in zaščitem zraku delovne sobe. Izberemo pa le majhne mlade rastline, ki bodo v majhnem lončku med oknom lahko lepo uspevale.

Seveda cvetličnih lončkov, ki jih imamo v svoji delovni sobi, ne smemo uporabljati za pepelnike. Rastlini sicer ne škoduje, če kdaj otresemo malo cigaretnega pepela v lonček, saj pepel rast celo krepi in pospešuje, vendar nam pa že ljubezen in spoštovanje do zelene prijateljice zabranjuje, da bi njeno hišico — lonček izpremenili v smetišče in odlagališče za cigaretno ogorke in vžigalice. Rastlino zalivamo s čisto, nekoliko postano vodo, ne pa morda z ostanki čaja ali z vodo, s katero smo izmili kozarce od vina ali piva in je ne vemo kam drugim izliti. Če bi tako negovale svojo

Begonija gospoda N. N. se je v rastlinski «bolnici» na pisalni mizi v uradu kmaľu okrepila in se lepo razrasla in razcvela v veselje svojemu gospodarju.

Tudi zelo skromnim rastlinam, kakor je vedno žejna travica s Cipra (cyperus) in toploto ljubeča sansiveria, moramo včasih privoščiti nekaj umetnega gnajila in jim zrahljati prst.

prijateljico, bi nam vrnila «milo za drago»; izgubila bi veselje do življenja, začela bi hirati in bi poginila. Zato jo moramo negovati z ljubeznijo in skrbnostjo, kakor za služi. In negovati jo moramo me same, kakor smo navajene in kakor vemo, da rastlini najbolj prija. Le tako bo tudi tisti čas, ki ga bomo preživele v delovni sobi po zaslugi naših zelenih prijateljic, izpolnjen z vedrim, sončnim veseljem.

Delo v pisarni nam gre mnogo hitreje od rok v prisotnosti naših vedrih cvetočih prijateljic, katerih vsaka je za nas lep, svetel spominček na tiste, ki so nam jih darovali. Po njih smo tudi cvetke imenovali. Tako imamo na mizi «njegovo cvetlico», ki nam jo je poklonil naš dragi. Poleg «mamine» je «Metkina» rožica, ki nam jo je dala prijateljica. V tej pisani družini se res nikoli ne dolgočasi.

Solate spadajo na jedilnik preproste- ga, pa tudi boljšega gospodinjstva. Največkrat so solate nekakšno dopolni- lo obedov in večerij, ker je večina go- spodinj mnenja, da je solata sama na sebi premalo izdatna in nasitljiva. Res bi se zelene solate težko do siteda na- jedli, našemu telesu pa je prav tako potrebna, kakor kruh, ker mu dovaja druge nepogrešljive snovi. Povedali vam bomo nekaj dobrih receptov za solate, ki so tako nasitljive, da jih lahko daste tudi kot samostojno jed na mizo. Poleg tega pa imajo tudi to prednost, da jih lahko prej pripravimo, kar je zlasti ugodno ob družinskih praznikih, ko ima gospodinja s pripravljanjem drugih jedi dosti opravka in ko rada čimprej konča z delom v kuhinji in prisede k družini. Solate, za katere bomo navedli recepte, polijemo namesto z oljem z okusno in izdatno omako, ki jo pripra- vimo iz mleka, sira ali jogurta, neko- liko nasekljane čebule, ščepca soli, sladkorja, gorčice, kisa in nasekljanih dišavnih zelišč. Če hočemo to omako pripraviti kakor majonezo, jo zgostimo s podmetom, ki ga razžvrkljamo iz žlič- ke masti, moke in mleka ali vode. Ne- katerim solatam dodamo še raznega drobno sesekljanega sočivja.

MAKARONOVA SOLATA.

Makarone skuhamo v slani vodi ter kuhanim prilijemo zajemalko mrzle vo- de, da se zakrknejo. Nato jih odcedimo, oplaknemo z mrzlo vodo in še tople po- lijemo z marinado ali z majonezo, ki ji dodamo precej raznih drobno sesek- ljanih zelišč. Makaronovo solato damo na mizo s pečenimi rezinami kolerabic ali zelene, s pečenim krompirjem ali mesom v omaki (guljaž itd).

RIŽEVA SOLATA.

Poljubno množino riža skuhamo v slani vodi tako, da je suh in še zrnat.

Zelena solata je zlasti spomladi nepogrešljiva na jedilniku. Dodamo ji lahko tudi raznih mladih zelišč, ki jih poljubno sestavimo.

Riževa solata na oprazenih kruhovih rezinah, obložena s solato iz korenja. Za velikonočni obed damo lahko tej solati na kruhovih re- zinah obliko jajc.

Nato ga oblijemo z dobro odišavljeno solatno omako ter pustimo, da nekaj časa stoji. Na vrh natresemo svežih sesekljanih zelišč ter serviramo solato v majhnih skledicah ali pa na opečenih kruhovih rezinah.

FIZOLOVA SOLATA.

Bel fižol namočimo in ga pustimo ne- kaj ur v vodi, lahko tudi čez noč, nato pa ga v isti vodi, ki smo ji dodale ne- koliko jušne zelenjave, do mehkega skuhamo. Med kuhanjem fižola ne sme- mo mešati, sicer bi ne ostala cela. Na- to pripravimo solatno omako, ki ji do- damo nekoliko vode, v kateri se je ku- hal fižol, ter jo še tople zlijemo na gorki fižol. Solato obložimo z rezinica- mi kislih kumaric. To zelo nasitljivo in okusno solato serviramo s pečenim krompirčkom. Enako pripravimo lečno solato.

SOLATA IZ KORENJA.

Korenje operemo, olupimo, spet ope- remo, nato pa ga tenko narežemo ter

V času, ko ni zelene solate in ne druge ze- lenjave, je korenje v solati najbolj osvežu- joča surova hrana, ki jo lahko nudimo svoji družini. Solati lahko primešamo razno zele- njavo, orehe in jabolka.

Fižolova solata s kislimi kumaricami je po- sebno priporočljiva za tiste, ki naporno de- lajo, ker je zelo nasitljiva. Pripravimo jo še toplo, da omaka fižol dobro prepoji.

zmešamo s solatno omako, pripravljeno s sirom ali jogurtom. Lahko primešamo tudi nekaj olupljenih in nastrganih ja- bolk, nekaj sesekljanih zelišč in nastr- gane cvetače. Ta surova solata je zelo osvežujoča in bogata vitaminov. Zato naj bo čim večkrat na naši mizi.

SOLATA IZ SUROVE PESE.

Oprano in olupljeno rdečo peso na- strgamo ali narežemo na tenke listke, osolimo, dodamo nekaj nastrganih ja- bolk, nekoliko nastrgane ali sesekljane čebule, nastrgane redkvice, sladkorja, kisa in z mlekom razredčenega sirčka.

ZELENA V SOLATI.

Debelo, zdravo korenino zelene shu- hamo (ne premeško), olupimo in nare- žemo na listke ali kocke. Prav tako na- režemo kisle kumarice. Zelene naj bo- sta dve tretjini, kumarice pa ena tretji- na. Slednjič dodamo še narezanih ja- bolk toliko, kolikor je kumaric. Potem polijemo vse s ponarejeno majonezo ali sirovo omako in serviramo.

Solate iz makaronov, rezancev, spagetov ali drugih testenin večina gospodinj najbrž še ne pozna. Pripravite jo za poskušnjo in vaša družina bo zadovoljna. Serviramo jo s so- čivno solato.

— KRUTI GRAŠČAK —

Za Zeleno goro (saj veste, katero mislim), leži prijazna dolinica. Ob nedeljah hodijo izletniki tja, posedajo v udobni gostilni, in otroci se razposajeno igrajo po livadah in tratah. Da, tako je danes tam. Časih pa je bilo vse drugače.

Namesto dolinice so stale tam sive skale. Na vrhu sivih skal je bil grad graščaka Ponočnjaka. Vsi so se ga bali in prosili Boga, da bi izpreobrnil graščakovo neusmiljeno srce. Podnevi je spal, ponoči pa je zajahal iskrega vranca in obiskoval kmete iz sosednjih vasi. Razbijal je po njihovih vratih, jih vlačil iz postelj in jim ukazoval, da so morali ponoči popivati z njim in ga zabavati. Kmetje, ki so ves dan delali na polju, so bili trudni in potrebni spanja. Toda graščak ni poznal izgovorov. Če se mu je hotel kdo upreti, je zgrabil bič in pretepel upornika. Kmetje so ga poznali, zato so rajši takoj ubogali. Morali so osedlati konje in spremljati graščaka na njegovih nočnih pohodih.

V krčmi so morali kmetje dajati za vino, dokler se ni okrutni graščak upijanil. Težko zaslužen denar je spravil krčmar v miznico, a ko se je graščak prebudil iz svoje pijanosti, mu je vzel denar in odjahal na grad, kjer je spet prespal ves dan, medtem ko so kmetje v potu svojega obraza delali na polju.

V sosednji vasi je živela vdova s hčerko Milico. Vdova je bila stara in bolna; Milica ji je stregla vse dni in vse noči. Naposled pa je vdova umrla, in Milica je ostala sama na svetu. Bila je lepa in dobra. Kdor koli jo je poznal, vsak jo je imel rad. Ljudje so pravili, da bolniki ozdrave, samo če jih pogleda. Tako mila in dobra je bila. Pa so prišli kmetje k njej in so ji povedali, kako jih muči in izkorišča okrutni graščak. Milica ni vedela, kaj naj stori, da reši uboge kmete stranskega gospodarja. Šla je v gozd, poklicala škrate Dranata in ga vprašala za svet.

«Pojdi na njegov grad!» ji je dejal škrate Dranat. «Grad je že več stoletij zaklet. Povej graščaku, da ga je zaklela stara čarovnica. Rešiš ga lahko samo s tem, da ga vzameš za moža!»

Milica se je zgrozila. Toda bila je pogumno dekle in je mislila na trpeče ljudi. Šla je na grad in prosila vratarja, naj pokliče graščaka. Vrtar je odkimal in dejal:

«Gospodar bi mi odsekal glavo, če bi se ga drznil motiti v spanju!»

Milici je utripalo srce kakor še nikoli. Vkljub temu je pogumno dejala: «Dobro, sama pojdem k njemu!»

Vrtar jo je privedel do graščakove spalnice. Milica je tiho odprla vrata, stopila k njegovi postelji in glasno rekla:

«Dober dan, graščak! Prišla sem, da vas izpreobrnem. Podnevi boste morali delati, ponoči pa spati, zakaj drugače se ne boste nikoli rešili stare čarovnice, ki je zaklela vaš rod in grad.»

Graščak se je tako prestrašil, ko je zaslišal te besede, da je pozabil razsajati. A ko je pogledal proti oknu in videl, da sije zunaj sonce, ki ga že tako dolgo ni videl, je veselo zaklical:

«Dobro, poslušal te bom, če postaneš moja žena!»

Milica je spet pomislila na siromašne kmete in zatrla grozo, ki je vstajala v nji ob pogledu na zaripli graščakov obraz.

Graščak je takoj določil dan poroke. Na svatbo je povabil vse kmete in znance. A ko je napočil dan poroke, je graščaka zadela kap; našli so ga mrtvega v postelji. Milica je bila

najprej strašno vesela, a spomnila se je škrate Dranata, ki ji je bil rekel, da mora poročiti graščaka, če hoče rešiti njegovo dušo. Sama ni vedela, kaj naj stori, in v zmedu je glasno vzdihnila: «Moj Bog, pomagaj mi!»

V naslednjem trenutku se je stresla zemlja. Sive skale so se pogreznile in namesto njih so se pokazali zeleni travniki in smrekovi gozdiči. Milica je stala kakor vkopana. Tedaj pa je začela za seboj znan glas:

«Bog se te je usmilil, Milica! Graščakova duša je rešena, in zemlja je pokopala še njegov grad, da ne bo več spomina nanj.»

Ko se je Milica obrnila, je zagledala škrate Dranata. Vsa vesela se mu je zahvalila in ga prisrčno objela. Tisti mah pa se je škrate izpremenil v zalega viteza. Prijel je Milico za roko in ji dejal:

«Glej, tudi mene je zaklela hudobna čarovnica, in zdaj sem rešen, ker si me objela. Pojdi z menoj in postani moja žena!»

Milica je rada privolila. Slavili so svatbo tri dni in tri noči. Vsi ljudje so molili za njuno srečo. Nihče se ni več spomnil okrutnega graščaka. Kmetje so odslej živeli spet srečno in mirno kakor nekdanj.

Dragi otroci!

Včasih listam po mladinskih listih in povsod vidim polno Vaših spisov, v katerih popisujete svoje življenje, svoje načrte za bodočnost, in še mnogo takih stvari, ki so važne za mladega človeka. Le pri nas se nikoli nihče ne oglasi, čeprav sem prepričana, da imate tudi Vi svoje doživljaje in velike načrte. Ne vem, kaj je tega krivo, morda to, da sem Vas premalo lepo vabila k pisanju, morda to, da se Vam ne ljubi pisati in se rajši igrate ali pa čitate lepe knjige. Skratka, nikoli se ne oglasite, in temu bo zdaj treba napraviti konec! Dokažite, da znate tudi Vi sestavljati lepe spise, da tudi v Vas tiči pisateljska žilica, kakor pri vseh drugih otrocih na svetu.

Pa boste rekli, da ne veste, kaj bi pisali! Vem, težko je kar tako sestiti k papirju in napisati zgodbo ter si sam izmisliti naslov, saj znajo to komaj največji pisatelji; zato pa Vam bom pomagala in Vam povedala, o čem mi pišite!

Zdaj se je spet začela šola in z njo tudi vse male in velike skrbi, učenje, naloge, vse to, kar jemlje malemu človeku čas za zabave in ga pripravlja na resno pot v življenje. Toda v šoli se ne dogajajo same strahote, temveč se včasih doživi tudi kaj veselega in zabavnega, kar nam ostane še dolgo v spominu. Vidite, take stvari mi napišite! Če ste ga v šoli kaj polomili, ali če je kdo drug kaj smešnega povedal, pa tudi to, če ste se kdaj na kakršen koli način ognili slabemu redu. Saj bo to vse ostalo med nami in ne bo nihče zvedel za Vaše male goljufije.

Torej le pogumno na delo in brž se oglasite, da boste tudi Vi dokazali, kaj zmorejo Vaše pametne glave! Najbolj smešni in najzanimivejši spisi bodo objavljeni v listu. Tako bo Vaše ime ovekovečeno na najčastnejšem mestu!

Pri starem očetu.

Trije bratci so pri starem očetu na počitnicah. Drug za drugim se hvallijo:

«Stari oče, jaz sem prvi v risanju!»

«Jaz pa v računstvu!»

In najmlajši se brž pobaha:

«Jaz, stari oče, sem pa vselej prvi iz šole zunaj!»

Študiranje.

Oče: «Tvoje študiranje me veliko stane.»

Sin: «In pri tem sem še eden tistih, ki najmanj študirajo!»

Uganka štev. 10

Magični kvadrat.

Vodoravno: 1. ribje jajčece, 2. ime gore, 3. živali, ki imajo škrge, 4. beseda na koncu očenaša.

Mišljenje dobrih gospodinj

počasi, toda zanesljivo krči pot vsem dobrim rečem v gospodinjstvu. Tako je bilo tudi s Kneippovo sladno kavo, ki je zaradi izrednega okusa, redilnosti in izdatnosti postala po pol stoletja najpriljubljenejši vsakdanji zajtrk in južina milijonov ljudi. Pri Kneippovi sladni kavi se zato lahko po pravici reče, da njena tradicija jamči za kakovost.

Deček pri vodi

JANEZEK IN SESTRICA

Zadnjič sta Janezek in mamica peljala Špelco na sprehod. Špelca je mirno ležala v vozičku in s svojimi temnimi očmi radovedno ogledovala zdaj mamo, zdaj Janezka, ki sta si složno delila delo in z združenimi močmi porivala voziček. Janezek je bil na svojo sestro silno ponosen,

Zeiss Ikon „Med smehom in jokom“

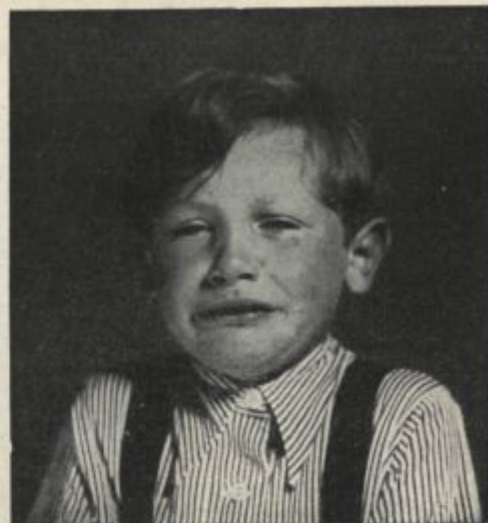
in v svoji veliki bratovski ljubezni bi je ne zamenjal za nobeno, še tako lepo igračo na svetu.

Pa ti pride nasproti Špelina botra, prijazna stara gospa, s porednim smehljajem in z dobro besedo. Janezek jo je imel prejšnje čase zelo rad, tokrat pa se mu je nad vse na svetu zamerila.

Ustavila je voziček, se sklonila nad svojo krščenko in se poigrala z njo. Potem pa se je obrnila k Janezku in mu rekla:

«Joj, Janezek, kako srčkana je tale tvoja sestrica!»

Janezku se je obraz od veselja razširil v prijazen smehljaj in oči

so se mu kar zasvetile od velikega ponosa. Ko pa je še naprej poslušal botrino govorjenje, ga je smeh nenadno minil, usta je stisnil v šobo, oči so se preplašeno zazrle vanjo. Kaj, ali mar misli resno svoje besede, ko ga sprašuje, če ji proda Špelco?

«Glej, Janezek,» mu je rekla, «pri nas doma nimamo nobene take punčke, da bi nas zabavala in nam delala kratek čas, ti pa, vem, da si dober fant in mi privoščiš malo zabave. Zato jo bom kar odpeljala, saj se ji bo tudi pri nas dobro godilo.»

In že je pograbila voziček in ga pričela potiskati pred seboj. Janezkov obraz se je nevarno nakremžil na jok in, ko je videl, da botra svoje besede resno misli, so se mu po ličkih usule debele solze. Iz obupa je na ves glas zajokal. Tega se je pa botra vendar ustrašila. Vrnila je Špelco v Janezkovo varstvo, toda njegove ljubezni si ni priborila nikoli več. Od takrat se je Janezek vedno v velikem loku izogibal in ima sploh vse take starejše gospe za svoje največje sovražnice.

Šolska naloga

V tretjem razredu ljudske šole so pisali šolsko nalogo. Štirideset učenih glav se je nagnilo nad klopi, štirideset priden rok je hitelo po šolskih tablicah in zapisovalo svoje znanje. Le enainštirideseta glavica je prestrašeno pogledovala po razredu in s solznimi očmi iskala pomoči. Nje lastnik je bil mali Bojan, ki ga je včerajšnji sončni jesenski popoldan speljal v svoje jasno narobe in ga odtrgal od knjig. Sosedovi otroci so se namreč zmenili, da pojdejo v gozd nabirat kostanj. S seboj so povabili tudi Bojana, ki je daleč naokrog slovel za spretnega plezalca, se kakor Tarzan smukal po vejah in stresal sladki sadež pobiračem na glavo.

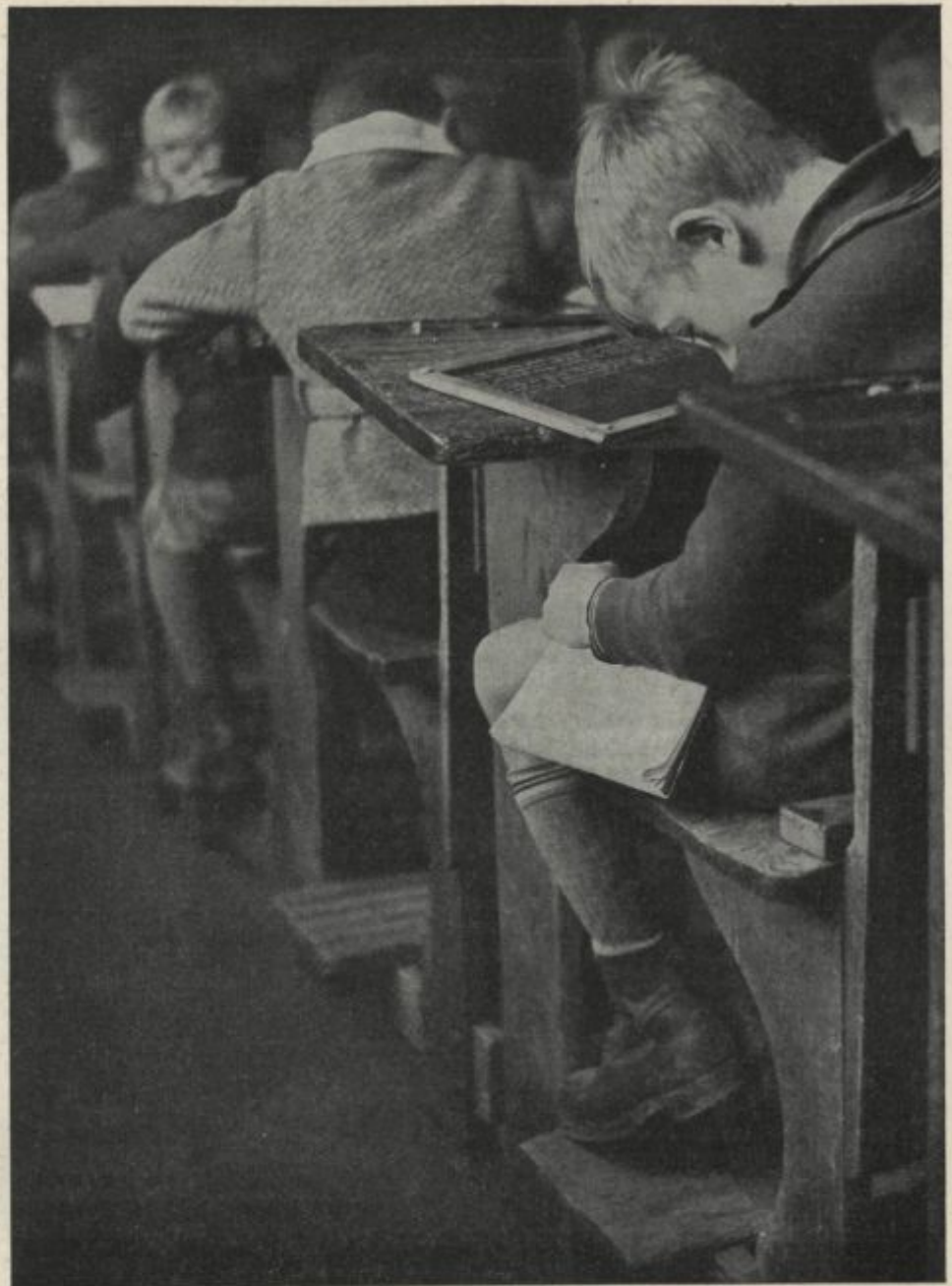
Bojan je ravno pripravljaj knjige in hotel pričiti z učenjem, ko so prišli sosedovi s svojim zapeljivim načrtom. Čeprav je bil Bojan sicer priden učenec, se tokrat vendar ni mogel upreti izkušnji. Popihal jo je s tovariši v gozd. Mami, ki ga je mimogrede opazila iz kuhinje in ga vprašala, kaj bo z učenjem, je odgovoril, da že skoraj vse zna, drugo pa se bo naučil zvečer, ko se bo vrnil domov. Kaj je to »skoraj vse« in kaj je »drugo«, si pa uboga mama lahko samo mislila. Kajti ko mu je hotela natančneje izprašati vest, je bil Bojan že za vrtno ograjo.

V gozdu je bilo sijajno. Bojan je natresel toliko kostanja, da so ga komaj prinesli domov. Pri tem se je seveda tako zamudil, da je bila že trdna noč, ko je priden učenček sedel k večerji in si tolažil svojo lakoto. Mimogrede je malo pomislil na učenje, toda ko je pospravil goro žgančev, ki mu jih je dobra mama na debelo zabelila, ga je prevzel tak spanec, da je imel komaj še toliko moči, da je zlezel v posteljo. Celo umiti se je pozabil.

Drugi dan pa je prišla pokora. Še preden se je dodobra zbudil, se je v njegovem srcu že oglasil črv kesanja, in njegova glavica je zamažala načrte, ki bi ga rešili iz zagate. Sprva se je sicer mislil napraviti bolnega, potem pa se je spomil grenkih zdravil, ki mu jih je mama v takih primerih zlivala v usta. Zato se je rajši vdal v nejasno usodo, samo da se je rešil maminih budnih oči. Pomolil je še k angelu varuhu, potem pa odšel hrabro v boj!

V šoli se je strah pred nalogo še povečal. Ko pa je zazvonilo in je učitelj stopil v razred, se ga je polotila neznanska odločnost in volja. Sklenil je, da se bo bori do poslednjih moči. Ko je zvedel naslov naloge, je videl, da s svojim znanjem ne bo prav nič dosegel. Pričel se je ozirati po razredu in s prosječimi očmi gledal sošolce, ki so nemoteno pisali in se niso menili za njegov obup. Učitelj ga je že dvakrat ošinil s strogim pogledom, tako da je moral opustiti to brezuspešno početje in poizkusiti svojo srečo drugod.

«Človek si mora sam pomagati,» si je rekel po filozofskem premisleku, segel pre-

«Dober učenec.»

Foto: Zeiss Ikon

vidno pod klop ter privlekel knjigo na dan. Položil si jo je na kolena in pričel previdno listati po njej. Toda to ni bilo tako lahko, kakor si je bil mislil. Listi so šusteli in šumeli pri vsakem še tako previdnem obratu, tako da se mu je zdelo, da so vse oči uprte vanj in ga sprašujejo, kaj počne. Razen tega mu je še srce tako tolkalo, da je gotovo odmevalo po vsem razredu prav do katedra, kjer je stražil gospod učitelj.

Bojan je bil že ves potan od strahu in napora. Slednjič se mu je vendar posrečilo, da je odprl knjigo na pravi strani. Pričel je pisati. Prav takrat pa je v zvoniku udarila ura in Bojan je z grozo dognal, da bo čez deset minut že zvonilo. Črke, ki so bile v začetku še kolikor toliko lepe, so se zdaj spremenile v nečitljive kavke; roka se mu je tresla kakor pijancu. S strahom se je

pokrižal in izmolil vročo molitvico k angelu varuhu, naj mu vendar še danes stoji na strani in mu pomaga pri goljufiji.

In glej! Molitev je bila uslišana, roka se mu je umirila, učitelj se je bil prav takrat nekam zamaknil, da ni nič opazil, kako je Bojanov pogled kar naprej uhajal pod klop. Ravno ob zvonjenju je srečno dokončal svoje težko delo. Ves olajšan in samozavesten je oddal nalogo.

Toda angela varuha in njegove pomoči ni pozabil. Dinar, ki ga je dobil od strica za dober red v nalogi, je podaril beraču, v srcu pa je sklenil, da ne bo šel nikoli več nepripravljen v šolo.

Tudi vam, dragi šolarji, svetujem tako. Kajti goljufija se le redkokdaj obnese, pa tudi angel varuh ni zmerom pripravljen, sodelovati pri njej.

Higiena nog

Zdrave, negovane noge so zmerom lepe. Ali so malo predebele ali prevelike, ni tako važno. Lepo in prožno hojo ima lahko tista ženska, ki ima zdrave noge.

Predvsem mora gospodinja malo bolj čuvati svoje noge. Domač pregovor pravi: «Kdor nima v glavi, ima v petah!» In kolikokrat mora gospodinja zaradi raztresenosti ali pozabljivosti napraviti mnogo nepotrebnih korakov. Kadar gremo v mesto nakupovat, si že doma napišimo na listek vse, kar potrebujemo, da nam ne bo treba še v drugič ali tretjič z doma. Gospodinsko delo si uredimo tako, da čim bolj varujemo noge. Gospodinja! Ali si res prepričana, da bo perilo slabše zlikano, če ga sede zlikaš? Ali bo krompir manj okusen, če ga sede olupiš? Ali bo posoda manj čista, če jo sede umiješ? Ne, nikakor ne! Privadi se torej večino gospodinskih del opravljati sede! Blagodejni učinek se bo kmalu pokazal. Noge zvečer ne bodo več tako nabrekli, podplati te ne bodo več pekli, mišičevje v mečah in stegnih te ne bo več tako bolelo!

Bolnim in občutljivim nogam privoščimo primerno nego. Vsak večer si umijmo noge. Okopljimo jih najprej v topli vodi, potem jih pa vtaknimo še za dve minuti v mrzlo ali vsaj ohlajeno vodo. Izvrstni dodatki k nožni kopeli so: kis, sol (morska ali živinska), boraks, ocedek hrastove skorje ali kamiličnega čaja. V drogerijah dobimo tudi razne tablete, ki prav tako poživljajo. Po kopeli si noge dobro obrišimo s frotirko ali pa z raskavo platneno brisačo. Potlej natrimo noge z alkoholom. Masirajmo jih od spodaj navzgor do kolen. Ko ležemo, jih podložimo z blazino, tako da ležijo za kakih 20 cm višje kakor drugo telo.

Ženska, ki jo bolijo noge, pa ne ve zakaj, naj gre k zdravniku, najbolje k ortopedu. Morda ima ploščato nogo ali kako drugo napako, ki se da odpraviti s primernim vložkom. Galoš in snežk ne smemo imeti ves dan na nogah, ker ne propuščajo zraka. Noga se spoti, nabrekne in se hitro utruje. Potne noge zdravimo s kopelmi, ki jim dodamo obilo kisa. Razen tega si večkrat natrimo noge s špiritom in nasujmo med prste rižveve moke ali pa navadnega otroškega pudra. Noge si moramo v tem primeru vsak dan po dvakrat okopati, nogavice pa vsak dan menjati.

Ženska, ki nosi pravilno obutev, ne premajhno in ne preveliko, in ki ne izpostavlja nog prevelikemu naporu, ima zmerom zdrave noge in prožno

hojo. Obtiščanci in kurja očesa so samo posledica nepravilne obutve.

Poklicne žene, ki morajo biti ves dan na nogah, na primer natakariče, prodajalke, asistentke itd., naj po dvakrat na dan premenjajo obutev.

Ali imaš velike znojnice v polti?

Vsaka ženska si želi imeti lepo polt, kar je čisto razumljivo. Naj ima obraz še tako čedne poteze, vendar se ne uveljavlja, ako polt ni lepa. Nasprotno pa je prikupen, četudi nima lepih potez, samo da je polt čista, gladka in negovana. Zato skrbimo za svojo polt.

Polt z majhnimi znojnicami prav lahko negujemo. Vsaka krema ji prija, puder lahko lepo nanesemo na obraz, ne da bi bil viden, samo gube okoli oči in na čelu moramo bolj skrbno negovati. Zvečer, ko si očistimo kožo, namažemo okoli oči in po čelu mastno kremo ali pa mandljevo olje, da se koža čez noč napije in napne. S tem preprečujemo gube.

Polt z velikimi znojnicami pa potrebuje veliko več nege. Puder, krema in vsaka nesnaga se hitro nabere v razširjenih znojnicah, zajedalci se sproti delajo, zamaščene znojnice pa povzročajo mozolje in nelepa rdečaka.

Dobro vzgojen človek je zmerom vljuden in prijazen

Neki pametnjak je nekoč dejal: «Ni vsaka ženska dama, ki nosi klobuk.» S tem je hotel reči, da ni dovolj, če se ženska lepo in dragoceno oblači, da se ji pravi dama. Zunanost je pri tem veliko manj važna, kakor srčna kultura. Prava dama je zmerom vljudna in prijazna. Gotovo pa ste že kdaj videli v življenju gospe, ki se rade imenujejo dame, pa pri vsaki priložnosti prav prostaško kričijo nad služkinjo, zadirčno odgovarjajo možu, kaznujejo vpričo tujih ljudi svoje otroke, neprijazno odgovarjajo ljudem, kadar so slabe volje. Take gospe niso dame.

Osnova dobrega vedenja je premagovanje samega sebe, obvladanje živcev in trenutnega duševnega razpoloženja. Kadar ima gospodinja največ dela, na primer pred obedom, je navadno natakajena in zamišljena v delo. Dobro vzgojena gospodinja bo tudi takrat prijazno odgovarjala služkinji in otrokom in prijazno pozdravila moža, ko se vrne z dela domov. Na žalost pa slišimo

sta vnetja. V drogerijah in kozmetičnih salonih dobimo proti razširjenim znojnicam razna mazila in tekočine, ki pa so drage in si jih ne more vsa privoščiti. Povemo vam uspešno sredstvo, ki je poceni. Zjutraj, ko smo si že dobro očistili obraz in ga splaknili z mrzlo vodo, si mokri obraz natrimo z navadnim galunom. V drogeriji kupimo kos galuna, ki ne stane več ko 3 din, in potegnimo z njim po mokrem, očiščenem obrazu. Obraza tudi še zdaj ne obrišimo z brisačo, temveč počakajmo, da ga zrak sam malo osuši, vendar ne dodobra. Polt mora biti še vlažna, ko jo natiramo s suho dnevno kremo. Nos in kožo pod očmi, kjer so lojnice najbolj razširjene, natrimo samo rahlo s suho dnevno kremo, da ne zamašimo z njo razširjenih znojnic. Ko se je obraz docela posušil, ga napudrajmo. Vse to je zelo preprosto, a učinkovito. Če boste kakih štirinajst dni redno uporabljale galun, boste navdušene nad uspehom. Galun počasi stisne znojnice, ki postanejo po redni negi čisto neznatne in nevidne.

Mnogo koristnega o razširjenih znojnicah najdete tudi v knjigi «Kako naj se žena neguje». Knjigo je izdala naša založba leta 1938. Nekaj izvodov imamo še na zalogi. Preberite jo skrbno in delajte po njenih navodilih, ki so preizkušena. V njej boste našli vse, kar potrebujete, da si pridobite lepo, gladko polt, ki daje mladosten videz. (zž.)

v tem času iz premnogih ženskih ust takšne vzklike: «Pusti me zdaj pri miru!» — «Kaj mi hodiš zmerom pod nogo!» — «Neroda nerodna, ali ne vidite, kje je žica!» Itd. itd. V tem primeru je treba premagati samo sebe. Poizkusite! Namesto zadirčno, odgovorite mirno in prijazno! Delo vam bo šlo kljub temu od rok, a vaši najbližji vam bodo hvaležni za vsak prijazen pogled in vsako vljudno besedo. Možu se bo obraz razjasnil, dobre volje bo sedel za mizo, in služkinja se bo z večjo vnemo poprijela dela. Ognili se bomo mnogim domačim preprirom in zakonskim prizorom, če bomo znali brzdati živčnost. Tudi otroke moramo že zgodaj navajati k temu, da premagujejo svojo slabo voljo in da zatajujejo v sebi izbruhne nagle jeze.

Če opazujete svojo okolico, boste videli, da imajo nekateri človeka vsi ljudje radi, drug pa, ki je morda v odličnejšem položaju in zmerom lepo napravljen, ne najde simpatij v družbi. Oglejte si pozorno takšnega človeka, ki je povsod priljubljen, in spoznali boste, da ga imajo ljudje radi zato, ker je zmerom prijazen in vljuden. Ljudje smo že tako ustvarjeni, da nam je nasmejan obraz ljubši, kakor obraz nasajenega človeka.

Kdor samega sebe brzda in obvlada, lahko z mirno vestjo trdi, da se zna dobro vesti. zž

Njena skrivnost

(Nadaljevanje)

Včasih, ko je tako zdvomila nad samo seboj, jo je potolažil Pavlič. On je zdaj tako daleč! Kako naj se potolaži sama. Z angelsko potrpežljivostjo je stregla Almi. S tem se ji je hotela vsaj malo oddolžiti za krivico, katero ji je prizadela. Postajala je nervozna in čudno razburjena. Večkrat jo je obšla slutnja, kakor da se mora vsak čas nekaj zgoditi, nekaj hudega. V nočeh so jo mučile hude sanje. Vsa vročična se je premetavala po postelji in ječala v spanju. Ko se je zbudila, jo je obšel strah pred temo, ki se je dušeče zgrinjala krog nje. Začela je moliti. Molila je vroče in iskreno, kakor je molila v svojih otroških letih. Molila je kakor otrok, ki je storil velik greh in se iz vsega srca kesa. Molila je, molila, toda môra, ki je tako neusmiljeno tlačila njeno ubogo srce, ni hotela popustiti.

Vsem tem težavam se je kmalu pridružila še ena: vse jedi so se ji zagnusile. Vse tisto, kar je včasih najrajši jedla, se ji je tako priskutilo, da jo je že pri pogledu na takšne jedi obšla slabost. Zato je večino jedi skrivaj metala proč.

Sprva je pripisovala vzrok tega svojega čudnega stanja spremembi zraka in hrane, dokler ni končno z nepopisno grozo spoznala, da je zanosila. Spomnila se je, da ji je nekoč Minca, ko sta bili pol dorasli, zaupala veliko skrivnost, da bo prišla k sosedovim kmalu štorklja, ker je Marjanci neprestano slabo. In štorklja je potem res prišla. V začetku svojega razmerja z gospodarjem se je tudi sama tega bala. Povedala mu je, toda Pavlič jo je potolažil, naj bo brez skrbi, naj mu zaupa. To se lahko zgodi samo tistim, ki tako hočejo. In Lenka mu je zaupala.

Zdaj pa se je zgodilo. Pred tem groznim dejstvom so vse njene misli otrpnile. Nobenega izhoda ni vedela. Vsa njena bodočnost se je zgostila v črno temo, iz katere se je zdaj pa zdaj izluščila materina podoba: žalostno lepi obraz mlade žene, ki je revna in zapuščena rodila in umrla v hlevu.

«O Jezus,» je jokala in vroče molila v nočeh, «daj, da bi ne bilo res, ali pa naj umrjem, takoj naj umrjem!»

Od neprespanih noči, trpljenja in slabosti je bila tako medla, da je z največjo težavo stregla in oskrbovala svojo gospodinjo. Z vso silo se je premagovala, saj se je tako strašno bala, da bi gospodinja ne opazila. Ob nedeljah se je pripeljal Pavlič na obisk. Njegovi pogledi so skrivaj iskali njene oči. Iskal je priložnost, da bi ji mogel na samem reči nekaj dobrih, ljubečih besed. Toda ona se mu je nalašč izmikala. Opazil je to in si ni vedel prav razložiti vzroka. Opazil je tudi, da je zelo blede in shujšana. Najbrž jo žena muči s svojimi sitnostmi, utrujena je in slabe volje, revica, si je mislil. Nekoč je omenil ženi v Lenkini prisotnosti:

«Lenka je pa nekaj slaba videti. Bleda in shujšana se mi zdi.»

Lenki sta nervozno vztrepetala ustna kota. Prebledela je in povsila glavo. Alma jo je ostro pogledala.

«Res je nekaj medla. Lenka, ali vas kaj boli? Nič mi niste še potožili. Če ste bolni, pojdite k zdravniku, da vas preišče.»

«Saj mi nič ni,» je hitro rekla Lenka, ne da bi dvignila glavo. Nervozno si je gladila predpasnik. «Malo sem si pokvarila želodec, to je vse,» je dodala.

Toda nekoč, ko je peljala Alma na sprehod v gozdič, jo je obšla takšna slabost, da je skoraj omahnila. Kakor pijana se je opotekla. Pred očmi se ji je zameglilo, in morala se je nasloniti na drevo ob poti, da ni padla. Alma jo je prestrašeno gledala. Sama ji ni mogla pomagati in v bližini ni bilo nikogar, da bi ga lahko poklicala.

Toda slabosti so prešle same. Lenka je čez nekaj časa zmedeno pogledala okrog sebe in se opravičila: «Ne zamerite, gospa, slabo mi je postalo.»

Alma je še vedno trepetala od strahu. V glasu ji je zvenela jeza, ko je rekla: «Lenka, tega ne prenesem več. Tako sem se prestrašila. Takoj me odpeljite nazaj in potem pojdite k zdravniku, da vas temeljito preišče. Tega ne prenesem in ne prenesem več, da bi mi takole med potjo omedlevali. Zdaj me bo spet vso noč bolela glava.»

Odpeljala je gospodinjo v hotel in poslušno odšla k zdravniku. Morala je. Če bi se bila uprla, bi bila Alma kaj zasumila. Tega pa ne sme. Srce ji je močno utripalo, ko je stala v belo opremljeni čakalnici. Zmedeno je iskala v mislih, kaj bo rekla. Da ima pokvarjen želodec. Na mastno pečenko je pila vodo. Zdaj ji je slabo. Od nekdanj ima že slab želodec. Vrata ordinacijske sobe so se odprla. Zdravnik jo je povabil, naj vstopi. Potem ji je ponudil stol in jo prosil, naj pove, kaj jo boli. Sedla je in začela zmedeno pripovedovati. Vmes je zardevala in prebledela. Da, želodec. Od nekdanj ima že slab želodec. Nekaterih jedi sploh ne prenese. Danes je pa površ še na mastno pečenko pila mrzlo vodo. Potem jo je popoldne obšla slabost, skoraj omedlela je. Zdravnik jo je pozorno poslušal. Potem — Lenka je ves čas trepetala, da ji bo rekel, da se mora sleči, da jo bo preiskal — je sedel in napisal recept. Zapisal ji je neke tablete in čaj, da si izčisti želodec, in potem še neke kapljice, ki preženejo slabost. Končno jo je pogledal skozi naočnike — in njegove oči so se zdele Lenki strašno velike in globoke — in ji rekel, da je pitje mrzle vode na mastno pečenko pač neumnost in da se tako lahko pokvari tudi najbolj zdrav želodec. Tega ne sme več delati.

Lenka je sveto obljubila, se srečno nasmehnila, globoko priklonila in šla. V njej je bilo tako svetlo in lepo, kakor že dolgo ne. Zdravnik ni ničesar zasumil, ni je preiskal, česar se je tako bala. Gospodinja ne bo nič slutila. In morda, morda je tudi res vse skupaj samo prazen strah?!

Srečno nasmehljana je stopila v sobo gospodinje. Da, zdravnik jo je preiskal, se je zlagala. Samo pokvarjen želodec je vsega kriv. Dal ji je zdravila, zdaj bo vse dobro.

«Glejte, da se popravite,» je rekla ostro gospa, «takšne neumnosti in strahu, kakor danes dopoldne, mi ne smete več napraviti.»

Obljubila je. Vzela je tablete in kapljice. V zdraviliški kuhinji je prosila, da so ji kuhali čaj. Vsak večer ga je pila. In končno so ji slabosti res prešle, tudi slast do jedi se ji je povrnila. Morda je pa vse samo prazen strah, se je hotela pogovoriti. «Ljubi Jezus, daj, da bi bilo tako! Potem, to ti sveto obljubljam, se nikoli več ne pregrešim.» Tako je molila vsak večer, preden je zaspala. Toda ubogi Jezus pač ne more vselej in povsod pomagati. Tako tudi Lenki ni

mogel. Kmalu je to spoznala. Sledilo je novo trpljenje, bridke, brezupne noči, polne težkih sanj, strah pred bodočnostjo, ki je bila zastrta v nepredirno temo.

Alma pa se je v zdravilišču počutila zelo dobro. Nova okolica jo je blagodejno umirila in poživila. Med zdraviliškimi gosti je imela nekaj znank. Mož je bil daleč. Tako so se tudi njene ljubosumne skrbi odmeknile od nje. Zdaj, ko je bil tako daleč od nje, je lahko treznejše razmišljala o vsem in je končno spoznala, da je prav za prav zelo dober z njo. Njene skrbi so bile dostikrat neutemeljene. Saj je bil njegov največji greh to, da se je preveč ukvarjal z delom, da se je ves predal svojemu poklicu. In končno, ali mu to more zameriti? Ali more zameriti mlademu, življenja polnemu možu, da se ne tišči vedno doma svoje bolne, ostarele žene?! Saj so tudi znanke imele marsikaj povedati o svojih možeh. In nekatere še veliko hujšega, čeprav so bile zdrave in mlajše.

Ne, Alma se ne sme in ne more pritoževati. Vesela mora biti, da je tako, kakor je. Vesela mora biti, da ji mož nekoč ne poreče: «Draga, tako ne more biti več, saj sama vidiš. Ločiva sel!» To bi bilo strašno. Tega bi ne mogla preboleti. Da bi nikoli več ne prišel k njej! Se ji nasmehnil in poljubil roko. Da bi morala živeti in biti odvisna od samih tujih ljudi! Sama, čisto sama! Ne.

Pisala je možu lepo pismo, da se je Pavlič kar začudil in skoraj verjeti ni mogel, da ga je napisala res Alma. Nič stokanja, tarnanja in sumničenja ni bilo v njem. Vedro mu je pisala, da ji v Toplicah izredno ugaja in da se je odločila, če on dovoli, da svoje letovanje podaljša še za dva meseca, saj zanj najbrž lepo skrbi Ani. Tudi Lenkina bolezen se je zadnji čas izboljšala. Sploh je z vsem kar zadovoljna.

Pavlič ji je seveda dovolil, da še ostane v zdravilišču. Srečen je bil, da je slednjič nekje zadovoljna in srečna. Včasih se je boleče spomnil Lenke. Težko je pogrešal njen vedri smeh in njeno toplo prisotnost. Toda, kadar je prišel v Toplice, se je tako čudno vedla proti njemu, da je ni mogel razumeti. Njena ljubezen se je najbrž ohladila. Morda je tam spoznala koga drugega, ki ga je izpodrinil. Saj to je nekaj povsem naravnega. Prej ali slej bi se tako moral umakniti drugemu. Človek mora biti pač zadovoljen tudi z majhnim koščkom sreče, če mu življenje ni namenilo velikega. Morda je tudi zanj boljše tako. Zaradi Alme. Saj bi jo do smrti potrl, če bi zvedela. Uboga Alma! Vzlic vsemu, kar je pretrpel z njo, bi ne mogel prenesti, da bi zaradi njega umrla. Tega ne zasluži. To njeno pismo ga je spet spomnilo na tisto njegovo nekdanjo Almo, vedro, ljubečo, dobro, kakršno je spoznal pred leti kot mlad siromašen študent. Kaj bi bilo zdaj iz njega, da je ni nikoli spoznal? Da ni takrat slučajno prebral listka, nalepljenega na visokih hrastovih vratih, kjer je bilo zapisano, da se v hiši odda sobica dijaku. Na pol otrok je bil še takrat, Alma pa lepo, zrelo dekle. Takrat je imela še mater. Kako bridka je bila tista pot, ko je moral prositi njeno mater, naj počaka za najemnino, ker je izgubil instrukcije. Samo nasmehnila se je dobra gospa, blago in razumevajoče. Nista bili bogati in tudi ne siromašni. Almin pokojni oče je bil vpokojen častnik. Pozneje pa sta nepričakovano podedovali po stricu v Nemčiji hišo, ki sta jo prodali. In mati je izkupiček naložila v hranilnico za Almino doto. Zaljubil se je v Almo, ker mu je bila najbližja v času, ko je začel njegov naravni nagon iskati žensko. Tudi ona ni ostala ravnodušna, in mati je bila zadovoljna.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Noga
umetnina narave

Nogavica
umetnina industrije

Viška noga je lepa. Če pa je opeta z nežno, fino, tanko svilenom nogavico, potem je še več kakor samo to! Potem postane očarljiva in nadresnično lepa! O ROGO-nogavicah pravijo ženske vsega sveta, da morejo podeliti to nadresnično lepoto. ROGO-nogavice so nenavadno fine in pri tem čudovito trpežne.

Zato zahtevajte ROGO, kadar koli kupujete nogavice! ROGO-nogavice se dobijo v najrazličnejših kakovostih in vseh modnih barvah in vsaki dobri trgovini, razen tega lahko izveste naslov svojega ROGO-trgovca takoj od

Stjepana Habčiča, Zagreb, Jelačićev trg 1

ROGO

KAKO SI POIŠČEM SLUŽBO?

Tudi igraje se lahko pomagaš!

Lojzka je dovršila dvorazredno trgovsko šolo, toda niti sanjalo se ji ni, da bo kdaj tako rekoč glavni činitelj v izdelovalnici igrač. Kako se je povzpela do te službe?

Imela je bratranca, upravitelja hiralnice v manjšem mestu. Ker ni mogla dobiti službe, je večkrat preživljala po cele mesece pri njem. Bratranec je imel sinka Janezka, ki je bil precej nemiren dečko treh let in je hotel v svojo zabavo zmeraj kaj novega. Lojzka se je rada zabavala z njim, in dečkovi starši so ji bili zelo hvaležni, da se je ukvarjala s sitnim Janezkom.

Lojzkin bratranec je bil kajpak v malem mestu kot upravitelj hiralnice oseba, ki je nekaj pomenila. Obiskovale so ga pogosto osebnosti, ki so denarno dokaj pomenile: trgovci, lastniki treh precej znatnih tovarn, uradniki in tako dalje. Ravno slaba stran bratranca in njegove žene, ki sta bila oba zaljubljena v svojega nadobudnega Janezka in sta zaradi tega veliko grešila zoper pravila dobre družbe, je Lojzki pripomogla do dobre službe. Janezek je namreč moral biti vedno raven, če je prišel v hišo obisk. In tako sta prišla lepega poletnega dne obiskat gospoda upravitelja gospa in gospod N., ki sta imela v mestecu že skoraj tovarno igrač. Sedeli so na vrtu, in Janezka seveda ni smelo manjkati. Sitnaril je in se hotel zabavati.

«Teta, dajva sezidati hišo!» je silil v Lojzko.

Kako naj uboga Lojzka ugotovi tej želji? Pa je bila iznajdljiva. Na mizi je ležal časopis. Zganila je kos časopisa in napravila iz njega štiri stene. Potem je naredila iz papirja nekako čelado, kakor jih delajo otroci, kadar se gredo vojake. In to je poveznila na tiste štiri stene — bila je streha.

«Zdaj pa še vrt, teta!»

In spet je iz papirja naredila ograjo. Ampak na vrtu tudi kaj raste! Lojzka je začela iz papirja mečkati nekaj cveticam in rastlinam podobnega in je postavljala med vrtno ograjo.

Vsakemu je moralo priti na misel, da ima to dekle smisel za igrače. In res! Tudi »gospod tovarnar« je to opazil. — Takšna moč bi v njegovem podjetju ne bila odveč!

In medtem ko se je sitni Janezek zabaval s tetino hišo in vrtom, se je

Tradicija jamči za kakovost!

družba pogovarjala o resnih stvareh, o Lojzki, ki bi se lahko dobro uveljavila pri izdelovanju igrač itd.

Posledica je bila, da je brezposelna Lojzka dobila namesčenje v tovarni za igrače, kjer je danes poslovođa z dobro plačo in se odlično uveljavlja tudi kot umetnica, ki ustvarja predloge za razne igrače.

Sobna slikarica

Pri nas je ta poklic pri ženskah nepoznan, dočim se mu v inozemstvu posveča precej žensk. Tako imajo na primer v Brnu in Pragi posebne oddelke za to na obrtnih šolah, in sicer v Brnu na »Šoli umetniških obrti«, v Pragi pa na »Umetniško obrtni šoli«. Najvažnejše delo sobnih slikarjev in slikaric je ostrgovanje sten, snaženje

stropov in sten, popraviljanje, beljenje, lakiranje, slikanje sobnih sten in stropov. Pozimi, ko ni pravega dela, si pripravljajo slikar(ica) šablone po lastnih ali tujih vzorcih, jih riše in izrezuje.

Za ta poklic je potrebno trdno zdravje dihal, pri dekletih močna telesna konstitucija in okretnost (pri delu na lestvi), zdrave noge in roke.

Za ta poklic niso tiste osebe, ki so nagnjene k tuberkulozi, revmatizmu in prehlajenju, osebe, ki imajo srčno hibo, kilo, ploske noge, krčne žile ali ki so vrtoglave, božjastne, nervozne in slepe za barve.

Dalje so za to potrebne sigurne in spretno roke, okus, smisel za somernost, za lepo, čisto delo in sestavljanje barv.

Dobro je, če ste risarsko nadarjeni, vsekakor pa morate biti vestni, potrpežljivi in vztrajni.

Seveda je za dekleta primerna bolj umetniška plat tega poklica (risanje vzorcev in izrezovanje šablon), kakor pa izvrševanje obrti.

Nekatere naročnice se vedno ne ugođe našim opominom za plačilo naročnine. Nečejo uvideti, da imamo z opominjanjem veliko dela in stroškov. Niti ne vprašajo zakaj vendar „Žena in dom“ ni podražila naročnine, čeprav je cena papirja še enkrat višja kakor pred vojno. Zato jih ponovno prosimo: nikar nam ne delajte stroškov in dela. Nakažite zapadlo naročnino. Prosimo!

Pri glavobolu ? Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 15. XII. 1938

POČITNICE DOMA

«Zbogom, ljuba žena! Na svidenje, otroci! — Ne, nisem se premislil. Ostanem doma, hočem imeti slednjič nekaj miru. Nič ne skrbi, vse bo v redu! Ko vas ne bo doma, bom v štirinajstih dneh toliko spisal, kolikor bi v vaši družbi komaj v pol leta. Torej srečno pot!»

Odšel sem domov. — Zunaj že nekdo zvoní. Tečem k hišnim vratom.

Dobro jutro! — Ali bi potrebovali...? — Ne, hvala. Britvic ne rabim. V bližnjih dveh tednih se sploh ne bom bril. Zbogom! — In spet sem stekel v prvo nadstropje v svojo delavnico. Kje sem že ostal? Aha! «Počitnice doma». Te človek vendar preživlja med lastnimi štirimi stenami veliko bolj mirno, kakor v vrvežu morskega kopališča. — Že spet nekdo zvoní! To je pa že nadležno! Letati po stopnicah v dolgi, domači halji tudi ni zabava! — Dobro jutro, gospodična! Pobirate za uboge divjake v srednji Afriki? — Mi je žal, moram varčevati. Zbogom... — Zdaj pa hitro na delo, preden se mi misli spet razpršijo. — Prepozno! Vrata... mlekarica je prišla. Prosim pol litra. Danes je lepo jutro. — Ampak dež bi bil potreben. — Ne, ne vem nobenega sredstva zoper sončne pege. Zbogom, gospodična.

Deset, enajst, dvanajst stopnic. Kdo bi neki sedaj še utegnil priti? Aha, pek in mesar! Tu pomaga samo nekaj. Pripel bom na vrata listek:

Za peka: Danes malo rženo štručko!

Za mesarja: 250 gramov govedine!

Položiti na okno!

Ne zvoniti!!!

PFAFF
ŠIVALNI STROJI

TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

Suha usta, ko se zbudite!

Kako lahko se to odpravi. Vzemite, takoj ko vstanete, za jutranjo nego zob in ust zobno pasto Chlorodont. Ta zobna pasta ne samo da osvežuje in čisti, ampak vsebuje tudi kisikovo sol, ki s prijetnim draženjem izziva žleze slinavke, da izločajo obilnejšo slino, in tako skrbi Chlorodont na najbolj naraven način za čiščenje ust.

Zobna pasta
Chlorodont

Tako, zdaj bom imel mir. Aha, tu prihaja gospa Lenčkova! Moja družina je na počitnicah, jaz čuvam hišo. Ali ne boste tudi vi odpotovali? — Da? Ah, psa naj vzamem medtem v oskrbo? Od srca rad, ljuba gospa. — Kar noter, psiček! Zbogom, gospa! Prav to mi je še manjkalo, tale bestija. Spravi se v delavnico! Jaz bom sedel zdaj na stopnicah s svojim pisalnim strojem; če bo spet kdo zvonil, mi ne bo treba tako daleč leteti. — In res! Že spet nekdo! — O, ti si, Liseč! Mislil sem, da si odpotoval! — Tako, šele boš. Ali imaš morda kako prošnjo? — I seveda, dragi prijatelj! Iz srca rad vzamem tvojo mačko! — Kar noter, mučika! Pojdi v sobo! Lepo udobno leži ali sedi in pozvoni, če boš kaj potrebovala! Ti nesnaga! Oprosti — — že spet nekdo zvoní.

Ah, mala Erika! Vi odpotujete? In ti si mi prinesla še nekaj lepega! Kaj pa je to? Tako — tako — — tvoje bele miške naj oskrbujem! Hvala, Erika! To je zelo ljubeznivo!

Za spremembo brni zdaj telefon. Ah, ti si, Adela! Da, zjutraj so odpotovali. Sam sem. Jaz mislim, da mi ne bo preveč dolgčas. Hvala, da si mi telefonirala! — Saj je vendar lepo, če se sorodstvo za človeka zanima! — Sveta nebesa! Ura je že ena! Zdaj so prišli ravno na cilj. Sedaj si bom pripravil kosilo, in potem na delo! — Že spet telefon! — Ah, teta Amalija! Da, čisto sam sem. Kaj, ti boš v eni uri pri meni? Toda čakaj — — — Položila je slušalko.

Hitro telefonsko knjigo! Zvežite me s št. 1112 — prosim hitro!

Je tam hotel Splendid? Rad bi govoril s svojo ženo, ki je pravkar dospela k vam... «Halo, Anica! Zvečer bom pri vas. Preskrbi stanovanje zame, za enega psa, eno mačko in šest belih miši — tudi za teto Amalijo! Pozneje ti bom vse povedal. Hitim.

— Da, premislil sem se. Da, preveč mirno mi je tukaj. Torej na svidenje, danes zvečer!»

Tehtanje in teža dojenčka

Pred kopanjem navadno dojenčka vsak dan tehtamo. To moramo delati vsetej ob istem času in v enakih okoliščinah glede na hranjenje, torej n. pr. preden otrok poslednjič ali predposlednjič pije.

Kako nesemo dojenčka na tehtnico? Z levo roko ga primemo pod tilnikom, da mu glavica ne visi nazaj. Kazalec desne roke položimo med otrokove nožice v višini gležnja, katerega na eni nožici objamemo s srednjim prstom, na drugi pa s palcem. Otroka držimo čisto blizu svojega telesa, ne pa kar v zraku. Ali pa primemo lahko otroka tudi tako, da damo levo roko pod otrokov tilnik, z desnico pa podpiramo telesce v križu.

Na tehtnico položimo pleničko, katero stehtamo, na njo pa nagega dojenčka. Težo otrokovo si zapišemo, in tako vemo, koliko je pridobil na teži v enem tednu.

Teža zdravega dojenčka raste počasi, izvzemši nekaj prvih dni po porodu. V tem času namreč dete izgublja na teži, a navadno ne več ko 300 g. Vzrok je izguba vode iz otrokovega organizma, izpraznjenje seča in blata — na drugi strani pa neznačajni prejem hrane. Približno v 14 dneh tehtja dojenček navadno spet toliko, kolikor je tehtal, ko se je rodil.

Prirastek teže je najhitrejši v 1. četrtletju, ko znaša okrog 26 g na dan, potem se prirastek manjša: v 2. četrtletju znaša 22 g, v 3. približno 18 g in v 4. četrtletju že samo 15 g na dan. Navadno se dogaja, da se porodna teža v petem mesecu podvoji in v enem letu potroji. Vsa ta števila so približna in služijo samo za splošno orientacijo.

Krivulja teže pri otroku je važna za presojo, kako dojenček uspeva. Seveda so prav tako važne tudi še druge okoliščine, kakor n. pr. stanje kože in podkožne tolšče (trdost mesa), razvoj telesnih in duševnih zmožnosti i. dr. Pri tem se je treba zavedati, da nastane tudi pri zdravih dojenčkih včasih kratek zastoj v prirastku teže, kar pa nič ne pomeni. Zato je odveč vsaka nervoznost ali prenačljeno prizadevanje, da bi se otrok bolj zredil, če kak dan ne pridobi na teži. Bilo bi tudi nespametno, če bi se vznemirjali, ako bi imel dojenček v določeni starosti manjšo ali večjo težo, kakor jo označujejo povprečna števila. To je stvar zdravnika, da išče vzroke tega pojava in odloči, ali je vse v redu ali pa je potrebno kaj storiti.

Za orientacijo, kako približno napreduje dojenčkova teža in kako raste obseg glave in prsi v prvem letu, naj služi sledeča tabela (po slovečih otroških zdravnikov Langsteinu in Feeru):

Starost mesec	Teža g	Telesna dolžina cm	Obseg glave cm	Obseg prsi cm
Novorojenček	3.300	50	34	32.0
1.	3.850	53	37	
2.	4.700	56	39	
3.	5.450	59	41	37.5
4.	6.100	61	42	
5.	6.600	63	43	
6.	7.100	65	43	40.3
7.	7.600	67	44	
8.	8.000	69	44	
9.	8.350	70	45	43.0
10.	8.700	71	45	
11.	9.000	72	46	
12.	9.300	73	46	45.8

Ta tabela je poučna, ker kaže, da zraste dojenček v prvem letu za 23 cm, in da ostaja obseg glave celo leto za obsegom prsi; obratno razmerje nastane šele po prvem letu.

SOVRAŠTVO MED BRATI IN SESTRAMI

Janko in Metka sta brat in sestra. Kaj je bolj pristržnega kakor krvno sorodstvo? Toda Janko in Metka se nista mogla nikoli prenašati. Dances sta že zdavnaj odrasla, ampak njuno razmerje se ni dosti izpremenilo. Njuni starši so zaradi tega žalostni, ne morejo tega razumeti, pa so tega vendar sami krivi.

Ko sta bila Janko in Metka še otroka, je imel Janko zmeraj prednost, zlasti pri materi. «Janko ima zlato srce,» se je vedno poudarjalo kot nasprotje k njegovi sestri.

In kakšne so bile posledice? Metka se je čutila prikrajšano za najdragocenejši zaklad, ki je dan otrokom, za ljubezen do bližnjega. Še danes očita to svoji materi. Občutki manjvrednosti so se zakoreninili v njenih prsih. «Ali sem res slabša?» se je spraševala. Postala je nezaupna in dvomi o pravičnosti sveta. Zavist ji je glodala srce. Prežala je na vsako priložnost, ki bi dokazala, da tisto o zlatem Jankovem srcu ni res.

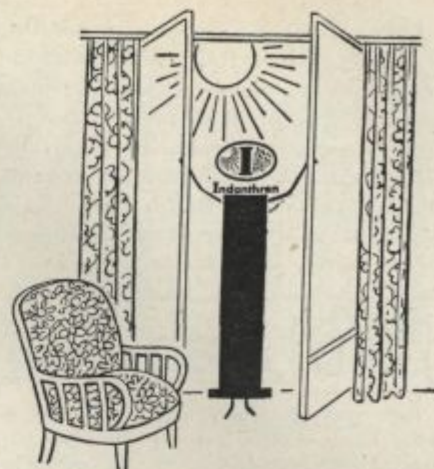
In čas ji je dal prav. Janko je bil razvajen; in v takem primeru postane vsakdo sebičen. Zdi se mu samo po sebi razumljivo, da se drugi zanj žrtvujejo. Predprave smatrajo vsi, ki jih imajo, za svete pravice, čeprav so korenike vseh krivic. Vse, kar starši store in imajo, gre njemu, nič sestri — to je Jankovo privrženo prepričanje. Hvaležnost, ljubezen — čemu neki? Če so starši samo za njega, ne delajo nič drugega kakor svojo dolžnost.

Tako se zgodi, da starši ne doživijo nobenega veselja z Jankom. Zakaj nič se ne mašuje bolj, kakor napake pri vzgoji.

Starši, ljubite vse svoje otroke enako, ne izkajajte nobenemu večje ljubezni!

Večerni sprehod

Večerni sprehod je najboljši, najzdravejši uspevalno sredstvo. Marsikdo toži, zlasti v sedanjih nemirnih

Sonce Vam je potrebno!

Z Indanthren-barvami pobarvane tkanine pod vplivom sonca nikdar ne izgube lepote svojih barv. Indanthren je pojem stalnosti barv. Izberite torej za vso svojo hišno opremo blago, barvano z Indanthren-barvami, ker tedaj boste imeli vedno

prijetna pestrost v hiši

in skrbi polnih časih, da ponoči ne more spati. Večkrat človek sicer spi, toda nemirno, ima žive sanje in se pogosto prebuja. Vse to je znamenje, da se njegovi živci pred spanjem niso dobro sprostili. Zato spimo nemirno, toda skoraj bi lahko rekli, da ne gre za to, kako dolgo spimo, temveč kako spimo. Vrednost spanja je v popolnem živčnem miru.

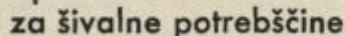
Sproščanje živcev je odvisno od cele vrste činiteljev, med katerimi igra ta delo prebavil in uživanje dražjih strupov (tobaka, kave, alkohola) važno vlogo. Večerni sprehod izpolnjuje poleg drugega tudi važno nalogo, da pripravlja živčni mir prebavnih organov. Večerni sprehod vodi čisto polagoma od dnevnega dela k živčnemu miru ponoči.

Že vsakdo izmed nas je doživel, da ni mogel zaspati ali dobro spati, čeprav je bil hudo utrujen. Zakaj ne? Odgovor je čisto kratek: živci se niso sprostili. Večerno izprehajanje je prehod od napornega delovanja živcev h kar največji brezdelici živcev. Čim večja je živčna napetost čez dan, tem težja in tem važnejša je sprostitev, če hočemo res dobro spati in se okrepiti s spanjem.

Potreba miru živcev in duha je drugačna, kakor potreba telesa. Preveč napeti, preveč utrujeni duh deluje namreč naprej, če ga pravilno ne umirimo, in sicer deluje nam v veliko škodo. Po nemirnem spanju vstanemo čisto vsi zbiti, in to stanje in ta občutek nas potem ves dan ne zapusti.

Ko se potem vrnemo domov, je že vse pripravljeno, da bomo mirno zaspali, zakaj živci so popolnoma mirni, in v nekaj trenutkih nas objame zdravo, krepilno spanje.

Kje pa imate spravljeno kladivo, klešč, žebelj, papir, pile itd.? Tudi v ta namen si lahko sami nekaj naredimo, kar je za darila uporabo zelo praktično. To je omarica na kolescih. Zgoraj ima obliko strehe, katere prednja polovica se da odklopiti in nam rabi za mizo, kjer lahko pišemo, zavijamo pakete itd. Dovolj prostora je tudi za motovoz, prejico, škarje, tinto, lepilo, zapisni blok in svinčnik. V spodnjem, glavnem delu omarice pa imamo orodje in ovojni papir. Na vrhu strehe pritrdimo po dolgem drog za držaj, tako da lahko to omarico prav lepo porivamo tja, kjerkoli jo potrebujemo.

Za torbico (slika 4) urežemo pravokotnik, ki je še enkrat tako velik kakor torbica. Na zgornji strani naredimo širok rob, v katerega denemo, preden ga prišijemo, obročast ročaj.

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Pljučna juha. 2. Češpljev narastek.

Zvečer: Možgani z jajcem. Fižol z nastrgano črno redkvico.

Torek.

Opoldne: 1. Pesna juha (42). 2. Obloženi bifsteke. Pražen krompir. 3. Jabolčni kompot.

Zvečer: Paprika s paradižniki.

Sreda.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha. 2. Sirov kolač. 3. Dušena jabolka.

Zvečer: Koruzni žličniki (277). Solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Zelenjavna juha. 2. Pražena telečja ali svinjska jetra. Krompirjev pire. 3. Smetanov zvitek (417).

Zvečer: Kislo zelje s kašo.

Petek.

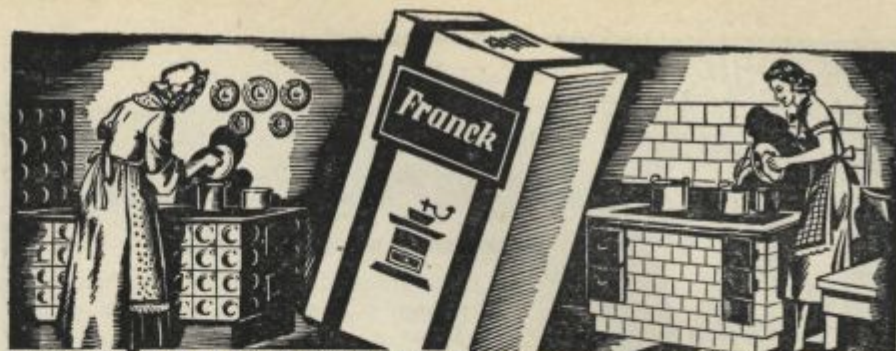
Opoldne: 1. Fižolova juha s pečenim bobom (53). 2. Češpljevi cmoki.

Zvečer: Obloženi ocvrti slaniki. Pečen krompir.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z gobovimi cmoki. 2. Govedina. Pražen krompir. Posiljeno zelje.

Zvečer: Omleta s paradižniki.

KAR JE ŽE DAVNO PREISKUŠENO JE GOTOVO DOBRO

Nedelja.

Opoldne: 1. Cvetačna juha. 2. Nadevani paradižniki (89). Dušen riž. 3. Malinov narastek.

Zvečer: 1. Prekajena svinina. Lip-tavski sir. 2. Čaj.

Opomba: Številke v oklepaju pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskane jedi prinašamo recepte.

Pljučna juha.

1/4 kg telečjih ali pa svinjskih pljuč skuhamo z jušno zelenjavo v slani vodi. Nato jih narežemo na rezance, juho pa precedimo in zgostimo s svetlim prežganjem, ki smo ga napravili iz 4 dkg presnega masla in iz 6 dkg moke. Ko potem juha prevre, stresmo vanjo narezana pljuča ter pridenemo ščepec kumine in popra. Preden juho serviramo, ji dodamo še 1/8 l kisle smetane, v kateri smo razžvrkljali en rumenjaki.

Češpljev narastek.

V lonec denemo 1/4 kg drobtin, 3 žlice moke, ščepec soli, 2 zvrhani žlici stolčnega sladkorja, nekoliko nastrganega limonovega olupka in malo stolčene vanilije. Na vse to zlijemo 1/2 l mleka, kateremu smo primešali 3 rumenjake in 5 dkg raztopljenega presnega masla. Ko vso to zmes dobro premešamo, pridenemo narahlo še sneg iz 3 beljakov in 1/2 kg razpolovljenih češpelj. Tako pripravljeno testo stresmo v pekačo, ki smo jo prej namazali s presnim maslom in potresli z drobtinami, nakar pečemo narastek v pečici, dokler lepo ne zarumeni.

Obloženi bifsteke.

Pljučno pečenko narežemo na bifsteke, ki jih z roko lepo zaokrožimo, potem pa osolimo, opopravimo in namazemo z oljem, nakar naj približno 1/2 ure stoje. Nato jih narahlo povaljamo v moki in pečemo na razbeljeni masti na vsaki strani po 3 minute (torej vsega 6 minut), tako da so ob kraju še krvavi. Preden jih serviramo, položimo na vsak bifstek zakrknjeno jajce, bifsteke pa obložimo z nastrganim hrenom, s kislimi kumaricami ali pa s kakršno koli solato.

Mast, na kateri pečemo bifsteke, mora biti čista in kar se da vroča. Ko je meso že v skledi, poberemo z omake mast, nakar jo zalijemo z vodo, prevremo in polijemo na meso.

Paprika s paradižniki.

Štiri paprike operemo, poberemo iz njih pečke, narežemo na rezance in jih stresmo na razbeljeno presno maslo. Papriki pridenemo potem 1/2 kg razčetverjenih paradižnikov in 3 žlice sladke smetane ali pa mleka, nakar dušimo vse skupaj, dokler voda ne izpari. Preden serviramo, primešamo še 2 jajci.

Sirov kolač.

Iz 9 dkg sladkorja, 9 dkg presnega masla, 1/4 kg moke, 2 jajc in pecilnega praška napravimo testo, ki ga razdelimo na dve polovici. Z eno polovico testa pokrijemo dno namazane pekače, namažemo nanj dobrega sira, z drugo polovico testa pa ta sir pokrijemo. Preden denemo kolač v pečico, ga pomažemo z raztepenim jajcem. Pečemo ga v srednje vroči pečici.

Zelenjavna juha.

V slani vodi skuhamo korenine različne zelenjave. Medtem dušimo na presnem maslu cvetačo in narezane gobe. Ko je vse mehko, precedimo juho, v kateri se je kuhala zelenjava, in jo zgostimo s prežganjem, nakar jo

TA VARSTVENA ZNAMKA
NA STEKLENICI

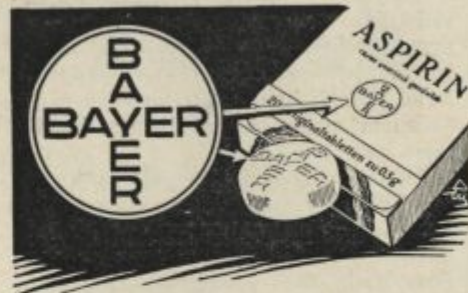

DA STE KUPILI ZA ČIŠČENJE VSEH
KOVINASTIH PREDMETOV, OGLEDAL IN
OKEN PRIZNANO NAJBOLJŠE SREDSTVO

Sidol

katero vsled kemičnih sestavin vse te predmete
ČISTI, POLIRA, OHRANI,
DESINFICIRA

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

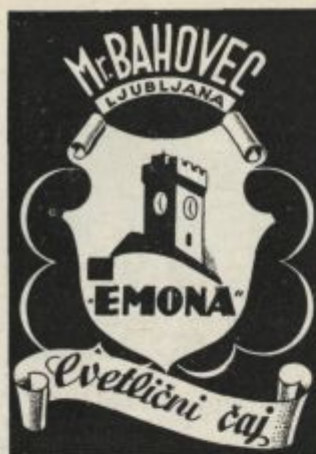
Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer“-jevim križem.

Oglas reg. god. št. 7257 od 23. marca 1940.

Iznenadili boste Vaše goste,
ako jim namesto ruskega
servirate pravi, izredno okusni

»EMONA« cvetlični čaj.

Pripravite ga lahko z limono, rumom ali mlekom. V vsakem slučaju Vam nudi popoln užitek. Ne razburja živcev, temveč vpliva pomirjevalno. Paketi po din 6-50 in din 18.— v trgovinah.

Proizvaja: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Juvan Franc:

Zelenjad za zimo

Čez poletje nabiramo zelenjavo z vrta kar sproti, za jesen in zimo pa si jo moramo shraniti v takem prostoru, kjer ne zmrzuje in ni vlage, pač pa suh in svež zrak. Navadno shranjujemo zelenjavo v kleti, topli gredi ali v zakopih. Kako dolgo se ohrani zelenjava sveža in užitna, je predvsem odvisno od prostora, kjer jo shranjujemo, veliko pa tudi od vremena in načina pobiranja zelenjave v jeseni.

Vso povrtnino je treba nabirati samo ob suhem, vetrovnem in, če le mogoče, sončnem vremenu. Od dežja mokra ali od rose vlažna zelenjava hitro zgine v splesni, ker voda tako hitro ne izhlapi, rastlina pa je več ne posrka.

Povrtnino porujemo in jo pustimo nekaj časa na prostem, da malce zvene (n. pr. solata). Nato jo prenesemo v klet ali v drugo prezimovališče, jo po potrebi stisnemo in korenine zasujemo z zemljo. Ako hranimo zelenjavo v kleti, imamo za to dva načina: napravimo gredo, ali pa razvrstimo zelenjavo v krogu in napravimo stožec. Na gredi zasipujemo po vrsti zloženi zelenjavi korenine in naslanjamo vrsto na vrsto. V prvo vrsto, ki je najbolj oddaljena, zasipamo manj zrelo in manj razvito povrtnino, kajti ta se najdalje obdrži. Popolnoma zrelo zelenjad pride v bolj zadnje vrste, da jo čimprej porabimo.

Za stožec naredimo na tleh iz prsti krog, ki naj bo vsaj 10 cm visok. Ob robu položimo povrtnino tako, da gledajo koreninice proti sredi. Na to nasujemo zopet zemljo in polagamo zelenjavo, dokler ne zaključimo stožca. Shranjevanje v stožcu je posebno primerno za korenje, peso, repo, redkev, kolerabice in druge gomoljaste rastline. Na grede pa zasipujemo raje solato, zeleno, peteršilj, cvetačo in podobno zelenjavo. Korenju, peteršilju, zeleni itd. potrgamo pred shranjenjem vse listje in pustimo le srce. Zelju, ohrovtu in endiviji otrebimo pomečkane, nagnite ali kako drugače poškodovane liste. Repi pa moramo odrezati s cimo vred tudi srce. Zelje pa lahko obesimo tudi pod strop, kjer se prav dobro ohrani.

še enkrat prevremo, potem pa razžvrkljamo v njej, tik preden juho serviramo, en rumenjaka.

Obloženi ocvrti slaniki.

Slanike namočimo čez noč v mleko, zjutraj pa pobremo iz njih kosti, jih narežemo na kose in pokapamo s čebulnim in z limonovim sokom. Nato povaljamo koščke rib v moki in jih ocvremo na razbeljeni masti. Ko jih zložimo v skledo, jih obložimo s kislimi kumaricami ali pa s paradižniki.

Gobovi cmočki.

V skledi vmešamo 4 dkg presnega masla in 2 rumenjaka, potem pa pridenemo 2 dkg posušenih gob, ki smo jih prekuhali in na drobno narezali. To zmes osolimo in opopramo in ji primešamo sneg iz 2 beljakov in približno 15 dkg drobtin iz belega kruha od prejšnjega dne. Temu testu primešamo na drobno sesekljanega zelenega peteršilja in naredimo iz njega cmočke, ki jih skuhamo na goveji juhi ali pa v slanem kropu.

Omleta s paradižniki.

Nadev: Približno 15 dkg zrelih paradižnikov poparimo, predenemo v mrzlo vodo, potem pa olupimo, razpolovimo in opravimo s sesekljano čebulo, peteršiljem in strtim česnom na presnem maslu, nakar jih osolimo in malo opopramo.

Posebej vmešamo 3 cela jajca in nekoliko soli, pridenemo žličko sladke smetane in zlijemo zmes v ponev na razbeljeno presno maslo. Na hudem ognju zmes premešamo, potem pa umaknemo ponev bolj h kraju ognjišča, da se omleta do kraja speče. Nato namažemo omleto s pripravljenim nadevom in jo zvijemo.

Malinov narastek.

V skledo stresemo 7 dkg presejane sladkorja, prilijemo precejni sok od cele limone, primešamo drugega za drugim 3 rumenjake in žlico malinove

mezge, nakar vso zmes dobro premešamo. Zdaj pridenemo 5 dkg drobtin in trd sneg iz 3 beljakov ter stresemo zmes v posodo za narastke, ki jo prej namažemo s presnim maslom in potresemo z drobtinami. Narastek spečemo v pečici in ga potem, ko je pečen, serviramo z razredčeno malinovo mezgo ali pa z malinovim sokom.

Rdeča pesa pozimi.

Rdečo peso uporabljamo ponajveč za solato, za zimo pa jo vlagamo v kis. Rdečo peso lahko vsestransko uporabimo, zlasti pozimi, ko je zelenjave malo. Tudi v zdravstvenem pogledu je veliko vredna, ker obsega mnogo vitaminov.

Kadar pripravljamo rdečo peso, moramo gledati, da pri snazenju ne poškodujemo njene korenine, ker bi pri kuhanju iztekel ves sok. Zato je boljše, ako jo kuhamo neolupljeno. Zelo okusne, dasi pri nas malo znane so juhe iz rdeče pese. Narodna jed Ukrajincev je »boršč«, zelo izdatna juha in poceni.

Boršč. Koreničje (peteršilj, zeleno, korenje itd.) očistimo, olupimo čebulo, vse zrežemo in dušimo na žlici zabele. Potem zalijemo z vodo, pridamo polovico zrezane zelnate glave, sol, prekajeno klobaso ter pustimo, da se vse skupaj kuha. Medtem spečemo v pečici 3 neolupljene rdeče pese, in ko je juha skuhanja, peso olupimo, jo narežemo in jo pridamo v juho. Nazadnje juho zalijemo z osminko litra kisle smetane, ki smo jo razžvrkljali z žlico moke, in narežemo vanjo klobaso.

Dunajska juha. 3—4 rdeče pese olupimo in skuhamo do mehkega. Potem jih na drobno sesekljamo ali zmeljemo na stroj. Iz žlice presnega masla in moke naredimo blede, redko prežganje, denemo vanj peso in cvremo. Potem to razredčimo z vodo, osolimo, pridamo sladkorja po okusu in pokuhamo. V skodelici kisle smetane razžvrkljamo žlico moke, zalijemo peso in samo segrejemo, ne prekuhamo.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto din 105.— in naročnina za družinski list »Priatelj« s prilogo »Za pridne roke« je din 62.—, skupaj torej din 167.—, za pol leta din 84.—, za četrt leta din 43.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 6.—; za Italijo Lir 90.—. Posamezna številka din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga din 30.—, »Priatelj« s prilogo din 7.—. Deset broširanih leposlovnih knjig din 100.—. Vezava din 60.—. Deset broširanih rodbinskih knjig din 67.—. Vezava din 60.—. Rokopisi se ne vračajo. — Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani. — Izhaja vsakega 1. v mesecu. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 8/I. Telefon 21-32. Tiskala Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Franc Pintar v Ljubljani).

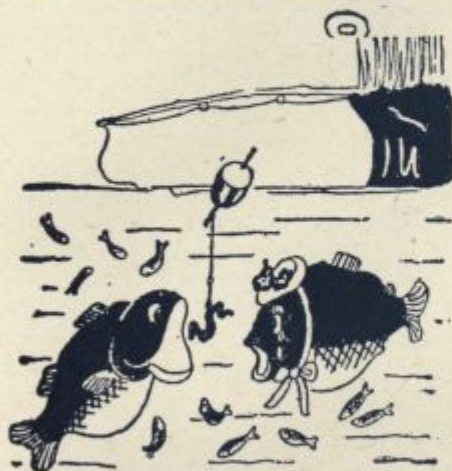
Proti odebelenju

Roxberger KISSINGER

TABLETE ZA HUJŠANJE

Š. br. 14 470/33

— Bodi previden, ljubi možiček! Misli na svojih 25.000 otrok.

Je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrh tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol.

DARMOL

Poslanik švicarskega kantona Waadta, Murray, ki je bival malo pred veliko revolucijo v Parizu, je bil znan po svoji večkrat tudi brezobzirni odrezavosti. Nekoč se ga je neka stara dvorna dama ustrašila, ker je bil grd, tako da je nepremišljeno zaklicala: «O, kakšna pošast!»

Murray pa je takoj odgovoril: «Bodite brez skrbi, madam, jaz jem samo mlado in sveže meso!»

*

Po prvi uprizoritvi opere «Beg iz Seraila» je dejal cesar Jožef II. Mozartu: «Zelo lepo, ljubi Mozart, skoraj preveč lepo za naša ušesa in strašno veliko not.»

Mozart se je odrezal:

«Samo toliko, kolikor jih je treba, Veličanstvo!»

*

Pisatelj Bernard G. Shaw je bil nekoč povabljen na reprezentacijski ples. Žena nekega tujega državnika ga je pozvala, da bi šel z njo plesat. Nič mu ni pomagalo izgovarjanje, češ da ne zna plesati modernih plesov; moral je ustreči njeni želji.

Po končanem plesu mu je rekla njegova plesalka:

«Vi plešete vendar prav dobro! Edino, kar vam manjka, je to, da ne znate dovolj spretno voditi svoje dame.»

«Imate prav,» je odgovoril Shaw. «S plesom je tako kakor z jahanjem. Spočetka mora tudi jahač tja, kamor hoče kobilala!»

PADOVANSKI PROFESOR PROSPERO ALPINI O KAVI

Na svojih potovanjih po orientu je spoznal srednjeveški italijanski profesor Prospero Alpini tudi zrnito kavo. Ko piše o tej pijači, pravi, da je po okusu zelo podobna zvretku pražene cikorije. Iz tega spisa vemo, da so ljudje že v srednjem veku pripravljali in uporabljali za zdravilo pijačo iz pražene cikorije. Dandanes je postala cikorija sestavina naše hrane v obliki slovitega pridanega (Pravi Franck), ki daje kavi fin, poln okus in lepo barvo.

Sladni sladkor v vsakdanji prehrani.

Ta fina hrana je postala v toku časa sestavni del vsakdanje prehrane najširših ljudskih slojev. Zakaj jedro Kneipove sladne kave, s katero pripravljajo danes milijoni gospodinj belo kavo, sestoji iz karameliziranega sladnega sladkorja; tri četrtine teže te kvalitetne sladne kave so dragoceni sladni sladkor, ki daje kavi redilnost in izredno fin okus.

Ne pozabite, da dobite pri manufakturi Novak na Kongresnem trgu (pri nunski cerkvi) vse blago za Vaša oblačila po najnižjih cenah, odlični kvaliteti v vseh modnih vzorcih.

ZAHTEVAJTE, ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAŽIŠČE

NAŠA ŽIMA JE
HIGIJSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI,
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
LJUBLJANA
DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akcidenčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni črtni stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne platnice za »ŽENO IN DOM«

TELEFON 24-87

Žrebanje I. razreda 41. kola
Državne Razredne Loterije
11. oktobra 1940.

42.000 dobitkov in 7 premij

v znesku (približno)

65.000.000⁻ DINARJEV

Dobitki od

2,000.000 ⁻	300.000 ⁻
1,000.000 ⁻	200.000 ⁻
500.000 ⁻	100.000 ⁻ itd.

Cena srečk:

$\frac{1}{1}$ srečka
Din 200⁻

$\frac{1}{2}$ srečke
Din 100⁻

$\frac{1}{4}$ srečke
Din 50⁻

Strogo solidno poslovanje!

Glavna kolektura Državne Razredne Loterije

A. REIN I DRUG

ILICA 15 ZAGREB GAJEVA 7